

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

การศึกษาเรื่องประเภทเครือข่ายทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคมในการพัฒนา ศักยภาพของผู้พิการทางสายตา กรณีศึกษา ณ มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีการกำหนดคุณลักษณะของประชากร ซึ่งเป็นผู้ที่มาขอรับบริการที่ มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดจำนวน 10 คน ผู้ศึกษาใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เชิงลึกและใช้แนวคำถามในการสัมภาษณ์ โดยผู้ศึกษาได้จัดแบ่งผลของการศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้พิการทางสายตา

1.1 คุณลักษณะทั่วไปของผู้พิการทางสายตา เช่น อายุ สถานภาพ ภูมิฐานะ อาชีพรายได้ ระดับการศึกษา และลักษณะความพิการ

1.2 การได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ

1.3 การเข้าสู่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด

ส่วนที่ 2 ประเภทเครือข่ายทางสังคมของผู้พิการทางสายตา

ประเภทของเครือข่ายที่ให้การสนับสนุน

2.1 เครือข่ายครอบครัวและญาติพี่น้องในการให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา

2.2 เครือข่ายโรงเรียนในการให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา

2.3 เครือข่ายกลุ่มเพื่อนและบุคคลรอบข้าง เช่น บุคคลที่อยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน ในการให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา

2.4 เครือข่ายองค์กรหน่วยงานอื่น ๆ ในการให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา

ส่วนที่ 3 ผลการได้รับความช่วยเหลือ (การสนับสนุนทางสังคม) ทำให้ผู้พิการทางสายตาสามารถพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ

3.1 ศักยภาพด้านภาวะทางอารมณ์และจิตใจ

3.2 ศักยภาพทางด้านการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคม

3.3 ศักยภาพในการประกอบอาชีพ

ส่วนที่ 4 ความต้องการของผู้พิการทางสายตาในการได้รับความช่วยเหลือเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาและแนวทางการพัฒนาการทำงานองค์กรต่อไป

4.1 ความต้องการในการได้รับความช่วยเหลือของผู้พิการทางสายตา

4.2 แนวทางในการพัฒนาการทำงานของเครือข่ายทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้พิการทางสายตา

1.1 คุณลักษณะทั่วไปของผู้พิการทางสายตา เช่น อายุ สถานภาพ ภูมิสำเนา อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และลักษณะความพิการ

จากการศึกษาเรื่อง ประเภทเครือข่ายทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคมในการพัฒนาศักยภาพของผู้พิการทางสายตา ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาจากผู้ที่มาใช้บริการของมูลนิธิคอลฟิลด์ เพื่อคนตาบอดจำนวน 10 คน มีเพศชาย 5 คน และเพศหญิง 5 คน ในการอภิปรายผลผู้ศึกษาจะเรียงจากเพศชายทั้ง 5 คน และตามด้วยเพศหญิงทั้ง 5 คน

1. ชาญ (นามสมมุติ) เพศชาย ชาญมีอายุ 27 ปี ชาญมีครอบครัวแล้วแต่ยังไม่มีบุตร ภรรยาของชาญนั้นมีความบกพร่องทางสายตาเหมือนกัน คือ มีสายตาเลือนราง ชาญเกิดและเติบโตที่กรุงเทพฯ ชาญเป็นชายที่มีสีผิวค่อนข้างเหลือง มีส่วนสูงประมาณ 165 เซนติเมตร ลักษณะการแต่งตัวของชาญนั้น จะแต่งตัวอย่างสุภาพทุกครั้งที่คุณศึกษาได้พบ ชาญมีลักษณะการพูดที่สุภาพ ตลอดเวลาของการสนทนาและการสังเกตหลังจากการสนทนา ชาญจะพูดกับทุกคนอย่างสุภาพและอ่อนน้อมกับทุกคน บุคลิกท่าทางของชาญนั้น ชาญเป็นคนที่ดูนิ่ง สุขุมอยู่ตลอด ชาญมีพี่น้อง 3 คน ชาญเป็นบุตรคนโต ครอบครัวของชาญประกอบอาชีพค้าขาย ฐานะทางบ้านของชาญนั้นอยู่ในระดับค่อนข้างดี ปัจจุบันชาญประกอบอาชีพหมอนวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด มีรายได้ประมาณ 9,000 บาทต่อเดือน

2. ปอง (นามสมมุติ) เพศชาย ปองมีอายุ 55 ปี เป็นชาวพัทลุง มีพี่น้อง 3 คน ปองเป็นบุตรคนเล็ก ปองมีครอบครัวแล้ว และมีบุตร 3 คน ภรรยาของปองนั้นก็มีความบกพร่องทางสายตาเหมือนกัน ภรรยาตาบอดทั้งสองข้าง ทั้งปองและภรรยาเลี้ยงบุตรเอง จนในปัจจุบันบุตรทั้ง 3 คนนั้นเรียนจบและทำงานแล้ว ปองมีผิวค่อนข้างคล้ำ มีส่วนสูงประมาณ 168 เซนติเมตร ปองเป็นคนพูดน้อยค่อนข้างเงียบ ผู้ศึกษาต้องเป็นฝ่ายชักชวนพูดคุยขึ้นมาก่อน ลักษณะท่าทางของปองเป็นคนสุขุม ไม่ค่อยพูดคุยกับคนอื่นมากนัก ครอบครัวปองประกอบอาชีพทำไร่ทำนา มีฐานะค่อนข้าง

ยากจน ในปัจจุบันปองมีอาชีพหมอนวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด และขายล็อตเตอรี่ควบคู่ไปด้วย มีรายได้ประมาณ 12,000 บาทต่อเดือน

3. เพชร (นามสมมุติ) เพศชาย อายุ 27 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดสมุทรปราการ มีพี่น้อง 3 คน เพชรเป็นบุตรคนกลาง เพชรมีครอบครัวแล้วแต่ยังไม่มีบุตร ภรรยาของเพชรอยู่ต่างจังหวัด ภรรยาของเพชรนั้นก็มีความบกพร่องทางสายตา คือ มีสายตาเลือนราง เพชรมีส่วนสูงประมาณ 170 เซนติเมตร มีผิวขาวและมีรูปร่างท้วม เพชรเป็นคนที่พูดเก่ง มีมนุษยสัมพันธ์ดี ร่าเริง ครอบครัวยของเพชรประกอบอาชีพขายล็อตเตอรี่ มีฐานะปานกลาง ปัจจุบันเพชรประกอบอาชีพหมอนวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด มีรายได้ประมาณ 7,000 บาทต่อเดือน

4. เปรม (นามสมมุติ) เพศชาย อายุ 31 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ จังหวัดเชียงใหม่ มีครอบครัวแล้ว มีบุตร 1 คน ภรรยาของเปรมนั้นมีสายตาปกติ เปรมมีรูปร่างสันทนต์ มีผิวสองสี เปรมมีบุคลิกท่าทางค่อนข้างขี้อาย ลักษณะการพูดค่อนข้างกระซิกเล็กน้อย ลักษณะการแต่งตัวเปรมจะแต่งตัวค่อนข้างสบายไม่เป็นทางการมากนัก เปรมมีพี่น้อง 4 คน ตนเองเป็นบุตรคนที่สอง ครอบครัวยของเปรมประกอบอาชีพค้าขาย มีฐานะปานกลาง เดิมเปรมมีอาชีพนักมวยมาตั้งแต่เด็ก มีรายได้ประมาณ 35,000 บาทต่อเดือน แต่ในปัจจุบันมีอาชีพหมอนวดที่ มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดมีรายได้ประมาณ 7,000 บาทต่อเดือน

5. สืบ (นามสมมุติ) เพศชาย อายุ 50 ปี เป็นคนกรุงเทพฯ มีครอบครัวแล้ว มีบุตร 1 คน ภรรยาของสืบ มีความบกพร่องทางสายตา คือ ตาบอดทั้งสองข้าง สืบมีผิวค่อนข้างคล้ำ มีส่วนสูงประมาณ 168 เซนติเมตร มีบุคลิกลักษณะที่สุภาพ มนุษย์สัมพันธ์ดี มีความคิดดี ครอบครัวยของสืบประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีฐานะค่อนข้างยากจน เดิมสืบประกอบอาชีพเป็นทหารรับจ้างในสมัย 16 ตุลาคม พ.ศ. 2516 จากนั้นย้ายมาทำงานบริษัทเอกชน ปัจจุบันประกอบอาชีพหมอนวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด มีรายได้ประมาณ 9,000 บาทต่อเดือน

6. ปิ่น (นามสมมุติ) เพศหญิง อายุ 54 ปี มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดตรัง มีพี่น้อง 11 คน ปิ่นไม่ทราบว่าตัวเองเป็นบุตรคนที่เท่าไร ปิ่นมีครอบครัวแล้วแต่ยังไม่มีบุตร ปิ่นมีผิวสองสี รูปร่างค่อนข้างท้วม ปิ่นแต่งตัวที่สบาย ๆ ไม่เป็นทางการมากนัก ปิ่นเป็นคนพูดเก่ง มีมนุษยสัมพันธ์ดี ตลอดเวลาของการสนทนาปิ่นมักจะมีอารมณ์ขัน ครอบครัวยประกอบอาชีพทำไร่ทำนา มีฐานะค่อนข้างยากจน เดิมปิ่นช่วยที่บ้านทำไร่ทำนา ปัจจุบันปิ่นประกอบอาชีพหมอนวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด มีรายได้ประมาณ 9,000 บาทต่อเดือน

7. ยู (นามสมมุติ) เพศหญิง อายุ 50 ปี มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดลพบุรี มีพี่น้อง 7 คน ยูเป็นบุตรคนโต มีครอบครัวแล้วแต่ไม่มีบุตร สามีย่อยูก็มีความบกพร่องทางสายตาเหมือนกัน คือ ตาบอดทั้งสองข้าง ยูมีผิวสองสี รูปร่างค่อนข้างท้วม มีลักษณะการแต่งตัวค่อนข้างดี มีการแต่งหน้า

ด้วย ยูเป็นคนแต่งหน้าด้วยตัวเอง ยูเป็นคนพูดเก่ง มีมนุษยสัมพันธ์ดี ตลอดเวลาของการสนทนา จะแทรกเรื่องสนุกสนานอยู่ตลอด ครอบครัวของยูประกอบอาชีพทำไร่ มีฐานะค่อนข้างยากจน เดิมยูประกอบอาชีพ พนักงานรับโทรศัพท์ จากนั้นจึงมาขายล็อตเตอรี่ ปัจจุบันยูประกอบอาชีพ หมอนวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด และขายล็อตเตอรี่ควบคู่ไปด้วย มีรายได้ประมาณ 12,000 บาทต่อเดือน

8. ปี (นามสมมุติ) เพศหญิง อายุ 64 ปี มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดเชียงใหม่ มีพี่น้อง 8 คน ปีไม่ทราบว่าเป็นบุตรคนที่เท่าไร ปีมีครอบครัวแล้วแต่ยังไม่มีบุตร สามีของปีก็มีความบกพร่องทางสายตาเหมือนกัน คือ ตาบอดทั้งสองข้าง ปีมีผิวขาว รูปร่างผอม ลักษณะการแต่งตัวสบาย ๆ ไม่เป็นทางการ มีลักษณะท่าทางที่เป็นกันเอง มีมนุษยสัมพันธ์ดี ระหว่างการสนทนาปีจะมีเรื่องต่าง ๆ มาเล่าให้ฟังตลอด และจะมีมุมมองที่น่าสนใจอยู่เสมอ คือ จะเล่าเรื่องต่าง ๆ ให้เป็นเรื่องตลกได้เสมอ ครอบครัวของปีประกอบอาชีพทำไร่ มีฐานะค่อนข้างยากจน เดิมปีประกอบอาชีพรับจ้าง ฝนพลอยที่โรงงานทำพลอย จากนั้นมาเป็นพนักงานรับโทรศัพท์ ต่อมาสามีครอบครัว จึงเปลี่ยนอาชีพมาขายล็อตเตอรี่ แต่ในปัจจุบันปีประกอบอาชีพหมอนวดอย่างเดียว มีรายได้ประมาณ 7,000 บาทต่อเดือน

9. นก (นามสมมุติ) เพศหญิง อายุ 48 ปี มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดเชียงราย มีพี่น้อง 7 คน นกเป็นบุตรคนเล็ก นกมีครอบครัวแล้ว มีบุตร 1 คน สามีของนกก็มีความบกพร่องทางสายตาเหมือนกัน คือ ตาบอดทั้งสองข้าง นกมีผิวขาว มีรูปร่างค่อนข้างเล็ก ลักษณะการแต่งตัวเรียบง่าย มีบุคลิกท่าทางค่อนข้างเยียบ พุดน้อย ค่อนข้างเก็บตัว ครอบครัวของนกประกอบอาชีพค้าขาย ฐานะปานกลาง เดิมนกประกอบอาชีพขายล็อตเตอรี่ แต่ปัจจุบันนกประกอบอาชีพหมอนวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด มีรายได้ประมาณ 7,000 บาทต่อเดือน

10. แนน (นามสมมุติ) เพศหญิง อายุ 55 ปี มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดพิจิตร มีพี่น้อง 6 คน แนนเป็นบุตรคนที่ 3 แนนมีครอบครัวแล้ว มีบุตร 3 คน สามีของแนนมีสายตาปกติ แนนมีผิวสองสี มีรูปร่างเล็ก ลักษณะการแต่งตัวเรียบง่าย มีบุคลิกท่าทางค่อนข้างเก็บตัว ไม่ค่อยพูด ครอบครัวของแนนประกอบอาชีพทำไร่ มีฐานะค่อนข้างยากจน เดิมแนนประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ปัจจุบันประกอบอาชีพหมอนวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด มีรายได้ประมาณ 7,000 บาทต่อเดือน

ลักษณะของความพิการและการได้รับการรักษา

จากการศึกษาประชากรกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 10 คน สามารถจัดกลุ่มของลักษณะความพิการได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้ที่ตาบอดตั้งแต่กำเนิด จำนวน 1 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้ที่ตาบอดภายหลัง จำนวน 8 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้ที่มีสายตาเลือนลาง จำนวน 1 คน

กลุ่มที่ 1 ผู้ที่ตาบอดแต่กำเนิด

ชาญ ชาญตาบอดมาแต่กำเนิด สาเหตุนี้มาจากการต้องรักษาอยู่ในตู้อบภายหลังคลอด จึงทำให้ชาญได้รับแสงมากไป เนื่องจากครอบครัวของชาญมีฐานะค่อนข้างดี ชาญจึงได้รับการรักษาอย่างดี โดยถูกส่งไปรับการรักษาหลายแห่ง เช่น โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลจักษุรัตนิน ซึ่งทุกโรงพยาบาลต่างก็บอกว่าไม่มีทางรักษา

จากการสัมภาษณ์ชาญ ผู้ศึกษาพบว่าชาญไม่มีความรู้สึกกดดัน หรือรู้สึกน้อยใจกับการที่ตัวเองต้องตาบอด ชาญสามารถยอมรับกับสภาพที่ตัวเองเป็น และต้องเผชิญอยู่ได้ ชาญเล่าว่าเมื่อตอนเด็ก ชาญเคยถูกเพื่อนเรียกว่า “โง่บอด” ชาญบอกว่าชาญไม่โกรธที่ถูกเรียกอย่างนั้น เพราะชาญคิดว่าตัวเองก็ตาบอดจริง ๆ ชาญบอกว่าตัวเองโชคดีที่เกิดมาเป็นคนตาบอด เพราะการที่เขาเกิดมาเป็นคนตาบอด ทำให้เขาได้เรียนรู้จักการฝึกความอดทน และทำให้เขาได้เรียนรู้ในบางสิ่งที่คนปกติทั่วไปไม่ได้รู้

จากความคิดของชาญที่เขามีมุมมองในการมองเรื่องที่คนทั่วไปมองว่าเป็นปัญหา แต่ตัวชาญเองกลับมีมุมมองที่มองทุกอย่างด้วยความเป็นจริง และมองทุกอย่างในแง่บวก โดยตัวชาญเองไม่เคยนำมาเป็นปัญหาให้กับตัวเอง และไม่เคยคิดว่าตัวเองไร้คุณค่าแต่อย่างใด

กลุ่มที่ 2 ผู้ที่ตาบอดภายหลัง

1) ปอง ปองตาบอดเมื่ออายุได้ 3 ปี สาเหตุเกิดจากเป็นโรคไข้ซาง เนื่องจากปองมีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดพัทลุง ซึ่งในอดีตนั้นการแพทย์ยังไม่ก้าวหน้า จึงทำให้การรักษาโรคเป็นไปอย่างตามมีตามเกิดไม่ได้พาไปพบแพทย์ เพราะแพทย์อยู่ห่างไกลจากที่พัก จึงทำให้ปองไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้อง แม้กระทั่งในปัจจุบันปองก็ไม่เคยไปรับการรักษาที่ใดเลย ปองบอกกับผู้ศึกษาว่าสาเหตุที่ไม่ยอมไปรับการรักษา นั้น เพราะปองคิดว่าถึงไปก็ทำอะไรไม่ได้ตัวเองตาบอดไปแล้ว จึงคิดว่าไม่มีประโยชน์อะไรที่จะรับการรักษา

เนื่องจากปองตาบอดตั้งแต่อายุได้ 3 ปี จึงทำให้ปองจำเรื่องราวและความรู้สึกในอดีตตั้งแต่ยังมองเห็นอยู่ไม่ได้ ปองอาศัยอยู่กับครอบครัวที่พัทลุง ครอบครัวของปองมีฐานะยากจน จึงทำให้ปองต้องอยู่บ้านตลอด ซึ่งทำให้ปองไม่รู้สึกน้อยใจที่ตัวเองต้องตาบอด เพราะครอบครัวของปองก็ไม่ได้ออกไปเที่ยวนอกบ้านมากนัก

ปัจจุบันปองมีอายุที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่แล้ว ทำให้ปองมีมุมมองกับตัวเองว่า เป็นเรื่องของเวรกรรม ปองคิดว่าการที่ตัวเองเป็นแบบนี้โทษใครไม่ได้ และการที่ครอบครัวไม่พาเขาไปรักษา เขาก็ถือว่าเป็นเรื่องของโชคชะตา เพราะครอบครัวไม่มีเงิน และก็ไม่รู้จะไปหาแพทย์ที่ไหน เขาคิด

ว่าเป็นเรื่องที่ยังช่วยไม่ได้ ปองบอกว่าตัวเองก็ต้องใช้ชีวิตอยู่ไปเรื่อย ๆ อย่างมีคุณค่าในการที่เขาทำงานทำ และสามารถเลี้ยงลูกทั้งสามคนจนเรียนจบในระดับปริญญาตรีได้ก็เพียงพอแล้ว

2) เปรม ตาบอดเมื่ออายุ 25 ปี สาเหตุเกิดจากได้รับอุบัติเหตุ ถูกยิงทำให้เส้นประสาทตาขาด หลังจากเกิดอุบัติเหตุเปรมได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลหัวหิน จากนั้นเปรมมารักษาอาการเส้นประสาทตาขาดที่โรงพยาบาลจักษุรัตนิน ซึ่งแพทย์บอกว่าไม่มีทางรักษาเพราะเส้นประสาทตาขาดไปแล้วทำอะไรไม่ได้ เปรมจึงไม่ได้ไปรับการรักษาที่ไหนอีก เพราะคิดว่าไปรักษาก็ไม่มีประโยชน์อะไรเพราะตาบอดไปแล้ว ไม่สามารถทำอะไรได้อีก

หลังจากที่เปรมได้รับอุบัติเหตุจนทำให้ตัวเขาตาบอดนั้น เปรมใช้เวลาทำใจอยู่ประมาณ 1 ปี ก่อนที่เปรมจะประสบอุบัติเหตุ เปรมมีอาชีพนักมวย ซึ่งเปรมสามารถไปไหนมาไหนได้อย่างสะดวกสบายและคล่องแคล่ว แต่เมื่อเปรมต้องมาตาบอด ในตอนแรกเขาคิดว่าตัวเองไม่มีค่า ต้องนอนอยู่บ้านเฉย ๆ เปรมไม่อยากออกไปพบกับใครเก็บตัวอยู่กับบ้าน ในช่วงแรกเปรมมีอาการหงุดหงิดง่าย รู้สึกเบียดตัวเอง กำลังใจที่สำคัญที่ทำให้เปรมลุกขึ้นสู้และเผชิญกับสิ่งที่ตัวเองเป็นได้ คือ บุตรสาวของเปรมทำให้เขารู้สึกว่าตัวเองนั้นยังมีคุณค่า และสู้เพื่อลูก ต้องหาอาชีพให้ตัวเองเพื่อที่จะนำเงินมาเลี้ยงลูก

3) สืบ ตาบอดเมื่ออายุ 21 ปี สาเหตุเกิดจากแก้วตาดำเสื่อม สืบได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลรามาธิบดี หลังจากแพทย์ได้บอกว่าสืบตาบอด สืบก็ไม่ได้ไปรับการรักษาอีกเลย เพราะคิดว่าตัวเองตาบอดไปแล้ว ไม่สามารถรักษาได้

หลังจากที่สืบตาบอด เขาเก็บตัวอยู่กับบ้านเป็นเวลา 4 ปี สืบมีความเครียดกับสิ่งที่ตัวเองเผชิญอย่างมาก เคยคิดฆ่าตัวตาย สืบเล่าว่าเคยคิดจะดื่มทีนเจอร์ 6 ขวดพร้อมกัน ระหว่างที่กำลังจะดื่ม นั้น มีสุนัขตัวหนึ่งมานั่งข้าง ๆ พอสืบจะดื่มสุนัขตัวนั้นก็เห่าเสียงดังพร้อมกับตะกายไปที่ตัวสืบ จนทำให้ขันที่ใส่ทีนเจอร์ทั้งหกขวดหก เลยทำให้เขาไม่ได้ดื่มทีนเจอร์ หลังจากเหตุการณ์ครั้งนั้น สืบก็ยังเก็บตัวอยู่กับบ้าน รู้สึกว่าตัวเองนั้นไร้ค่ายิ่งกว่าสุนัขเฝ้าบ้าน สืบบอกว่าสุนัขเฝ้าบ้านนั้นเวลามีใครผ่านมาสุนัขยังเห่าได้ แต่ตัวเขาเองไม่รู้เลยว่าใครมา สืบเล่าต่อว่า ต้องมานั่ง ๆ นอน ๆ อยู่ที่บ้าน ทำอาชีพอะไรก็ไม่ได้ ไม่กล้าออกไปพบใคร เพื่อนที่เคยคบกันก็หายไปหมดไม่มีใครคบ เขาเป็นเพื่อนต่อ จากนั้นสืบก็เริ่มคิดได้เองว่าตัวเองควรที่จะมีสังคม สืบเริ่มกล้าที่จะออกไปข้างนอก ไปหาเพื่อน ไปทำกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น จึงทำให้สืบได้มีโอกาสมาเรียนจนจบจนได้มาประกอบอาชีพพจนานุกรมมาจนกระทั่งปัจจุบัน เมื่อสืบได้มีอาชีพจึงทำให้ตัวเขาเองรู้สึกว่าคุณค่าควรที่จะมีชีวิตต่อไป

4) ปิ่น ตาบอดเมื่ออายุ 2 ปี ไม่ทราบสาเหตุ เมื่อปิ่นตาบอดทางครอบครัวไม่ได้พาไปรักษา ปิ่นบอกว่าตอนนั้นไม่มีหมอจึงไม่รู้จะไปรักษาที่ไหน ทางครอบครัวได้พาไปรักษาแบบ

ไสยศาสตร์ เนื่องจากขณะนั้นปิ่นอยู่จังหวัดตรัง และทางบ้านก็มีฐานะยากจน จึงทำให้ปิ่นไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้องวิธี

นับตั้งแต่ตาบอด ปิ่นก็ช่วยที่บ้านทำไร่ทำนามาโดยตลอด โดยที่ปิ่นจะช่วยในบางอย่างที่เป็นสามารถทำได้ ปิ่นจำความรู้สึกก่อนที่ตัวเองจะตาบอดไม่ได้ จึงทำให้ปิ่นไม่รู้สึกกดดันในการที่ตัวเองต้องตาบอด ปิ่นใช้ชีวิตอย่างเด็กปกติทั่วไปโดยไม่เคยมองว่าตัวเองมีปัญหาแต่อย่างใด

5) ยู ตาบอดเมื่ออายุได้ 2 ปี สาเหตุเกิดจากโรคชางซันตา ยูไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้องวิธีไปพบแพทย์เพียงครั้งเดียว เมื่อแพทย์สรุปว่ายูตาบอด ก็ไม่ได้ไปพบแพทย์อีก สาเหตุของการที่ยูไม่ได้ไปพบแพทย์ก็เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ คือ ไปพบแพทย์ก็ไม่สามารถช่วยอะไรได้

หลังจากที่ยูตาบอด ยูเล่าว่าตัวเองจำความรู้สึกก่อนที่ตัวเองจะตาบอดไม่ได้ ยูไม่ได้มีความรู้สึกกดดันแต่อย่างใดกับการที่ตัวเองต้องตาบอด เพราะเมื่อถึงวัยเข้าเรียน ยูก็ได้มาเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพฯ และมีแต่เพื่อนที่ตาบอดเหมือนกัน จึงทำให้ยูไม่รู้สึกว่าตัวเองมีความแตกต่างจากคนอื่น

6) ปี ตาบอดเมื่ออายุได้ 4 ปี สาเหตุเกิดจากโรคอีสุกอีใส และไม่ได้ไปพบแพทย์ ปีบอกว่าตอนนั้นไม่มีแพทย์ และการรักษาก็ไม่มี มีแต่การรักษาแบบชาวบ้าน ดมสมุนไพรต้มเอง ประกอบกับขณะนั้นครอบครัวของปีมีฐานะยากจน จึงไม่สามารถไปรับการรักษาทางการแพทย์ได้ ปีจำเรื่องราวก่อนที่ปีจะตาบอดไม่ได้ จึงทำให้ปีไม่มีความรู้สึกน้อยใจกับสิ่งที่ตัวเองเป็น ปีได้มีโอกาสมาเรียนในกรุงเทพฯ ตั้งแต่เด็ก จึงทำให้ปีรู้สึกว่าตัวเองก็ไม่แตกต่างจากคนอื่น เพราะปีมีแต่เพื่อนที่ตาบอดเหมือนกัน ปีไม่เคยคิดว่าการที่ตัวเองตาบอดนั้นเป็นปัญหาหรืออุปสรรคกับตัวเองแต่อย่างใด

7) นก ตาบอดเมื่ออายุได้ 3 ปี สาเหตุเกิดจากโรคเม็ดเลือดขาวกินเม็ดเลือดแดง การรักษาอาการตาบอดนั้น นกไม่ได้รับการรักษามากนัก เพราะนกคิดว่าตาบอดไปแล้วก็ไม่สามารถทำอะไรได้ แต่อาการของโรคเม็ดเลือดขาวกินเม็ดเลือดแดงนั้น นกได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง

เมื่อนกตาบอดทางครอบครัวก็ให้นกอยู่กับบ้าน เพราะเห็นว่าร่างกายของนกไม่แข็งแรง จึงไม่อยากให้นกทำอะไร นกเก็บตัวอยู่กับบ้านจนอายุประมาณ 15 จึงได้เริ่มออกมาข้างนอกบ้านบ้าง เริ่มมีเพื่อนมีสังคมของตัวเอง การที่นกอยู่แต่กับบ้านทำให้นกไม่มีความรู้สึกกดดันกับการที่ตัวเองต้องตาบอด แต่ตัวนกเองรู้สึกอึดอัดที่ตัวเองต้องอยู่แต่กับบ้านมากกว่า ทำให้นกรู้สึกว่าตัวเองอยากมีเพื่อนมีสังคม นกจึงขออนุญาตครอบครัวออกมาขายล็อตเตอรี่ ทางครอบครัวของนกก็ยอมให้นกออกมาขายล็อตเตอรี่ นกขายได้เพียงไม่นานก็กลับไปอยู่บ้านตามเดิม จนกระทั่งนกมาเรียนนวดและทำงานที่กรุงเทพฯ จึงทำให้นกเริ่มมีสังคม และมีโอกาสได้ใช้ชีวิตอย่างคนอื่น ๆ ทั่วไป

8) แนน ตาบอดเมื่ออายุได้ 39 ปี สาเหตุเกิดจากประสาทตาเสื่อม โดยแพทย์ได้สรุปการวินิจฉัยว่าเป็นโรคประสาทตาเสื่อมตั้งแต่กำเนิด แต่มาแสดงอาการของโรคตอนอายุได้ 30 ปี หลังจากนั้นสายตาาก็เริ่มเสื่อมลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งมาตาบอดตอนอายุได้ 39 ปี ปัจจุบันแนนไม่ได้รับการรักษาอีก เหตุผลของการไม่ไปรับการรักษา เพราะคิดว่าตัวเองตาบอดไปแล้วไม่มีประโยชน์อะไรที่จะไปพบแพทย์อีก

หลังจากที่แนนตาบอด แนนใช้เวลาในการทำใจที่จะยอมรับในสิ่งที่ตัวเองต้องเผชิญอยู่ 1 ปี แนนเล่าว่าไม่ได้รู้สึกกดดันกับการที่ตัวเองต้องตาบอด เพราะก่อนหน้านี้ แพทย์เคยบอกไว้แล้วว่าสายตาของแนนจะเสื่อมลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งตาบอด แนนจึงมีเวลาทำใจไว้ล่วงหน้ามาบ้างแล้ว แต่การที่แนนใช้เวลาทำใจอยู่ 1 ปีนั้น เพราะแนนต้องปรับตัวให้ยอมรับกับสังคมใหม่ที่ตนเองต้องเผชิญ คือ การที่แนนจะต้องมีเพื่อนตาบอด และตัวแนนเองก็จะต้องทำอะไรช้าลง ก่อนที่แนนจะตาบอดแนนประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป แต่เมื่อแนนตาบอด แนนจึงไม่ได้ทำงานอีก แนนกลับมาทำงานบ้านให้ลูก แต่เมื่อลูกของแนนมีครอบครัว แนนจึงได้มาเรียนนวดและประกอบอาชีพนวดจนกระทั่งปัจจุบัน

กลุ่มที่ 3 ผู้ที่มีสายตาเลือนราง

เพชร เพชร มีสายตาเลือนรางตั้งแต่กำเนิด สาเหตุเกิดจากกรรมพันธุ์ เนื่องจากมารดาของเพชรเป็นต้อกระจก จึงทำให้บุตรทั้งสามคนเป็นต้อกระจกตามไปด้วย ในด้านการรักษาเพชรได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลรามาริบดี เมื่อตอนอายุ 5 ปี แพทย์ได้แนะนำให้ผ่าตัด ซึ่งการผ่าตัดครั้งนั้นแพทย์ไม่ได้รับรองผลของการผ่าตัด แพทย์บอกว่าหลังจากผ่าตัดแล้วตาอาจจะบอดหรือไม่บอดก็ได้ ทางครอบครัวจึงตัดสินใจไม่ยอมให้ผ่าตัด หลังจากนั้นเมื่อเพชรอายุได้ 13 ปี ทางครอบครัวพาเพชรไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลรามาริบดีอีกครั้ง เพชรจึงได้รับการผ่าตัด หลังจากผ่าตัดแล้วสายตาของเพชรก็มองเห็นได้มากขึ้น แพทย์บอกว่าสายตาของเพชรนั้นจะดีขึ้นไปเรื่อย ๆ ตามลำดับ

จากการได้พูดคุยกับเพชร เพชรเป็นคนที่มีอารมณ์ขัน ไม่เครียดกับชีวิต เพชรไม่เคยรู้สึกกลัวว่าสายตาตัวเองอาจจะบอดได้ ถึงแม้ว่าแพทย์จะยืนยันว่าสายตาจะดีขึ้นเรื่อย ๆ เพชรบอกว่าถึงแม้อนาคตหากตัวเพชรต้องตาบอดเพชรก็ไม่กลัว เพชรคิดว่าถึงแม้อนาคตหากตัวเขาตาบอดตัวเขาเองก็สามารถมีชีวิตอยู่ได้ เพราะตัวเขาเองก็งานทำสามารถเลี้ยงตัวเองได้ก็เพียงพอแล้ว เพชรยังพอมองเห็นอยู่ เพชรจึงมีหน้าที่ช่วยเหลือเพื่อนที่ตาบอด เช่น พาไปในสถานที่ต่าง ๆ หรือช่วยมองสิ่งต่างรอบข้างให้ จากการสังเกตของผู้ศึกษา ผู้ศึกษาเห็นว่าเพชรจะคอยช่วยเหลือเพื่อนตาบอดทุกคนเป็นอย่างดี โดยที่เพชรไม่แสดงอาการเบื่อแต่อย่างใด

ระดับการศึกษา

จากการศึกษา ผู้ศึกษาสามารถแบ่งระดับการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายได้เป็นสองกลุ่ม คือ ผู้ที่ได้รับการศึกษา กับผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา โดยมีผู้ที่ได้รับการศึกษาจำนวน 8 คน และผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษาจำนวน 2 คน

ผู้ที่ได้รับการศึกษา

ชาญ เรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดพญา ชาญเข้ารับการศึกษาดังแต่ระดับชั้นอนุบาลจนจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชาญให้เหตุผลของการไม่เรียนต่อว่า ตัวเขาเองว่าหากเขาเรียนต่อ เขาก็ไม่รู้ว่าเมื่อตัวเขาเรียนจนจบปริญญาแล้วจะมีงานทำหรือไม่ ชาญมองว่าการมาฝึกอาชีพแล้วมีงานรองรับนั้นเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับตัวเขา

เพชร เรียนจบในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยเพชรนั้นเรียนการศึกษานอกระบบตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา เหตุที่เพชรไม่เรียนการศึกษาในระบบนั้น เพราะทางครอบครัวคิดว่าการที่เพชรมีสายตาเลือนลางไม่จำเป็นต้องเรียน เมื่อเรียนจบก็ไม่สามารถไปประกอบอาชีพได้ ประกอบกับทางครอบครัวของเพชรไม่มีความรู้ในเรื่องของการหาแหล่งที่เรียนสำหรับคนที่มีความพิการทางสายตาโดยเฉพาะ แต่เมื่อเพชรกลับมารับการรักษาที่โรงพยาบาลรามาธิบดีอีกครั้ง แพทย์จึงได้แนะนำให้เพชรมาฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เมื่อเพชรมาฝึกอาชีพจึงทำให้เพชรได้เรียนการศึกษานอกระบบจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เปรม เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตอนที่เปรมเรียนหนังสือนั้น เปรมยังมีสายตาที่ปกติอยู่ เปรมให้เหตุผลของการที่ไม่เรียนต่อว่า ตอนนั้นตัวเขาเริ่มที่จะต้อมวยแล้วและเขาคิดว่าการต้อมวยนั้นมีรายได้ค่อนข้างดี เขาจึงคิดว่าไม่จำเป็นที่จะต้องเรียนต่อ เพราะเขาคิดว่าคนที่เรียนจบในระดับชั้นปริญญาตรียังมีรายได้น้อยกว่าตัวเขาอีก การที่เขาฝึกอาชีพต้อมวยทำให้เขามีรายได้ถึง 35,000 บาทต่อเดือน ซึ่งในขณะนั้นเขายังเด็กเขาจึงคิดว่าการเลือกอาชีพต้อมวยสำคัญกว่าการที่เขาจะเรียนต่อ

สปีบ เรียนจบในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในตอนที่สปีบเรียนหนังสือ สปีบยังมีสายตาเป็นปกติ ครอบครัวของสปีบมีฐานะยากจน ทำให้ไม่สามารถส่งเสียให้เขาเรียนต่อได้ สปีบจึงต้องออกมาทำงานรับจ้างทั่วไป จนกระทั่งประสบอุบัติเหตุตาบอดและไม่สามารถทำงานต่อได้

ยู เรียนจบในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ยูมาเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพได้ เนื่องจากน้ำของยูทำงานอยู่ที่กรุงเทพฯ จึงรู้จักโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ และแนะนำให้ยูมาเรียนที่นี่ ยูให้เหตุผลของการไม่เรียนต่อว่า ตัวเขาเองเรียนต่อไม่ไหว จึงได้หันมาฝึกอาชีพที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ โดยฝึกการฝีมือ หลังจากฝึกจบก็ได้ทำงานที่นั่นอยู่ระยะหนึ่ง

ปี เรียนจบในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ปีมาเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพได้เนื่องจากผู้ที่ก่อตั้งโรงเรียนเป็นผู้พามาเรียน ในตอนนั้นมีผู้ที่มีความพิการทางสายตามาเรียนจำนวนน้อย และโรงเรียนที่สอนผู้พิการทางสายตาก็มีเพียงแห่งเดียวคือโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ จึงทำให้ผู้ที่ก่อตั้งต้องไปเสาะหาผู้ที่มีความพิการทางสายตามาเรียนด้วยตัวเอง เพราะเหตุผลนี้จึงทำให้ปีมีโอกาสได้รับการศึกษา

นก เรียนจบในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ซึ่งนกตาบอดตั้งแต่เด็ก แต่นกได้เรียนในโรงเรียนปกติ สาเหตุที่นกไม่ได้เรียนต่อเนื่องจากทางครอบครัวมีฐานะยากจน ประกอบกับสุขภาพของนกไม่ค่อยแข็งแรงนัก ทางบ้านจึงไม่ได้ให้เรียนต่อตั้งแต่นั้นมา

แนน เรียนจบในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนปกติทั่วไป เนื่องจากตอนนั้นแนนยังมีสายตาเป็นปกติ สาเหตุที่แนนไม่ได้เรียนต่อเนื่องจากทางครอบครัวมีฐานะยากจน แนนจึงต้องมาทำงานรับจ้างทั่วไปที่กรุงเทพฯ จนมาประสบกับปัญหาประสาทตาเสื่อมจนตาบอดสนิทในที่สุด ปัจจุบันแนนมีอาชีพหมอนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด

ผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา

ปอง ไม่ได้เข้ารับการศึกษเนื่องจากทางครอบครัวมีฐานะยากจน และไม่มีความรู้ในเรื่องของโรงเรียนสำหรับสอนผู้ที่มีความพิการทางสายตาโดยเฉพาะ เนื่องจากในสมัยก่อนโรงเรียนสำหรับสอนผู้ที่มีความพิการทางสายตามีเพียงแห่งเดียว คือที่กรุงเทพฯ และทางครอบครัวมีความเห็นว่าความพิการตาบอดของปองนั้น ไม่จำเป็นต้องเรียนหนังสือ

ปิ่น ไม่ได้เข้ารับการศึกษ เพราะทางครอบครัวมีฐานะยากจน และไม่มีความรู้เกี่ยวกับการส่งลูกมาเรียนที่โรงเรียนสอนผู้ที่มีความพิการทางสายตาโดยเฉพาะ และทางครอบครัวของปิ่นเองก็มีความคิดว่าการที่ลูกตาบอด ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเรียนหนังสือ เพราะไม่รู้ว่าจะเรียนไปแล้ว จะได้ประโยชน์อะไร และไม่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้

จากข้อมูลทั่วไปของผู้พิการทางสายตาทั้ง 10 คน ที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษานั้น ผู้ศึกษาสามารถนำมาสรุปได้ดังนี้

1. ในเรื่องของสถานภาพทางเพศนั้นไม่มีความแตกต่างกันในโอกาสทางการศึกษาดังจะเห็นได้ จากผลการศึกษาพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีโอกาสในการได้รับการศึกษาและประกอบอาชีพเท่าเทียมกัน

2. สถานภาพการมีครอบครัว จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีความพิการทางสายตาตั้งแต่กำเนิดและมีความพิการทางสายตาตั้งแต่ยังเด็กนั้น จะมีสามีหรือภรรยาที่มีความพิการทางสายตาเหมือนกัน และผู้ที่มีความพิการทางสายตาทายหลังจะมีสามีหรือภรรยาที่มีสายตาปกติ โดยจากผลการศึกษา ผู้ที่มีความพิการทางสายตาตั้งแต่กำเนิดและมีความพิการทางสายตาตั้งแต่ยังเด็กมี

จำนวน 7 คน ที่มีสามีหรือภรรยาที่มีความพิการทางสายตาเหมือนกัน ส่วนมีผู้ที่มีความพิการทางสายตาภายหลังจำนวน 3 คน พบว่ามีจำนวน 1 คน มีภรรยาที่มีความพิการทางสายตาเหมือนกัน เนื่องจากมีครอบครัวภายหลังจากเกิดความพิการทางสายตา และอีกจำนวน 2 คน มีสามีหรือภรรยาที่มีสายตาเป็นปกติ เนื่องจากเขามีครอบครัวมาก่อนที่จะได้รับความพิการทางสายตา ทั้งนี้เมื่อเขาได้รับความพิการทางสายตาแล้ว เขาก็ยังคงใช้ชีวิตครอบครัวอยู่ร่วมกันเป็นปกติ

3. ลักษณะของความพิการผู้มีความพิการทางสายตาตั้งแต่กำเนิดหรือมีความพิการทางสายตาตั้งแต่เด็กนั้น จัดว่าอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพราะผู้ที่มีความพิการตั้งแต่ยังเด็กนั้นจำความรู้สึกเมื่อก่อนที่จะมีความพิการทางสายตาไม่ได้ และผู้ที่มีความพิการทางสายตาตั้งแต่เด็กจะไม่มีความรู้สึกกดดันกับการที่ตัวเองมีความพิการทางสายตา เพราะพวกเขาจำภาพตอนที่พวกเขายังมองเห็นอยู่ไม่ได้ จึงทำให้พวกเขาคิดและรู้สึกว่าการที่พวกเขามีความพิการทางสายตานั้นเป็นเรื่องปกติธรรมดาสำหรับเขา

สำหรับคนที่มีความพิการทางสายตาตอนที่โตแล้ว จะสามารถจำเรื่องต่าง ๆ ในช่วงที่เขายังมีสายตาเป็นปกติ และภายหลังจากที่ได้รับความพิการทางสายตา เขาจะมีความรู้สึกกดดัน รู้สึกเครียด และมีภาวะอารมณ์แปรปรวนในช่วงแรก ๆ ซึ่งแต่ละคนต้องใช้เวลาในการปรับตัว

4. เรื่องของการได้รับการรักษา จากผลการศึกษา สามารถสรุปได้ว่าผู้ที่มีความพิการทางสายตาเมื่อตอนเด็กนั้น ส่วนใหญ่เกิดจากการเจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ และไม่ได้รับการรักษาอย่างถูกวิธี จึงเป็นสาเหตุให้เกิดความพิการตาบอดในภายหลัง สำหรับเรื่องของการรักษา มีข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง คือ จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีความพิการทางสายตาที่ตาบอดทั้งสองข้างแล้ว จะไม่ไปรับการรักษาต่อ โดยให้เหตุผลของการไม่รับการรักษาต่อว่า เมื่อตนตาบอดไปแล้วก็ไม่สามารถทำอะไรได้อีกจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องไปพบแพทย์ มีเพียงคนเดียวที่ได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง คือ ผู้ที่มีสายตาเลือนราง

5. เรื่องของการศึกษานั้นจะเห็นได้ว่าสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้ผู้พิการทางสายตาได้รับการศึกษานั้น คือ โอกาสและข้อมูลข่าวสารในเรื่องของการส่งลูกมาเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอด เหตุผลที่ผู้ศึกษาบอกว่าโอกาสนั้นก็มีความสำคัญ เพราะมีผู้ที่มีความพิการทางสายตาจำนวน 1 คน ที่ทางครอบครัวก็ไม่รู้จักโรงเรียนสอนคนตาบอดมาก่อน แต่เขาได้รับโอกาสจากการที่ผู้ก่อตั้งโรงเรียนไปเสาะหาผู้ที่มีความพิการทางสายตาด้วยตัวเอง เขาจึงมีโอกาสดำเนินการศึกษา

ตารางที่ 4.1

สรุปข้อมูลส่วนบุคคลของผู้พิการทางสายตา

ผู้พิการทางสายตา	เพศ	อายุ	สถานภาพ	ภูมิลำเนา	อาชีพ	รายได้/เดือน	ระดับการศึกษา	ลักษณะความพิการ	สาเหตุ
1. ชาญ	ชาย	27 ปี	สมรส	กรุงเทพฯ	หมอนวด	9,000	มัธยมศึกษาปีที่ 3	ตาบอดแต่กำเนิด	
2. ปอง	ชาย	55 ปี	สมรส	พัทลุง	หมอนวด/ ขายล็อตเตอรี่	12,000	ไม่ได้รับการศึกษา	ตาบอดอายุ 12 ปี	เกิดจากโรคไขข้ออักเสบ
3. เพชร	ชาย	27 ปี	สมรส	สมุทรปราการ	หมอนวด	7,000	มัธยมศึกษาปีที่ 6	สายตาเลือนลาง	
4. เปรม	ชาย	31 ปี	สมรส	เชียงใหม่	หมอนวด	7,000	ประถมศึกษาปีที่ 6	ตาบอดอายุ 25 ปี	ประสบอุบัติเหตุ
5. สืบ	ชาย	50 ปี	สมรส	กรุงเทพฯ	หมอนวด	7,000	ประถมศึกษาปีที่ 4	ตาบอดอายุ 21 ปี	เกิดจากแก้วตาเสื่อม
6. ปิ่น	หญิง	54 ปี	สมรส	ตรัง	หมอนวด	9,000	ไม่ได้รับการศึกษา	ตาบอดอายุ 2 ปี	ไม่ทราบ
7. ยุ	หญิง	50 ปี	สมรส	ลพบุรี	หมอนวด ขายล็อตเตอรี่	12,000	มัธยมศึกษาปีที่ 3	ตาบอดอายุ 2 ปี	เกิดจากโรคไขข้ออักเสบ
8. ปี	หญิง	64 ปี	สมรส	เชียงใหม่	หมอนวด	7,000	มัธยมศึกษาปีที่ 3	ตาบอดอายุ 4 ปี	เกิดจากโรคอีสุกอีใส
9. นก	หญิง	48 ปี	สมรส	เชียงราย	หมอนวด	7,000	ประถมศึกษาปีที่ 7	ตาบอดอายุ 3 ปี	เม็ดเลือดขาวกินเม็ดเลือดแดง
10. แนน	หญิง	55 ปี	สมรส	พิจิตร	หมอนวด	7,000	ประถมศึกษาปีที่ 4	ตาบอดอายุ 39 ปี	ประสาทตาเสื่อม

1.2 การได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ

การได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้มีความพิการทางสายตาจำนวน 10 คน ผู้ศึกษาได้แบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่ง ผู้ที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพก่อนที่จะเข้ามาอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด มีจำนวน 5 คน และกลุ่มที่สอง ผู้ที่ได้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพขณะมาอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด มีจำนวน 5 คน

กลุ่มที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพก่อนที่จะมาอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด

ชาญ ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพตั้งแต่เข้ารับการศึกษที่โรงเรียนสอนคนตาบอดพญา โดยได้รับการฝึกตั้งแต่การเดินไม้เท้า เพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง ฝึกการทำความสะอาด ฝึกกายภาพบำบัด ควบคู่กับการเรียนการสอนไปด้วย

ปอง ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่ศูนย์ฝึกอาชีพปากเกร็ด ถึงแม้ว่าปองจะไม่ได้รับการศึกษาก็ตาม แต่ปองก็มีโอกาสมาฝึกที่ศูนย์ฝึกอาชีพปากเกร็ด ปองมาฝึกอาชีพได้เนื่องจากมีอาจารย์แถวบ้านได้มาอบรมที่กรุงเทพฯ และทราบว่าที่ศูนย์ฝึกอาชีพสำหรับผู้ที่มีความพิการทางสายตาเฉพาะผู้ชายอยู่ที่ปากเกร็ด จึงได้ไปบอกกับครอบครัวของปอง จึงทำให้ปองได้มีโอกาสมาฝึกอาชีพที่ศูนย์ฝึกอาชีพปากเกร็ด ซึ่งขณะนั้นปองมีอายุได้ 16 ปี ปองใช้เวลาในการฝึกอาชีพอยู่ประมาณ 2 ปี โดยฝึกอาชีพช่างไม้ และได้ฝึกการใช้ไม้เท้า เพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง และฝึกอักษรเบรลล์ บ้างเล็กน้อยพอที่จะสามารถเขียนชื่อของตัวเองได้

ยู ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ยูมาที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพได้ เพราะนำของยูทำงานอยู่ที่กรุงเทพฯ จึงได้แนะนำให้มาเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ นอกจากที่ยูจะได้เรียนหนังสือแล้ว ยังได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพอีกด้วย โดยการฝึกกายภาพบำบัด การฝึกใช้ไม้เท้าเพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง ฝึกการใช้ชีวิตประจำวันให้เหมือนกับคนปกติทั่วไป เช่น ฝึกทำความสะอาด ฝึกทำอาหาร ฝึกมารยาทในสังคม ให้ผู้พิการทางสายตาได้เรียนรู้ว่าเมื่อเขาต้องมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนปกติเขาควรจะทำอย่างไร นอกจากนี้ยังได้รับการฝึกอาชีพทำงานฝีมือ

บี ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ยูเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพได้ เนื่องจากผู้ก่อตั้งโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพเป็นผู้พาบีมา นอกจากที่บีจะได้รับการการศึกษาแล้ว ยังได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยการฝึกกายภาพบำบัด ฝึกการใช้ไม้เท้าเพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง ฝึกการเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตประจำวันอย่างคนปกติทั่วไป ฝึกการเรียนรู้ในเรื่องมารยาททางสังคม เพื่อให้รู้ว่าจะต้องมาอยู่กับคนปกติทั่วไปเขาควรจะทำอย่างไร

นก ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่โรงเรียนสอนคนตาบอดเชียงใหม่ ภายหลังจากที่นกตาบอดและเรียนจบในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แล้ว นกก็อยู่บ้านอย่างเดียวไม่ได้ทำอะไรอีก แต่เมื่อนกอายุได้ 20 ปี นกอยากที่จะมีสังคมและมีเพื่อน นกจึงได้ขออนุญาตทางบ้านมาฝึกฟื้นฟูสมรรถภาพที่โรงเรียนสอนคนตาบอดเชียงใหม่ นกได้รับการฝึกอยู่ 2 ปี โดยได้ฝึกการใช้ไม้เท้าเพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง ฝึกอักษรเบลล์ และได้รับการฝึกอาชีพ

กลุ่มที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพขณะมาอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด

เพชร ไม่ได้เข้ารับการศึกษาระบบถึงแม้ว่าเพชรจะมีสายตาเลือนลางตั้งแต่เกิด จึงทำให้เพชรไม่ได้รับการฟื้นฟูมาก่อนที่จะมาอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เมื่อเพชรอายุได้ 20 ปี ทางโรงพยาบาลรามาริบัติที่เพชรไปรับการรักษาได้แนะนำให้มาฟื้นฟูสมรรถภาพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เพชรได้รับการฝึกใช้ไม้เท้าเพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง ฝึกทำความสะอาดบ้าน ฝึกทำอาหาร ฝึกอักษรเบลล์ และฝึกอาชีพ นอกจากเพชรจะได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพแล้ว เพชรยังได้มีโอกาสได้รับการศึกษานอกระบบที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดอีกด้วย

เปรม ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด หลังจากที่ได้เปรมตาบอดเมื่อตอนอายุ 25 ปี เพชรใช้เวลาในการทำใจอยู่ 1 ปี หลังจากนั้นภรรยาของเปรมจึงได้แนะนำให้เปรมไปที่สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย เมื่อเปรมติดต่อไปที่สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย จึงได้รับการแนะนำให้มาฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เปรมได้รับการฝึกใช้ไม้เท้าเพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง ฝึกทำอาหาร ฝึกอาชีพ และเรียนอักษรเบลล์

สปี ได้รับการฟื้นฟูที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด หลังจากที่ได้สปีตาบอด ต้องใช้เวลาในการยอมรับตนเองอยู่ราว 4 ปี เพื่อนของสปีจึงได้แนะนำให้ไปที่สภาสังคมสงเคราะห์ฯ ทางสภาสังคมสงเคราะห์ฯ จึงได้แนะนำให้มาฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด สปีได้รับการฝึกใช้ไม้เท้าเพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง ฝึกทำความสะอาดบ้าน เรียนอักษรเบลล์ และฝึกอาชีพ

ปิ่น ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ปิ่นตาบอดตั้งแต่เด็ก แต่ปิ่นไม่เคยได้รับการศึกษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพเลย จนกระทั่งมีคนแถวบ้านเคยมารับการนวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด และได้ไปเล่าให้ทางครอบครัวของปิ่นฟังว่าที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดนั้นนวดดี และผู้ที่นวดเป็นคนตาบอด ปิ่นจึงสนใจอยากมาเรียน ปิ่นจึงได้มากรุงเทพฯ เพื่อที่จะมาเรียนนวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ปิ่นได้รับการฝึกอาชีพ ฝึกการใช้ไม้เท้าเพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง ฝึกการทำอาหาร ฝึกทำความสะอาดบ้าน เรียนอักษรเบลล์

แนน ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด แนนตาบอดเมื่ออายุได้ 39 ปีแล้ว หลังจากที่ได้ตาบอดแนนใช้เวลาทำใจอยู่ 1 ปี แนนมาฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดได้ เพราะเคยมารับการนวดที่นี่ จึงทำให้แนนรู้จักมาก่อนว่ามูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด

เป็นสถานที่ฝึกอาชีพและให้คนตาบอดทำงาน แนนจึงได้มารับการฟื้นฟูที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด โดยได้รับการฝึกใช้ไม้เท้า ฝึกอักษรเบรลล์

สำหรับการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ศึกษาสรุปได้ว่า ผู้ที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพตั้งแต่เด็กจะมีความเก่ง และคล่องตัวมากกว่าผู้ที่มาได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพภายหลัง เนื่องจากผู้ที่ตาบอดตั้งแต่กำเนิดหรือตาบอดตั้งแต่เด็ก เมื่อได้รับการศึกษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพตั้งแต่ยังเด็กนั้น พวกเขาจะถูกฝึกอย่างต่อเนื่อง และพวกเขาจะมีสังคมที่มีแต่คนที่มีความพิการทางสายตเหมือนกัน จะทำให้พวกเขามีความคุ้นเคย และพวกเขาก็จะได้รับการฝึกให้พวกเขาต้องรู้จักช่วยเหลือตัวเองตั้งแต่เด็ก แต่ผู้ที่มาได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพภายหลันั้น จะไม่ค่อยมีความคล่องตัว ทำอะไรจะช้ากว่าผู้ที่ได้รับการฟื้นฟูตั้งแต่เด็ก จะเห็นได้ว่าผู้ที่มารับการฟื้นฟูสมรรถภาพในภายหลัง หากเป็นผู้ที่ตาบอดมาตั้งแต่เด็กจะถูกเก็บตัวอยู่กับบ้าน เมื่ออยู่บ้านตัวผู้พิการทางสายตาเองมักจะไม่ค่อยได้ทำอะไร เพราะบุคคลในบ้านจะเป็นผู้ทำให้เกือบทั้งหมด เมื่อมาได้รับการฟื้นฟูในภายหลังทำให้เขาเรียนรู้ได้ช้า และต้องใช้เวลาในการปรับตัวเพื่อที่จะอยู่ร่วมกับสังคมของผู้พิการทางสายตา สำหรับผู้ที่มาพิการทางสายตาตอนที่โตแล้วนั้น พวกเขาจะมีภาวะกดดันและต่อต้านกับสิ่งที่เขาเป็น ทุกคนล้วนแต่ต้องใช้เวลาในการที่จะยอมรับตัวเองให้ได้อย่างน้อยเป็นเวลานานนับปี และเมื่อมาได้รับการฟื้นฟูแล้ว ในช่วงแรกจะเกิดความต่อต้านและรู้สึกอึดอัดกับสังคมใหม่ ๆ ที่เขาต้องเผชิญ เพราะเขาเคยชินกับการทำอะไรได้คล่องแคล่ว และมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเอง จึงทำให้พวกเขาเรียนรู้ได้ช้า มีความไม่คล่องตัว และต้องใช้เวลาในการปรับตัวที่จะอยู่ในสังคมที่มีแต่ผู้พิการทางสายตา

1.3 การเข้าสู่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด

การเข้าสู่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ผู้ศึกษาจะอธิบายถึงแหล่งข้อมูลที่ทำให้ผู้พิการทางสายตาได้รู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ตลอดจนเหตุผลของการมารับบริการที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด โดยผู้ศึกษาจะแบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่ง ผู้ที่รู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดด้วยตัวเอง และกลุ่มที่สอง คือ ผู้ที่รู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์จากการได้รับคำแนะนำ

ผู้ที่รู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์ด้วยตนเอง

ชาญ รู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์ตั้งแต่เรียนอยู่ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดพัทยา เพราะโรงเรียนสอนคนตาบอดพัทยาเป็นเครือข่ายของมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด โดยอาจารย์ใหญ่ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดพัทยานั้น เป็นหนึ่งในคณะกรรมการที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด

เมื่อชาญสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดพัทยา ชาญตัดสินใจไม่เรียนต่อ เพราะชาญคิดว่าการมาฝึกอาชีพ แล้วมีงานรองรับหลังจากฝึกอาชีพจบนั้น เป็นทางเลือกที่ดีกว่า ชาญคิดว่าการเรียนต่อแต่ไม่มีงานมารองรับหลังจากเรียนจบนั้นเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน ชาญจึงตัดสินใจมาฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เมื่อปี พ.ศ. 2542 โดยทางโรงเรียนของชาญเป็นผู้จัดเตรียมเอกสารให้ จากนั้นชาญก็มาสมัครด้วยตัวเอง เริ่มแรกชาญเริ่มเรียน นวดเป็นเวลา 6 เดือน จากนั้นก็ทำงานเป็นหมอนวดอยู่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด นอกจากเรียนนวดแล้ว ชาญยังเรียนหลักสูตรโหราศาสตร์ และรับจ้างดูดวงตามโอกาสต่าง ๆ

ปี รู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์เพราะอาจารย์ที่สอนอยู่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ มาร่วมก่อตั้งมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด หลังจากที่ปีเรียนจบในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ปีได้ประกอบอาชีพอยู่หลายอย่าง จากนั้นปีจึงคิดว่ามาเรียนนวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์ดีกว่า เพราะเป็นอาชีพที่น่าสนใจ และตัวปีเองก็รู้จักอาจารย์ที่สอนนวดมาก่อน เพราะเคยเป็นอาจารย์ที่สอนปีตอนที่ปีเรียนอยู่ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ

ปีมาฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดเมื่อปี พ.ศ. 2529 โดยฝึกนวดอยู่ประมาณ 2 ปี จากนั้นจึงประกอบอาชีพนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์จนถึงปัจจุบัน นอกจากปีจะฝึกนวดแล้ว ปียังได้ฝึกโหราศาสตร์ แต่ปีไม่ได้รับดูดวง

แนน รู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เพราะเคยมารับการนวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด หลังจากที่แนนเริ่มมีอาการประสาทตาเสื่อมจนกระทั่งตาบอด แนนใช้เวลาทำใจอยู่ประมาณ 1 ปี จึงได้ตัดสินใจมารับการฝึกที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เพราะต้องการที่จะมีอาชีพ

แนนมาอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 แนนมาฝึกนวดเป็นเวลา 6 เดือน จึงได้ประกอบอาชีพนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดมาจนถึงปัจจุบัน

ผู้ที่รู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์เนื่องจากมีคนแนะนำ

ปอง รู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์ โดยได้รับคำแนะนำจากเพื่อน ก่อนหน้านั้นปองรับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่ศูนย์ฝึกอาชีพปากเกร็ดชายอยู่ 2 ปี หลังจากนั้นปองได้ประกอบอาชีพอยู่หลายอย่าง แต่ไม่ค่อยประสบผลสำเร็จมากนัก เพื่อนของปองจึงได้แนะนำให้ปองมาเรียนนวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด

ปองมาอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดเมื่อปี พ.ศ. 2540 โดยรับการฝึกนวดอยู่เป็นเวลา 6 เดือน หลังจากนั้นจึงได้ประกอบอาชีพนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์จนถึงปัจจุบัน

เพชร รู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์ โดยได้รับการแนะนำจากแพทย์ที่โรงพยาบาลรามาริบัติ เนื่องจากเพชรไม่เคยได้รับการศึกษา และฟื้นฟูสมรรถภาพมาก่อนเลย เพชรมาที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดเมื่อ พ.ศ. 2543 โดยรับการฝึกนวดอยู่เป็นเวลา 6 เดือน และประกอบอาชีพนวดอยู่

ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ เพชรยังเข้ารับการศึกษานในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ และวิชาโทวิทยาศาสตร์เพิ่มเติมที่มูลนิธิคอลฟิลด์อีกด้วย

เปรม รู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดได้ เนื่องจากตอนแรกภรรยาของเปรมตั้งใจจะให้เปรมไปฝึกที่สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย แต่เมื่อภรรยาของเปรมติดต่อไปทางสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยพบว่าไม่มีการฝึกอาชีพให้แก่ผู้พิการตาบอด จึงได้แนะนำให้เปรมมาฝึกที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เปรมมาที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดเมื่อปี พ.ศ. 2545 โดยรับการเรียนนวดอยู่ 6 เดือน หลังจากเรียนจบจึงได้ประกอบอาชีพนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้เปรมยังฝึกการใช้ไม้เท้า ตลอดจนฝึกการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนตาบอด

สืบ รู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดได้ เนื่องจากในตอนแรกสืบได้ไปขอลืตเตอร์ที่สภาสังคมสงเคราะห์ฯ แต่เมื่อสืบไปถึงที่สภาสังคมสงเคราะห์ฯ ทางเจ้าหน้าที่ของสภาสังคมสงเคราะห์ฯ ไม่มีใครด้าลืตเตอร์ให้ ทางเจ้าหน้าที่จึงจะให้เงินกับสืบ 500 บาท แต่สืบปฏิเสธที่จะรับเงินนั้น โดยบอกกับเจ้าหน้าที่ของสภาสังคมสงเคราะห์ฯ ว่าอยากได้อาชีพมากกว่า ทางเจ้าหน้าที่ของสภาสังคมสงเคราะห์ฯ จึงได้ค้นหาหน่วยงานที่จะสามารถฝึกอาชีพและมีงานรองรับให้กับสืบได้ จึงแนะนำมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดให้กับสืบ สืบมาอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เมื่อ พ.ศ. 2534 โดยเข้ารับการฝึกนวดและประกอบอาชีพนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ สืบยังได้ฝึกการใช้ไม้เท้าเพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง

ปิ่น รู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดได้ เนื่องจากมีคนที่อยู่ใกล้บ้านของปิ่นเคยมารับการนวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์ และได้เล่าให้กับปิ่นฟัง ซึ่งตั้งแต่ปิ่นตาบอด ปิ่นไม่เคยได้รับการศึกษาหรือการฟื้นฟูสมรรถภาพมาก่อนเลย เมื่อปิ่นทราบว่ามึสถานที่ที่สามารถฝึกอาชีพให้กับคนตาบอดและมีงานให้ทำอย่างแน่นอน ปิ่นจึงตัดสินใจมาที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เมื่อปี พ.ศ. 2541 โดยเข้ารับการเรียนนวดอยู่เป็นเวลา 6 เดือน จากนั้นจึงได้ประกอบอาชีพนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ ปิ่นยังได้ฝึกการใช้ไม้เท้า และฝึกอักษรเบลล์อีกด้วย

ยุ รู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดได้ เนื่องจากสามีของยุประกอบอาชีพนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด หลังจากที่ยุเรียนจบในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพแล้ว ยุได้ไปประกอบอาชีพอยู่หลายอย่าง แต่ไม่ค่อยประสบผลสำเร็จ สามีของยุจึงได้แนะนำให้ยุมาฝึกนวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ยุจึงได้มาฝึกนวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดเมื่อ พ.ศ. 2532 จากนั้นยุได้ประกอบอาชีพนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดจนถึงปัจจุบัน

นก รู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดได้ โดยหลังจากที่นกตาบอดสนิทและเก็บตัวอยู่กับบ้านไม่ได้ออกไปมีสังคม จนเมื่ออายุได้ 20 ปี นกได้เข้ารับฟื้นฟูสมรรถภาพที่โรงเรียนสอนคน

ตาบอดเขียงใหม่เป็นเวลา 2 ปี หลังจากจบการฝึกแล้วนกก็กลับมาอยู่บ้านตามเดิม ต่อมาไม่นานก็เริ่มรู้สึกเบื่อกับการอยู่บ้าน เพื่อนของนกจึงได้แนะนำให้คนมาฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เมื่อปี พ.ศ. 2548 นกได้รับการฝึกนกวดที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดเป็นเวลา 6 เดือน จากนั้นจึงได้ประกอบอาชีพนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดมาจนถึงปัจจุบัน

จากผลการศึกษา พบว่า ผู้พิการทางสายตาส่วนใหญ่รู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดจากการได้รับแนะนำ ซึ่งบุคคลทั่วไปมักไม่ค่อยรู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เนื่องจากสถานที่ตั้งอยู่ในซอยลึก และทางมูลนิธิฯ เองไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้คนในสังคมได้รู้จักมากนัก และเหตุผลของการมารับบริการที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ทุกคนมีความมุ่งหวังที่จะมีอาชีพ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่า คนตาบอดนั้นมีความต้องการที่จะมีอาชีพเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ดังจะเห็นได้จากการสถานภาพทางการศึกษาไม่ว่าจะสำเร็จการศึกษามาในระดับใด หรือแม้แต่ไม่ได้รับการศึกษา ผู้พิการทางสายตาต่างก็มีความต้องการที่จะมีอาชีพด้วยกันทั้งสิ้น การที่ผู้พิการทางสายตาเลือกที่จะมาฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เนื่องจากทางมูลนิธิฯ เน้นเรื่องฝึกการอาชีพในหลักสูตรต่าง ๆ เป็นหลักสำคัญ และเมื่อสำเร็จการฝึกแล้ว ทางมูลนิธิฯ จะมีงานรองรับให้กับผู้พิการทางสายตาทันที

ส่วนที่ 2 ประเภทเครือข่ายทางสังคมของผู้พิการทางสายตา

2.1 เครือข่ายครอบครัวและญาติพี่น้องกับการให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา

เครือข่ายครอบครัวและญาติพี่น้อง เป็นเครือข่ายที่มีความใกล้ชิดกับผู้พิการทางสายตามากที่สุด และเป็นเครือข่ายหลักในการให้ความช่วยเหลือกับผู้พิการทางสายตา เครือข่ายครอบครัวและญาติพี่น้อง เป็นเครือข่ายที่มีความสำคัญมากในการให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น การให้การสนับสนุนด้านเงิน สิ่งของ ข้อมูลข่าวสาร และอื่น ๆ หากผู้พิการทางสายตาได้รับการสนับสนุนที่ดีจากเครือข่ายครอบครัวและญาติพี่น้อง ก็จะมีส่วนช่วยให้ผู้พิการทางสายตาได้รับการพัฒนาศักยภาพที่ดี

ชาญ ได้รับการสนับสนุนที่ดีจากครอบครัว ชาญตาบอดตั้งแต่กำเนิด เมื่อชาญเกิดมาและทราบว่ามีความพิการตาบอด ทางครอบครัวของชาญได้พยายามให้การรักษาเป็นอย่างดี โดยทางครอบครัวพาชาญไปรับการรักษาในหลายโรงพยาบาลตามที่ผู้แนะนำ เช่น โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลรามาธิบดี โรงพยาบาลจักษุรัตนิน เป็นต้น การให้การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวของชาญนั้น มักจะไม่ค่อยให้ชาญได้ทำอะไร เพราะเห็นว่าชาญมีความพิการทางสายตา

จึงเกรงว่าชาญจะไม่สามารถทำได้ ชาญเล่าว่าทางครอบครัวมักจะคิดแทนชาญเสมอ ชาญมักจะไม่ต้องคิดอะไรเองเลย เมื่อชาญอยากได้อะไรทางครอบครัวก็จะจัดมาให้ เพราะทางครอบครัวคิดว่าการที่ชาญพิการทางสายตา ชาญควรที่จะได้รับการดูแลเป็นพิเศษและควรที่จะได้รับสิ่งของจากครอบครัวมากกว่าบุตรคนอื่น ๆ

เมื่อถึงวัยเข้าเรียนในตอนแรกครอบครัวชาญจะให้ชาญเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ แต่ทางโรงเรียนไม่สามารถรับชาญเข้าเรียนได้เนื่องจากจำนวนในการรองรับนักเรียนเต็มแล้ว ทางครอบครัวจึงได้ส่งชาญไปเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดพญา โดยชาญต้องอยู่เป็นนักเรียนประจำ โดยที่พ่อและแม่ของชาญจะมารับกลับบ้านทุกสุดสัปดาห์ ครอบครัวของชาญให้การสนับสนุนชาญอย่างต่อเนื่อง และดูแลเอาใจใส่ชาญเป็นอย่างดี จนกระทั่งชาญเรียนจบ ทางครอบครัวก็สนับสนุนให้ชาญได้เรียนต่อ แต่ตัวชาญเองเลือกที่จะมาฝึกอาชีพและทำงานด้วยตัวของเขาเอง

ครอบครัวของชาญ ได้ให้การช่วยเหลือสนับสนุนชาญมาโดยตลอดในทุก ๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการรักษา ที่ทางครอบครัวได้พยายามที่จะรักษาชาญให้หาย แต่ในเรื่องของการเลี้ยงดู เมื่อทางครอบครัวเห็นว่าชาญตาบอดจึงไม่อยากให้ชาญทำอะไร และมักคิดแทน ซึ่งเป็นเพราะความรักลูก เกรงว่าลูกจะเหนื่อย และกลัวอุบัติเหตุเกิดกับลูก ทางด้านการศึกษาทางครอบครัวก็ให้การสนับสนุน พยายามหาข้อมูลในการส่งลูกมาเรียนในโรงเรียนสอนคนตาบอด ถึงแม้ว่าชาญต้องไปเรียนที่พญา ทางครอบครัวก็ใส่ใจที่จะไปรับส่งชาญทุกสุดสัปดาห์ ไม่เคยทอดทิ้งชาญให้อยู่โดยลำพัง ไม่ว่าชาญต้องการอะไรทางครอบครัวก็จะหาไปให้ตลอด ทำให้ชาญไม่รู้สึกว่าตัวเองมีปัญหาแต่อย่างใด

เพชร มีสายตาเลือนลาง ทางครอบครัวเลี้ยงดูเพชรอย่างเด็กปกติทั่วไป เพราะสาเหตุที่เพชรมีสายตาเลือนลางเนื่องจากกรรมพันธุ์โรคต้อกระจก ซึ่งพี่ชายเพชรเองก็มีสายตาเลือนลางเช่นกัน การอบรมเลี้ยงดูบุตรจึงไม่แตกต่างกันมากนัก ทางครอบครัวได้พาเพชรไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลรามธิบดีเมื่อเพชรอายุได้ 5 ปี จากนั้นเพชรก็ไม่ได้ไปรับการรักษาอีก เนื่องจากแพทย์วินิจฉัยว่าควรต้องรับการผ่าตัดแต่ไม่รับรองผลว่าจะหายจากอาการสายตาเลือนลางได้โดยเด็ดขาด จนกระทั่งเพชรอายุได้ 13 ปี ทางครอบครัวจึงตัดสินใจพาเพชรไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลรามธิบดีอีกครั้ง จากนั้นเพชรก็ได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องของการให้ทางด้านสิ่งของนั้นทางครอบครัวของเพชรมีฐานะปานกลางและประกอบกับทางครอบครัวมีลูกที่มีสายตาเลือนลางมาแล้วหนึ่งคน ทางครอบครัวจึงไม่ได้ให้สิ่งของมากเป็นพิเศษ

การให้การสนับสนุนทางด้านการศึกษา ครอบครัวของเพชรไม่มีความรู้ในเรื่องของการส่งลูกมาเรียนในสถานที่สำหรับสอนผู้ที่มีความพิการทางสายตา และทางครอบครัวก็คิดว่าการที่เพชรมีสายตาเลือนลางนั้น ไม่จำเป็นต้องได้รับการศึกษา เพราะคิดว่าเรียนไปก็ไม่มีประโยชน์ และ

ทางครอบครัวเองก็ไม่มีเวลาที่จะไปรับส่งเวลาที่เพชรต้องไปโรงเรียน เพราะพ่อและแม่ของเพชรต้องทำงาน พ่อและแม่ของเพชรมีอาชีพขายล็อตเตอรี่ และมักจะพาเพชรไปด้วย จนกระทั่งเพชรมาได้รับการฝึกอาชีพและศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ เพชรจึงไม่ต้องไปเดินขายล็อตเตอรี่กับพ่อและแม่อีก

เมื่อวิเคราะห์แล้ว ผู้ศึกษามีความเห็นว่ ทางครอบครัวของเพชร มีความใส่ใจในตัวเพชร เพราะได้มีการพาไปพบแพทย์เพื่อรับการรักษามื่อตอนเพชรอายุได้ 5 ปี ถึงแม้ว่าหลังจากนั้นไม่ได้พาเพชรไปพบแพทย์อีกจนกระทั่งเพชรอายุได้ 13 ปี จึงได้ตัดสินใจพาไปพบแพทย์อีกครั้งก็ตาม แต่ก็แสดงให้เห็นว่าทางครอบครัวเองก็มีความพยายามที่จะรักษาเพชร สำหรับการสนับสนุนทางด้านการศึกษานั้น เป็นเพราะทางครอบครัวอาจมีความคิดหรือความเชื่อที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับโรงเรียนสอนคนตาบอด จึงไม่ได้ส่งเพชรไปเรียนหนังสือ หรืออาจเป็นเพราะทางครอบครัวไม่มีความรู้เรื่องของสถานที่ที่จะส่งลูกไปเรียนหนังสือ เพราะในตอนนั้นครอบครัวของเพชรไม่รู้ว่ามึโรงเรียนสำหรับสอนคนตาบอด จึงทำให้เพชรไม่ได้เรียนหนังสือในระบบ แต่ก็เป็นโอกาสของเพชรเมื่อแพทย์ที่เพชรรักษาอยู่ได้แนะนำให้เพชรมาที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด จึงทำให้เพชรมีโอกาสได้รับการศึกษาและได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้วย

ปอง ทางครอบครัวของปองมีฐานะยากจนและไม่มีความรู้ เนื่องจากปองเกิดที่จังหวัดพัทลุง ซึ่งเป็นเวลาผ่านมาแล้วกว่า 50 ปี ซึ่งในสมัยนั้นความรู้และความเข้าใจในเรื่องของความพิการมีน้อยมาก แต่ทางครอบครัวก็เอาใจใส่เลี้ยงดูและพยายามให้การรักษাপองเท่าที่จะทำได้ แต่เนื่องจากวิทยาการทางการแพทย์ยังไม่ก้าวหน้า และกระจายอย่างไม่ทั่วถึง ทางครอบครัวจึงพาไปรับการรักษาที่หมอมหาบ้าน โดยการต้มยาสมุนไพรรับประทาน ตลอดจนการพาไปรักษาแบบไสยศาสตร์

ทางครอบครัวเห็นว่าปองพิการทางสายตาจึงไม่จำเป็นที่จะต้องได้รับการศึกษา และก็ไม่ว่าจะส่งปองไปเรียนที่ไหน ดังนั้นปองจึงไม่ได้เรียนหนังสือ ทางครอบครัวให้ปองช่วยทำงานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ปองพอจะช่วยให้ได้ บางครั้งเมื่อครอบครัวออกไปเที่ยวนอกบ้าน ก็มักจะให้ปองอยู่กับบ้าน ปองเล่าว่าการที่ครอบครัวไม่ค่อยพาปองออกไปไหน เพราะคิดว่าปองตาบอดพาไปก็ไม่เห็นอะไร ดังนั้นจึงให้อยู่บ้านดีกว่า แต่ก็ใช้ว่าทางครอบครัวจะไม่ให้ความสำคัญกับปอง เพราะเมื่อมีอาจารย์แถวบ้านมาอบรมที่กรุงเทพฯ จึงได้แนะนำให้ครอบครัวของปองพาปองมาฝึกที่ศูนย์ฝึกอาชีพชายที่ปากเกร็ด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแท้จริงแล้วทางครอบครัวก็มีความเอาใจใส่ต่อปองอยู่เสมอ เพียงแต่ขาดความรู้ ความเข้าใจ และข้อมูลข่าวสารในการเลี้ยงดูและส่งเสริมบุตรที่มีความพิการทางสายตาเท่านั้น

ครอบครัวของปองให้การสนับสนุนปอง แต่เป็นเพราะทางครอบครัวมีฐานะยากจน และไม่มีแหล่งข้อมูลข่าวสาร จึงไม่ได้พาปองไปรับการรักษาอย่างถูกวิธี และไม่ได้ส่งปองไปเรียนหนังสือ เพราะทางครอบครัวมีความคิดไม่ถูกต้องนัก ที่คิดว่าปองไม่จำเป็นต้องเรียนหนังสือ แต่ด้วยเหตุผลอีกประการหนึ่ง คือ ทางครอบครัวไม่รู้ว่าจะส่งปองไปเรียนที่ไหน ทำให้ปองไม่ได้รับการศึกษา และไม่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ แต่เมื่อมีอาจารย์แถวบ้านมาอบรมในกรุงเทพฯ และได้รู้จักศูนย์ฝึกอาชีพชายปากเกร็ด จึงได้แนะนำให้ทางครอบครัวส่งปองมาฝึกอาชีพทันที จึงเป็นการแสดงให้เห็นว่าทางครอบครัวมีความเอาใจใส่และให้การสนับสนุนปองเป็นอย่างดี แต่เป็นเพราะขาดความรู้ในเรื่องของข้อมูลข่าวสารเท่านั้นเอง

เปรม ประสบอุบัติเหตุจนตาบอดเมื่ออายุได้ 25 ปี หลังจากที่เปรมตาบอดแล้ว เปรมเกิดความกดดัน และไม่สามารถยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้นกับเขาได้ แต่ทางครอบครัวของเปรม คือ ภรรยาและบุตรสาวเป็นกำลังใจสำคัญให้กับเปรม เปรมเล่าว่าตอนที่เปรมตาบอดในระยะแรก เปรมมีอาการอารมณ์แปรปรวนง่าย เก็บตัวอยู่กับบ้าน ซึ่งเปรมใช้เวลาในการปรับตัวอยู่ประมาณ 1 ปี โดยมีภรรยาและบุตรสาวคอยให้กำลังใจกับเปรมตลอดเวลา ไม่เคยทอดทิ้งเปรม ทำให้เปรมสามารถต่อสู้และยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองได้

ภรรยาของเปรมมีส่วนสำคัญมาก เพราะภรรยาของเปรมเป็นผู้แนะนำให้เปรมมาฝึกอาชีพ โดยในตอนแรกภรรยาของเปรมเป็นผู้ติดต่อไปที่สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยให้เปรม ซึ่งทางสมาคมได้แนะนำให้มาฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด การที่เปรมได้มีโอกาสมาฝึกอาชีพ เป็นการช่วยให้เปรมได้มีชีวิตใหม่ มีอาชีพ มีสังคมใหม่ ๆ และทำให้เปรมสามารถเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข ปัจจุบันภรรยาเป็นผู้จัดเตรียมเสื้อผ้า และซักรีดเสื้อผ้า รวมไปถึงการเตรียมอาหารไว้ให้เปรม ทั้งภรรยาและบุตรสาวต่างช่วยกันดูแลเปรมอย่างดีมาก

เมื่อเปรมประสบอุบัติเหตุตาบอด ครอบครัวของเปรมมีความสำคัญมากในการช่วยเหลือและดูแลเปรม ให้กำลังใจเปรมจนทำให้เปรมเกิดกำลังใจและสู้กับสิ่งที่ตัวเองต้องเผชิญได้ การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวจึงมีความสำคัญมากสำหรับเปรม และการที่ภรรยาของเปรมรู้จักมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เพื่อที่จะให้เปรมมาฝึกอาชีพและมารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ทำให้เปรมได้มีชีวิตใหม่ มีสังคม มีเพื่อน และที่สำคัญมีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้เพื่อมาเลี้ยงดูบุตรสาวของเปรมเอง

สืบ ตาบอดเมื่ออายุได้ 21 ปี หลังจากสืบตาบอด สืบเก็บตัวอยู่กับบ้าน ทางครอบครัวของสืบไม่ได้พาสืบออกไปข้างนอก ครอบครัวของสืบทำให้สืบทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมอาหาร ทำงานบ้านให้ ครอบครัวของสืบไม่ยอมให้สืบทำอะไรด้วยตัวเองเลย เพราะทางครอบครัวเกรงว่าสืบจะทำได้ และกลัวจะเกิดอุบัติเหตุเกิดขึ้นกับสืบ

ครอบครัวของสืบมีฐานะยากจนและไม่มีความรู้ จึงไม่ได้พาสืบไปฟื้นฟูสมรรถภาพ และไม่รู้วิธีที่จะดูแลสืบอย่างถูกวิธี แต่โดยแท้จริงแล้วทางครอบครัวมีความใส่ใจที่จะดูแลสืบอยู่เช่นกัน

เมื่อสืบตามอบทางครอบครัวเองก็ให้ความช่วยเหลือสืบ แต่เนื่องจากแม่ของสืบอาจมีความรักลูกมากเกินไป และไม่รู้วิธีที่จะดูแล ไม่รู้จักสถานที่ที่จะสามารถช่วยฟื้นฟูสมรรถภาพให้กับสืบ แม่ของสืบจึงได้เก็บตัวสืบไว้กับบ้าน และทำทุกอย่างให้สืบ จึงทำให้สืบรู้สึกว่าคุณค่าและไม่มีประโยชน์ ตัวเขาเองไม่มีความสามารถที่จะทำอะไรได้ด้วยตัวเอง แต่ด้วยความโชคดีที่เพื่อนของสืบแนะนำให้สืบมาที่สภาสังคมสงเคราะห์ ทำให้สืบได้รับการฝึกอาชีพและรับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด

ปิ่น ตามอบตั้งแต่ยังเด็ก ทางครอบครัวเลี้ยงปิ่นแบบธรรมดาทั่วไป ครอบครัวของปิ่นมีฐานะยากจน และไม่มีความรู้ ปิ่นช่วยครอบครัวทำงานเท่าที่ปิ่นจะสามารถทำได้ นอกจากนี้ปิ่นยังช่วยที่บ้านทำไร่ทำนาอีกด้วย ทางครอบครัวพาปิ่นไปปรึกษากับหมอชาวบ้าน โดยต้มยาสมุนไพรรับประทานเอง และพาไปรักษาทางไสยศาสตร์ เหตุที่ทางครอบครัวไม่ได้พาไปพบแพทย์ เพราะในสมัยนั้นวิทยาการทางการแพทย์ยังไม่เจริญก้าวหน้า และกระจายไปในแหล่งทุรกันดารอย่างทั่วถึงเหมือนในปัจจุบัน จึงทำให้ปิ่นไม่ได้รับการรักษาทางการแพทย์เลย

ทางการศึกษา ครอบครัวของปิ่นไม่รู้ว่าจะส่งปิ่นไปเรียนที่ไหน และก็ไม่มีเงินที่จะส่งเรียน ประกอบกับการที่ปิ่นมีความพิการทางสายตา ทางครอบครัวจึงคิดว่าปิ่นไม่จำเป็นต้องเรียน เขาคิดว่าคนตาบอดไม่รู้จะเรียนไปทำไม ให้อยู่กับบ้านดีกว่า จนกระทั่งมีคนแถวบ้านเคยมารับการวัดที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด แล้วกลับไปเล่าให้ทางครอบครัวของปิ่นฟัง ปิ่นจึงได้มาฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ซึ่งจะเห็นได้ว่าจริง ๆ แล้วทางครอบครัวก็มีความใส่ใจในตัวปิ่น แต่เนื่องด้วยทางครอบครัวมีฐานะยากจน ขาดความรู้ และขาดข้อมูลข่าวสาร จึงทำให้การเลี้ยงดูและส่งเสริมที่ไม่ค่อยถูกวิธีเท่าไรนัก

การให้ความช่วยเหลือสนับสนุนจากครอบครัว ครอบครัวของปิ่นได้ให้การดูแลปิ่นอย่างดี และมีความพยายามที่จะรักษาปิ่น แต่เนื่องด้วยครอบครัวปิ่นขาดความรู้ในเรื่องของการรักษาที่ถูกต้อง จึงได้พาปิ่นไปรักษาด้วยวิธีทางไสยศาสตร์ และรักษากับหมอชาวบ้าน ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่าครอบครัวมีความใส่ใจที่จะรักษาและดูแลปิ่น และการที่ปิ่นไม่ได้รับการศึกษาไม่ใช่เพราะทางครอบครัวไม่ได้ให้ความสำคัญ แต่อาจมีความเชื่อที่ไม่ถูกต้องว่า คนพิการตาบอดไม่จำเป็นต้องเรียนหนังสือ แต่เมื่อทางครอบครัวได้รู้ว่ามีแหล่งที่จะฝึกอาชีพสำหรับคนตาบอด คือ มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ทางครอบครัวจึงให้ปิ่นมารับการฝึกอาชีพและรับการฟื้นฟูสมรรถภาพ

ยู ตาบอดตั้งแต่ยังเด็ก ครอบครัวของยูมีอาชีพทำไร่ ทำนา ทางครอบครัวของยูไม่ได้มีความรู้ และมีฐานะยากจน การเลี้ยงดูจึงเป็นไปแบบเท่าที่จะเลี้ยงได้ โดยทางครอบครัวไม่ได้มีการดูแลเป็นพิเศษ เลี้ยงเหมือนกับบุตรคนอื่น ๆ ในเรื่องการรักษา ยูไม่ได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง เมื่อยูป่วยจากโรคไข้ซาง ทางครอบครัวก็ไม่ได้พาไปพบแพทย์ จนกระทั่งยูตาบอด ทางครอบครัวจึงได้พาไปพบแพทย์ หลังจากนั้นทางครอบครัวก็ไม่ได้พายุไปพบแพทย์อีก เพราะคิดว่าเมื่อยูตาบอดไปแล้ว ไปพบแพทย์ก็ช่วยอะไรไม่ได้

เนื่องจากพ่อและแม่ของยูไม่รู้ข้อมูลในเรื่องของการส่งบุตรมาเรียนในโรงเรียนสอนคนตาบอด แต่น้าของยูทำงานอยู่ที่กรุงเทพฯ ได้แนะนำให้ยูมาเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพฯ จึงเป็นโอกาสที่ดีของยูที่มีญาติพี่น้องที่รู้ข้อมูลในเรื่องของสถานที่สำหรับสอนผู้พิการทางสายตา ทำให้ยูได้มีโอกาสได้รับการศึกษาและได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ และช่วยให้ยูได้มีสังคมและได้พบเพื่อนใหม่ ๆ

ทางครอบครัวของยูให้การดูแลและสนับสนุนยูเป็นอย่างดี สำหรับในเรื่องของการรักษาทางครอบครัวของยูเองอาจไม่มีความรู้ในเรื่องของการรักษามากนัก เพราะเมื่อยูป่วยเป็นไข้ซาง ทางครอบครัวไม่ได้พายุไปรักษา แต่พาไปเมื่อยูตาบอดแล้ว จากนั้นทางครอบครัวก็ไม่ได้พาไปรักษาอีก เพราะคิดว่าพาไปก็ไม่สามารถรักษาให้ดีขึ้นได้ ส่วนด้านการศึกษา ก็มีญาติพี่น้องที่ให้ความใส่ใจที่จะพายุมาเรียนที่กรุงเทพฯ ทำให้ยูมีโอกาสได้รับการศึกษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพ

ปี ตาบอดตั้งแต่เด็กครอบครัวของปีมีฐานะยากจน การเลี้ยงดูจึงเลี้ยงแบบเท่าที่ครอบครัวจะสามารถเลี้ยงได้ ไม่ได้มีการดูแลเป็นพิเศษ ครอบครัวไม่ได้ดูแลอย่างถูกวิธีตอนที่ปีเป็นอีกสุกอีใส จึงเป็นเหตุทำให้ปีตาบอด เมื่อปีตาบอดทางครอบครัวก็พาไปพบแพทย์เพียงครั้งเดียว หลังจากนั้นก็ได้พาปีไปพบแพทย์อีก เพราะครอบครัวของปีคิดว่าการที่ปีตาบอดแล้ว ไปพบแพทย์อีกก็ไม่มีประโยชน์อะไร และในสมัยนั้นการไปพบแพทย์เป็นเรื่องที่ยากลำบาก เพราะแพทย์นั้นอยู่ห่างไกล

ครอบครัวของปีไม่ได้มีความรู้ในเรื่องการดูแล และเรื่องของการส่งลูกมาเรียนในโรงเรียนสำหรับสอนคนตาบอด แต่เป็นโอกาสโชคดีของปี เนื่องจากทางผู้ก่อตั้งโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพฯ ได้เดินทางไปจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อค้นหาเด็กที่มีความพิการทางสายตามาเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพฯ ซึ่งผู้ก่อตั้งโรงเรียนเดินทางไปคุยกับครอบครัวปีด้วยตัวเองเพื่อไปขออนุญาตจากครอบครัวของปีให้ปีมาเรียนที่กรุงเทพฯ ในสมัยนั้นมีโรงเรียนสอนคนตาบอดเพียงแห่งเดียว คือ โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพฯ และยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก ในตอนแรกครอบครัวของปีไม่ยอมให้ปีมาเรียนในทันที เพราะเกรงว่าปีจะถูกหลอกมาขายบริการ หลังจากนั้นอีก 4 ปีญาติของปีมาทำงานที่กรุงเทพฯ จึงได้รู้จักโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพฯ ญาติของปีจึงบอกกับ

ทางครอบครัวว่าโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพนั้นมีจริง จากนั้นทางครอบครัวจึงยอมให้ปีมาเรียนที่กรุงเทพฯ ทำให้ปีมีโอกาสเข้ารับการศึกษและได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ซึ่งทำให้ปีได้พบกับสังคมและเพื่อนใหม่ ๆ

การให้การช่วยเหลือและสนับสนุนของครอบครัวปีนั้น หากเป็นด้านการรักษา ทางครอบครัวปีอาจไม่มีความรู้ในการรักษาที่ถูกต้อง และเมื่อปีตาบอดทางครอบครัวก็ไม่ได้พาไปรักษาอย่างต่อเนื่อง หลังจากที่ถูกก่อตั้งโรงเรียนสอนคนตาบอดไปชวนให้ปีมาเรียนกรุงเทพฯ แต่ทางครอบครัวไม่ยอม หลังจากนั้นทางครอบครัวเองก็ให้ญาติที่ทำงานอยู่กรุงเทพฯ ค้นหาข้อมูลว่าโรงเรียนสอนคนตาบอดนั้นมีจริงหรือไม่ เมื่อแน่ใจว่ามี จึงได้ส่งปีมาเรียน ซึ่งหากมองย้อนกลับไปเมื่อ 50 ปีที่แล้ว การที่ปีมีความพิการทางสายตา และปีก็อยู่ในพื้นที่ห่างไกล แต่ทางครอบครัวยังเห็นความสำคัญของการศึกษา ก็แสดงให้เห็นว่าทางครอบครัวมีความสนใจและใส่ใจที่จะให้การสนับสนุนเป็นอย่างมาก

นก ตาบอดตั้งแต่เด็กครอบครัวของนก ให้การดูแลเป็นอย่างดี ถึงแม้ว่านกจะตาบอด แต่ทางครอบครัวก็ส่งนกเข้าเรียนหนังสือ นกเข้ารับการศึกษในโรงเรียนปกติทั่วไป จึงไม่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ และเนื่องจากนกมีปัญหาด้านสุขภาพ ทางครอบครัวจึงไม่ยอมให้นกทำอะไรด้วยตัวเอง เมื่อนกเรียนจบในระดับชั้นประถมศึกษา ทางครอบครัวก็ให้นกอยู่กับบ้านอย่างเดียว เพราะทางครอบครัวมีความเป็นห่วงนกมาก เหตุที่ทางครอบครัวเก็บนกไว้กับบ้าน เพราะทางครอบครัวไม่มีความรู้ในเรื่องของการดูแลที่ถูกต้อง และไม่มีความรู้ในเรื่องของการพานกไปรับการฟื้นฟูสมรรถภาพ

เมื่อนกเริ่มมีอายุมากขึ้น ทางครอบครัวก็ยังคงให้นกอยู่กับบ้าน ในตอนนั้นตัวนกเองรู้จักโรงเรียนสอนคนตาบอดเชียงใหม่แล้ว นกจึงได้ขออนุญาตทางครอบครัวเพื่อมารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ทางครอบครัวก็ยอมให้นกมารับการฟื้นฟู ถึงแม้ว่าหลังจากที่นกฟื้นฟูสมรรถภาพจบแล้ว ทางครอบครัวก็ยังคงให้นกอยู่กับบ้านก็ตามเดิม แต่ก็เป็นที่แสดงให้เห็นได้ว่า ทางครอบครัวก็ปรารถนาให้นกมีโอกาสได้รับการฟื้นฟู แต่เป็นเพราะความรักและความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง จึงทำให้ทางครอบครัวไม่ยอมให้นกได้มีโอกาสทำอะไรด้วยตนเอง และเก็บตัวนกไว้กับบ้าน

เมื่อวิเคราะห์แล้ว ทางครอบครัวของนกให้ความช่วยเหลือและเป็นห่วงนกมาก แต่เพราะความรักลูกจึงได้เก็บตัวนกไว้กับบ้าน แต่กระนั้นทางครอบครัวเองก็ให้ความสำคัญในเรื่องของการศึกษา เพราะนกมีโอกาสได้เข้ารับการศึกษในโรงเรียนเดียวกับคนปกติ และถึงแม้ว่าทางครอบครัวจะให้นกอยู่กับบ้านอย่างเดียว แต่ทางครอบครัวก็อยากให้นกได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ จึงได้ยอมให้นกมารับการฟื้นฟูที่โรงเรียนสอนคนตาบอดเชียงใหม่ เมื่อนกอายุได้ 20 ปี

แนน ตาบอดเมื่ออายุได้ 39 ปี ทางครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจสำคัญให้กับแนน คือสามีและบุตรของแนน พวกเขาคอยให้กำลังใจและให้การสนับสนุนแนนอย่างดี บุตรของแนนมักพาแนนออกไปข้างนอกด้วยเสมอ ไม่ปล่อยให้แนนรู้สึกโดดเดี่ยว ซึ่งแนนเองก็เตรียมใจไว้ล่วงหน้าแล้วตั้งแต่อายุ ได้ 31 ปี เพราะเริ่มมีอาการของโรคประสาทตาเสื่อม ซึ่งแพทย์ได้บอกกับแนนไว้แล้วว่า สายตาของแนนจะบอดสนิทในอนาคต ทำให้แนนและครอบครัว เตรียมใจให้พร้อมและยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้น

ดังนั้นการได้รับความช่วยเหลือและกำลังใจจากสมาชิกในครอบครัว ทำให้แนนมีกำลังใจและไม่เคยคิดว่าตนเองมีความผิดปกติแต่อย่างใด บุตรของแนนมักจะพาแนนไปเที่ยวนอกบ้านอยู่เป็นประจำ และปฏิบัติตัวกับแนนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย จึงช่วยทำให้แนนรู้สึกว่าการใช้ชีวิตอยู่อย่างสมบูรณ์อยู่เช่นเดิม ไม่ได้มีอะไรที่ขาดหายไปจากชีวิต

จากการศึกษาเรื่องของเครือข่ายครอบครัวและญาติพี่น้องที่ให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา ผู้ศึกษาพบว่า ทุกครอบครัวต่างก็ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนกับผู้พิการทางสายตา แต่ทั้งนี้ในการให้ความช่วยเหลือก็ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของฐานะทางการเงิน เพราะมีส่วนสำคัญต่อการพาผู้พิการทางสายตาไปรับการรักษา หรือได้รับการรักษา แต่ไม่ใช่ว่าเป็นอุปสรรคเสมอไป ไม่ว่าความพิการทางสายตานั้นจะเกิดอยู่ก่อนแล้ว หรือเกิดขึ้นในภายหลัง หากทางครอบครัวพอที่จะมีเงินอยู่บ้าง ก็จะพยายามช่วยให้ผู้พิการทางสายตาได้รับการรักษาอย่างถูกวิธี และอาจทำให้ผู้พิการอาจจะไม่ตาบอดก็ได้ หากได้รับการรักษาตั้งแต่เริ่มแรก

ปัจจัยที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ความรู้และความเข้าใจในการดูแลบุตรที่มีความพิการทางสายตา หากทางครอบครัวมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ก็จะทำให้ผู้พิการทางสายตาได้รับการดูแลอย่างถูกวิธี ครอบครัวจะมีส่วนช่วยในการฟื้นฟูสมรรถภาพให้กับผู้พิการทางสายตา เพราะครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นในการฟื้นฟู แต่ในกรณีศึกษาทั้ง 10 คน ทางครอบครัวจะไม่นิยมให้ผู้พิการทางสายตาสามารถทำอะไรด้วยตนเอง และจะเก็บตัวผู้พิการไว้ที่บ้าน

ญาติพี่น้องเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่ง การที่ผู้พิการทางสายตาได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษ และฟื้นฟูสมรรถภาพ เพราะญาติพี่น้องคอยช่วยเหลือหาข้อมูล และช่วยแนะนำในเรื่องของสถานที่สำหรับสอนผู้พิการทางสายตา โดยจากการศึกษาผู้พิการทางสายตาทั้ง 10 คน จะมีอยู่หลายคนที่มีโอกาสได้รับการศึกษาและการฟื้นฟู เพราะได้รับคำแนะนำจากญาติพี่น้อง

เรื่องของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ก็มีส่วนสำคัญต่อการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนของครอบครัว เพราะหากครอบครัวได้มีข้อมูลไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการดูแล การศึกษา การฝึกอาชีพ ก็จะทำให้ทางครอบครัวนำข้อมูลที่ได้รับมาปรับใช้กับตัวผู้พิการทางสายตา ซึ่งช่วยให้ผู้พิการทาง

สายตาได้รับการพัฒนาที่ดีและถูกต้อง ทำให้ตัวผู้พิการทางสายตาพัฒนาศักยภาพของตนเองใช้ชีวิตอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.2 เครือข่ายโรงเรียนในการให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา

เครือข่ายโรงเรียนในการให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา ผู้ศึกษาได้อธิบายเฉพาะผู้พิการทางสายตาที่ได้รับความช่วยเหลือจากโรงเรียนสอนคนตาบอด เพราะจะมีผู้พิการทางสายตากลุ่มหนึ่ง ที่ตาบอดเมื่อมีอายุแล้ว และมาขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานมูลนิธิต่าง ๆ ซึ่งในกลุ่มนี้มีทั้งผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือจากมูลนิธิคอลฟิลด์ และหน่วยงานอื่น ซึ่งผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ผู้ศึกษาจะได้นำไปอธิบายในหัวข้อ ประเภทเครือข่ายหน่วยงานองค์กรอื่น ๆ ที่ให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา ส่วนผู้ที่มาขอรับความช่วยเหลือจากมูลนิธิคอลฟิลด์ผู้ศึกษาได้อธิบายไปแล้วในหัวข้อของการเข้าสู่มูลนิธิคอลฟิลด์ และมูลนิธิคอลฟิลด์ ได้ให้ความช่วยเหลือในเรื่องใดบ้าง

ชาญ เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนสอนคนตาบอดพญาเมื่ออายุได้ 7 ปี นอกจากโรงเรียน จะทำการสอนหนังสือเช่นเดียวกับโรงเรียนปกติทั่วไปแล้ว ทางโรงเรียนยังได้มีการฟื้นฟูสมรรถภาพให้กับผู้พิการทางสายตา เมื่อเริ่มเรียนในระดับชั้นอนุบาลชาญจะได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยการฟื้นฟูกล้ามเนื้อในส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น กล้ามเนื้อมัดเล็ก กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ฟื้นฟูในเรื่องของการทรงตัว การเดิน การนั่ง ให้เหมือนกับคนปกติทั่วไป เพราะคนตาบอดนั้นจะหาจุดศูนย์ถ่วงไม่ได้ เวลาเดิน หรือนั่งจึงมักจะมีอาการโยกหัว ดังนั้นจึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกให้เกิดความเคยชิน เมื่อเข้าสู่ในระดับชั้นประถมศึกษา จะได้รับการฝึกไม้เท้าเพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง ตลอดจนการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้พิการทางสายตาทราบถึงมารยาทในการที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลปกติทั่วไป โรงเรียนสอนคนตาบอดพญา ฝึกให้ผู้พิการทางสายตาได้รู้จักการช่วยเหลือตัวเอง และรู้ถึงคุณค่าในตัวเอง

ชาญเล่าว่า ชาญโชคดีมากที่ได้เรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดพญา เพราะทำให้ชาญได้รู้จักที่จะช่วยเหลือและสามารถทำอะไรได้ด้วยตนเอง ชาญเล่าต่อว่า หากชาญยังอยู่บ้านชาญก็ไม่สามารถทำอะไรได้เอง เพราะที่บ้านไม่ยอมให้ทำ เมื่อชาญกลับมาบ้านก็ช่วยทำงานบ้านให้พ่อ กับแม่ชาญได้เห็นว่ชาญสามารถทำอะไรเองได้ ชาญบอกว่าการที่ชาญได้เรียนที่นี่ทำให้ชาญรู้สึกเป็นผู้ใหญ่ รู้จักที่จะคิดและทำอะไรด้วยตนเอง เมื่อชาญเป็นนักเรียนประจำชาญต้องจัดการเรื่องต่าง ๆ ด้วยตัวเอง ชาญยังได้เล่าอีกว่าเมื่อตอนที่ชาญอยู่บ้านชาญไม่ทานผัก แต่เมื่อได้มาเรียนทำให้ชาญทานผักเป็น เมื่อชาญอยู่บ้าน ชาญจะเป็นเด็กที่ค่อนข้างเจ้าอารมณ์ แต่การได้รับการศึกษา

ทำให้ซาญารู้จักควบคุมอารมณ์และรู้จักที่จะปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน เวลาที่ซาญมีปัญหาหรือมีเรื่องไม่สบายใจ คุณครูก็จะคอยเป็นที่ปรึกษาและดูแลเด็กทุกคนเป็นอย่างดี ทางโรงเรียนยังได้มีการสอนร้องเพลง และสอนเล่นดนตรี นอกจากจะทำให้เพลิดเพลินแล้ว ยังสามารถนำไปประกอบอาชีพในอนาคตได้ ซาญบอกว่าการที่ซาญได้เรียนโรงเรียนสอนคนตาบอดพักพิชาเป็นสิ่งที่มีความหมายมาก ซาญได้เรียนรู้ประสบการณ์ชีวิตหลายสิ่งหลายอย่างจากที่โรงเรียนนี้ ที่สำคัญเมื่อนักเรียนเรียนจบในระดับชั้นมัธยมศึกษา ทางโรงเรียนยังได้มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนที่เด็กนักเรียนต้องการศึกษาต่อ หรือหน่วยงานฝึกอาชีพต่าง ๆ ที่เด็กต้องการจะไปฝึกอาชีพ โดยจะนำข้อมูลมาบอกกับเด็กและให้เด็กได้เลือก เมื่อเด็กตัดสินใจเลือกตามที่ต้องการแล้ว ก็จะไปแจ้งกับหน่วยงานที่ได้ติดต่อประสานงานไว้ จากนั้นก็จะดำเนินการเรื่องให้และให้เด็กมาติดต่อกับหน่วยงานที่ตนต้องการได้รับการศึกษาหรือรับการฝึกอบรมด้วยตนเอง ซึ่งซาญก็ได้เลือกที่จะมาฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ทางโรงเรียนก็ได้จัดเตรียมเอกสารไว้ให้ซาญ และซาญก็เป็นผู้นำเอกสารมาสมัครด้วยตนเอง

ยูและบี เข้ารับการการศึกษาที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพนอกจากจะเป็นสถานที่ในการให้การศึกษาแล้ว ยังมีการฟื้นฟูสมรรถภาพ การสอนดนตรี การฝึกให้รู้จักช่วยเหลือตนเอง รู้จักที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม สำหรับยูและบี เมื่อศึกษาในระดับชั้นอนุบาล จะได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ไม่ว่าจะเป็นการฟื้นฟูกล้ามเนื้อมัดเล็ก และกล้ามเนื้อมัดใหญ่ การฝึกให้ผู้พิการทางสายตามีความนิ่งในการทรงตัว การเดิน การนั่ง เพราะผู้ที่มีความพิการทางสายตาก็จะมีลักษณะอาการโยกหัว สายตัวไปมาตลอดเวลา เนื่องจากผู้ที่มีความพิการทางสายตาจะไม่สามารถหาจุดศูนย์ถ่วงของตัวเองได้ ทำให้ต้องโยกหัวหรือสายตัวไปมา ดังนั้นทางโรงเรียนจึงฝึกเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อที่จะสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างปกติ จากนั้นเมื่อขึ้นในระดับชั้นประถมศึกษา ทั้งยูและบีจะได้รับการฝึกเดินไม้เท้าเพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง นอกจากนี้ยังได้ฝึกร้องเพลง ฝึกเล่นดนตรี เพื่อที่จะได้นำไปประกอบอาชีพในอนาคตได้

ยูและบีเล่าว่า การที่เราได้เรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ทำให้เราได้รู้สึกว่าคุณค่า เพราะช่วยให้พวกเขาได้รู้จักที่จะช่วยเหลือตัวเอง สามารถทำอะไรได้ด้วยตัวเอง และประการสำคัญทำให้เขาได้มีอาชีพ ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพจะให้เด็กได้เรียนฟรีโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด ในเรื่องของเสื้อผ้า และของใช้ต่าง ๆ ทางโรงเรียนก็เป็นผู้จัดหาให้ ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์ในการเรียนทางโรงเรียนก็จะเป็นผู้ให้การสนับสนุนทั้งหมด เมื่อยูและบีมีปัญหาหรือมีเรื่องไม่สบายใจ คุณครูที่โรงเรียนจะเป็นผู้ให้คำปรึกษา ยูและบีบอกว่าการที่เราได้มาเรียนที่นี่ทำให้เขาได้มีสังคมและได้เปิดโลกใหม่ให้เขา

เมื่อยุและปีเรียนจบในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้เข้ารับการฝึกอาชีพต่อที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ซึ่งในขณะนั้นผู้ที่เรียนจบในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว หากมีความต้องการที่จะฝึกอาชีพ ทางโรงเรียนก็จะมี การฝึกอาชีพให้ในโรงเรียน และนำผลิตภัณฑ์จากงานฝีมือของผู้พิการทางสายตา ออกจำหน่ายในโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ และนำรายได้มาแบ่งให้กับผู้พิการทางสายตา ซึ่งยุและปีก็ได้รับการฝึกและประกอบอาชีพอยู่ที่โรงเรียนหลายปี แม้กระทั่งยุและปีได้ออกจากโรงเรียนไปแล้ว ก็ยังกลับมาที่โรงเรียนเพื่อให้ทางโรงเรียนช่วยหางานให้ทำ ซึ่งในสมัยนั้นทางโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ จะเป็นผู้ประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความต้องการรับผู้ที่มีความพิการทางสายตาเข้าทำงาน

นก ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพที่โรงเรียนสอนคนตาบอดเชียงใหม่ โดยนกได้เข้ารับการฟื้นฟูที่โรงเรียนสอนคนตาบอดเชียงใหม่เมื่อนกอายุได้ 20 ปี ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดเชียงใหม่ นอกจากจะให้ การศึกษากับเด็กนักเรียนแล้ว ยังให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพแก่ผู้พิการทางสายตาที่ มาขอรับความช่วยเหลือโดยจะรับผู้พิการทางสายตาที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มาทำการฝึกเป็นเวลา 2 ปี โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย สำหรับตัวนกเองก็ไปขอรับบริการเช่นกัน โดยนกได้ฝึกการใช้ไม้เท้า เพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง ได้รับการฝึกอักษรเบรลล์ ฝึกการเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตประจำวันอย่างคนปกติ คือ ฝึกในเรื่องของการจำลักษณะของธนบัตร ฝึกการซื้อของใช้ต่าง ๆ ฝึกในเรื่องของการสัมผัส นกเล่าว่าการที่นกได้มารับการฝึกนั้น ทำให้นกสามารถทำอะไรได้ด้วยตนเอง และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นปกติ

สำหรับผู้พิการทางสายตาอีก 6 คน นั้นไม่ได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน เพราะบางคนไม่ได้เรียนหนังสือ ก็จะมารับการฝึกอาชีพในภายหลัง บางคนก็ตาบอดในภายหลังจึงมารับการฝึกอาชีพในภายหลังเช่นกัน

ปอง ไม่ได้เรียนหนังสือ เมื่อปองตาบอดต้องอยู่บ้านเพียงอย่างเดียว เมื่อปองอายุได้ 16 ปี จึงได้มารับการฝึกอาชีพที่ศูนย์ฝึกอาชีพชายปากเกร็ด ปองได้รับการฝึกในวิชาชีพช่างไม้ นอกจากนี้ทางศูนย์ยังได้ฝึกการใช้ไม้เท้าให้กับปอง เพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง ฝึกอักษรเบรลล์ เมื่อปองฝึกวิชาชีพช่างไม้จบ ปองก็ทำงานเป็นช่างไม้ที่ศูนย์ฝึกอาชีพชายปากเกร็ด ซึ่งทางศูนย์ฝึกอาชีพได้ให้การสนับสนุนปองเป็นอย่างดี

ปองบอกว่าการที่ปองได้มาฝึกอาชีพที่ศูนย์ฝึกอาชีพชายปากเกร็ด ทำให้ปองได้พัฒนาตัวเอง ทำให้ตัวเขารู้สึกว่าตัวเขาเองมีคุณค่ามากขึ้น ได้เรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ สามารถทำอะไรได้ด้วยตัวเอง เรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอย่างคนตาบอดได้ดีขึ้น ทำให้เขาได้มีอาชีพ มีรายได้ ไม่เป็นภาระให้กับผู้อื่น

เพชร ไม่ได้เรียนหนังสือในระบบ เพชรมีอาการสายตาเลือนลางตั้งแต่กำเนิด ทางครอบครัวไม่ได้ส่งให้เพชรเรียนหนังสือ เมื่อเพชรอายุได้ 20 ปี จึงได้มาฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด

นอกจากที่เพชรจะฝึกกนวดแล้ว เพชรยังเรียนโหราศาสตร์ นอกจากนี้เพชรยังได้เรียนหลักสูตรการศึกษานอกระบบที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา จนสำเร็จระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และประกอบอาชีพกนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์จนถึงปัจจุบัน

เพชรบอกว่าการที่เพชรได้มาอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ทำให้เพชรได้มีการศึกษา ได้มีเพื่อน มีสังคม ได้เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพชรยังบอกต่อว่าหากเขาไม่ได้มาได้รับการฝึกอาชีพ ตัวเขาก็คงต้องเดินขายล็อตเตอรี่กับครอบครัว ที่ไม่ค่อยจะมีความมั่นคง แต่ตอนนี้ตัวเขามีอาชีพของเขาเอง สามารถเลี้ยงตัวเองได้ไม่เป็นภาระให้กับผู้อื่น ทำให้เขารู้สึกภาคภูมิใจในตัวเองเป็นอย่างยิ่ง

เปรม ประสบอุบัติเหตุทำให้พิการตาบอดในภายหลัง เมื่อเปรมตาบอดจึงได้มาได้รับการฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เปรมเข้ารับการฝึกกนวด ฝึกการใช้ไม้เท้าเพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง ฝึกอักษรเบลล์ และได้ประกอบอาชีพกนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด

เปรมบอกว่าการที่เปรมได้มาได้รับการฝึกอาชีพทำให้เปรมได้มีชีวิตใหม่ จากตอนแรกที่เปรมตาบอด เขาคิดว่าตัวเองคงไปทำงานอะไรไม่ได้แล้ว แต่เมื่อเขามาฝึกอาชีพทำให้เขาได้มีอาชีพ มีรายได้สามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ ไม่ต้องเป็นภาระให้กับผู้อื่น นอกจากนี้ยังทำให้เขาได้มีเพื่อนใหม่ มีสังคมใหม่ ๆ ที่ทำให้ตัวเขาเองต้องเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับสิ่งใหม่ ๆ ให้ได้อย่างมีความสุข

สืบ ประสบอุบัติเหตุทำให้พิการตาบอดในภายหลัง เมื่อสืบตาบอดจึงได้มาได้รับการฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด สืบเข้ารับการฝึกกนวด และประกอบอาชีพกนวดอยู่ที่มูลนิธิฯ ด้วย นอกจากนั้น สืบยังได้ฝึกการใช้ไม้เท้าเพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง ฝึกอักษรเบลล์

สืบบอกว่า การที่สืบได้มาได้รับการฝึกอาชีพ ทำให้สืบเหมือนมีชีวิตใหม่ รู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า เป็นคนที่มีความสมบูรณ์มากขึ้น ตัวเขาเองมีอาชีพ มีรายได้ สามารถเลี้ยงตัวเองได้ ไม่เป็นภาระให้กับผู้อื่น เขามีสังคม มีเพื่อน รู้จักที่จะเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม ตลอดจนสิ่งใหม่ ๆ ที่อยู่รอบตัวเขา ปัจจุบันสืบมีความสุขและมีความภูมิใจในตัวเองเป็นอย่างมาก

ปิ่น ไม่ได้เรียนหนังสือ ปิ่นตาบอดตั้งแต่เด็ก เมื่อปิ่นเป็นผู้ใหญ่แล้ว จึงได้มาได้รับการฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ปิ่นเข้ารับการฝึกกนวด ฝึกการใช้ไม้เท้าเพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง ฝึกอักษรเบลล์ และได้ประกอบอาชีพกนวดอยู่ที่มูลนิธิฯ อีกด้วย

ปิ่นบอกว่าการที่ปิ่นได้มาได้รับการฝึกอาชีพ ทำให้ปิ่นรู้สึกว่าคุณค่ามากขึ้น สามารถสร้างรายได้เลี้ยงตัวเอง โดยไม่เป็นภาระให้กับผู้อื่น นอกจากนี้ ยังทำให้เขาพบกับสังคมใหม่ มีเพื่อนใหม่ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น และเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอย่างคนตาบอดได้อย่างมีความสุข

แนน ตาบอดเมื่อตอนที่มียายุมากแล้ว เมื่อแนนตาบอดจึงได้มารับการฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด แนนเข้ารับการฝึกนวด ฝึกการใช้ไม้เท้าเพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง และได้ประกอบอาชีพนวดอยู่ที่มูลนิธิฯ ด้วย

แนนบอกว่าการที่แนนได้มาฝึกอาชีพ ทำให้เขามีอาชีพ มีรายได้ สามารถเลี้ยงตัวเองได้ ไม่เป็นภาระให้กับใคร และได้เรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอย่างคนตาบอดได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังได้มีสังคมใหม่ มีเพื่อนใหม่ เรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาในเรื่องของประเภทเครือข่ายโรงเรียนในการให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา ผู้ศึกษาพบว่า โรงเรียนมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการให้ความช่วยเหลือ เพราะนอกจากจะเป็นสถานที่ในการให้การศึกษาแล้ว ยังเปรียบเสมือนผู้มอบชีวิตใหม่ให้แก่ผู้พิการทางสายตา เพราะพวกเขาได้ฝึกบุคลิกภาพ ได้ฝึกการเรียนรู้การใช้ชีวิตในอยู่ร่วมสังคมได้อย่างคนปกติ โรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านหลังหนึ่ง ผู้พิการทางสายตาจะอยู่ประจำที่โรงเรียน และได้รับความช่วยเหลือนอกเหนือไปจากเรื่องการเรียนรู้ ทำให้ผู้พิการทางสายตามีโอกาสที่จะใช้ชีวิตประจำวันอย่างเช่นคนปกติในสังคมได้

ผู้พิการทางสายตาที่ไม่ได้เรียนหนังสือในโรงเรียนสอนคนตาบอด ก็สามารถได้รับการพัฒนาด้วยเช่นกัน เพราะในศูนย์ฝึกอาชีพในแต่ละแห่ง ต่างให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี การฝึกอาชีพที่ศูนย์ฝึกอาชีพจะแตกต่างจากการได้เรียนในโรงเรียนสอนคนตาบอด ผู้พิการทางสายตาที่เข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัยในโรงเรียนสอนคนตาบอด จะได้รับการพัฒนาฟื้นฟูทั้งด้านร่างกายและจิตใจ สังคม ตั้งแต่เด็ก แต่การฝึกอาชีพ จะเน้นเรื่องการฝึกอาชีพมากกว่าการพัฒนาในด้านอื่น

2.3 เครือข่ายกลุ่มเพื่อนและบุคคลรอบข้าง เช่น บุคคลที่อยู่ในหมู่บ้านเดียวกันในการให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา

กลุ่มเพื่อนกับการให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา ผู้ศึกษาจะยกตัวอย่าง ผู้พิการทางสายตาที่ได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มเพื่อน ที่ทำให้ตัวผู้พิการทางสายตามีโอกาสที่ดีขึ้น ส่วนผู้พิการทางสายตาที่ไม่ได้นำมายกตัวอย่างนั้น จะได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มเพื่อนในเรื่องทั่ว ๆ ไป ซึ่งผู้พิการทางสายตาส่วนใหญ่ จะมีแต่เพื่อนที่มีความพิการทางสายตาเช่นเดียวกัน หรือไม่มีเพื่อนที่มีสายตาเลือนราง โดยผู้ที่มีสายตาเลือนราง จะเป็นผู้คอยช่วยเหลือเพื่อนที่ตาบอด เช่น พาไปในสถานที่ต่าง ๆ หรือช่วยมองสิ่งของต่าง ๆ ให้ ช่วยเลือกของให้ มองสีหรือรูปแบบของสิ่งต่าง ๆ ให้

สืบ ตาบอดเมื่ออายุได้ 21 ปี และมักเก็บตัวอยู่กับบ้าน แต่เมื่อสืบเริ่มมีความต้องการที่จะออกมามีสังคม มาพบเพื่อน ทำให้สืบได้รู้จักกับเพื่อนคนหนึ่ง ที่แนะนำให้สืบมาขายล็อตเตอรี่ที่สภาสังคมสงเคราะห์ฯ เมื่อสืบมาที่สภาสังคมสงเคราะห์ฯ ทางสภาสังคมสงเคราะห์ฯ ได้แนะนำให้สืบมาฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ดังนั้นเพื่อนของสืบที่รู้ข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์สำหรับตัวสืบ และนำมาบอกกับสืบ จึงทำให้สืบได้รับการฝึกอาชีพและมีอาชีพในปัจจุบัน สืบเล่าว่าหากเพื่อนของสืบไม่บอก สืบคิดว่าตัวเขาคงต้องไปนั่งขอทาน ไม่มีอาชีพที่มั่นคงอย่างทุกวันนี้ สืบยังเล่าต่ออีกว่า การที่เขาได้รับการฝึกอาชีพ ทำให้เขารู้สึกว่าตัวเขายังมีคุณค่า และเป็นคนเต็มคน ไม่ต้องไปเร่ร่อนหรือทำตัวไม่มีประโยชน์

เปรม เมื่อเปรมประสบอุบัติเหตุทำให้ตาบอด เปรมต้องใช้เวลาในการปรับตัวอยู่ 1 ปี นอกจากจะมีครอบครัวที่เป็นกำลังใจให้เปรมแล้ว ยังมีกลุ่มเพื่อนที่คอยเป็นกำลังใจให้ เพื่อนของเปรมไม่เคยทอดทิ้งแม้ว่าเปรมจะตาบอด เปรมเล่าว่าเพื่อนของเขายังคงแวะมาเยี่ยมอยู่เสมอ และพาเปรมไปไหนมาไหนด้วยเป็นประจำ เปรมบอกว่าการที่เพื่อนของเปรมยังคงทำตัวปกติกับเปรม และพาเปรมไปเที่ยวด้วยตลอด ทำให้เปรมไม่รู้สึกว่าตัวเองมีความเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด หรือคิดว่ามีบางสิ่งบางอย่างขาดหายไปจากชีวิต เพราะทุกคนล้วนแต่ปฏิบัติตัวกับเขาเหมือนเดิม

ปอง เมื่อปองตาบอดปองก็อยู่บ้านเพียงอย่างเดียว ไม่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพแต่อย่างใด จนเมื่อมีอาจารย์แถวบ้านมาอบรมที่กรุงเทพฯ ทำให้ได้รู้จักศูนย์ฝึกอาชีพชายปากเกร็ด จึงได้ไปบอกกับครอบครัวของปอง จากนั้นทางครอบครัวจึงได้พาปองมารับการฝึกอาชีพที่ศูนย์ฝึกอาชีพชายปากเกร็ด การที่มีคนแถวบ้านนำเรื่องนี้มาบอกกับทางครอบครัวทำให้ปองได้มีโอกาสมารับการฟื้นฟูสมรรถภาพและได้รับการฝึกอาชีพ ทำให้ปองได้มีชีวิตใหม่ เป็นคนที่มีความสมบูรณ์ขึ้น มีอาชีพ มีรายได้ สามารถเลี้ยงตัวเองได้ ไม่เป็นภาระให้กับผู้อื่น และตัวเขาเองรู้สึกมีคุณค่ามากขึ้น

เพชร เมื่อเพชรมีสายตาเลือนราง เพชรก็ไม่ได้เรียนหนังสือและรับการฟื้นฟูสมรรถภาพแต่อย่างใด จนเมื่อเพชรมาพบแพทย์ที่โรงพยาบาลวชิรพยาบาล แพทย์จึงได้แนะนำให้เพชรมาฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด การที่เพชรได้มาฝึกอาชีพ นอกจากจะทำให้เพชรได้มีอาชีพ มีรายได้ที่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ เพชรยังได้เรียนหนังสือในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา จนสำเร็จในระดับชั้นมัธยมศึกษา การแนะนำของแพทย์ทำให้เพชรได้มีชีวิตใหม่ มีสังคม มีเพื่อน เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และยังสามารถเป็นผู้ที่คอยช่วยเหลือผู้พิการตาบอดคนอื่นได้อีกด้วย

นก เมื่อนกได้ไปรับบริการที่โรงเรียนสอนคนตาบอดเชียงใหม่ ทำให้นกได้มีเพื่อนที่มีความพิการทางสายตาเหมือนกัน หลังจากที่นกได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพจบแล้ว นกได้กลับไปอยู่บ้านเฉย ๆ เพื่อนของนกที่รู้จักกันในโรงเรียนสอนคนตาบอดเชียงใหม่ ได้แนะนำให้นกมารับการฝึก

อาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ทำให้นักได้มีอาชีพ นักเล่าว่าหากเพื่อนนักไม่แนะนำให้มาฝึกอาชีพ นักคงต้องอยู่บ้านเฉย ๆ เหมือนคนไร้คุณค่า ไม่มีประโยชน์ การที่เขาได้รับการฝึกอาชีพ และมีงานทำ ทำให้นักมีรายได้เลี้ยงตัวเองได้ และพิสูจน์ให้คนในครอบครัวได้เห็นว่า ตัวนักนั้นสามารถทำอะไรได้ด้วยตัวเอง เหมือนอย่างคนปกติทั่วไป

ปิ่น เมื่อปิ่นตาบอดปิ่นก็ไม่ได้รับการศึกษาหรือรับการฟื้นฟูแต่อย่างใด จนกระทั่งปิ่นโตขึ้น ซึ่งปิ่นก็ทำไร่นาอยู่กับบ้าน จากนั้นก็มีคนที่อยู่ในหมู่บ้านเดียวกับปิ่น ได้เคยมาวัดที่มูลนิธิคอลฟิลด์ จึงได้บอกกับปิ่นว่า ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด มีหมอนวดตาบอด และรับคนตาบอดมาฝึกอาชีพ ปิ่นจึงได้มารับการฝึกอาชีพและการฟื้นฟูสมรรถภาพ ปิ่นเล่าว่าหากปิ่นไม่ได้มารับการฝึกชีวิตของปิ่นคงจะอยู่อย่างอัตคัดขัดสน จะทำอะไรก็คงไม่สะดวกนัก แต่เมื่อปิ่นมาได้รับการฝึกอาชีพตามที่เพื่อนในหมู่บ้านแนะนำ ทำให้ชีวิตปิ่นสมบูรณ์ขึ้น สามารถทำอะไรได้คล่องตัวมากกว่าแต่ก่อน เวลาเดินทางก็รู้จักการจะใช้ไม้เท้าสามารถไปไหนมาไหนได้ด้วยตนเอง

ดังนั้น เครือข่ายกลุ่มเพื่อนและบุคคลรอบข้าง มีความสำคัญต่อการให้ข้อมูลข่าวสารกับผู้พิการทางสายตา ซึ่งในบางครั้งทางครอบครัวและตัวผู้พิการทางสายตาอาจไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่สำหรับฟื้นฟูสมรรถภาพและการฝึกอาชีพ เมื่อมีกลุ่มเพื่อนและบุคคลรอบข้างให้ข้อมูล ทำให้ผู้พิการทางสายตาได้มีโอกาสในการได้รับการพัฒนา การที่เรารู้จักที่จะมีสังคม มีเพื่อน รู้จักผู้ที่อยู่ในละแวกเดียวกัน หรือรู้จักที่จะปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นสิ่งที่ดีเพราะบุคคลเหล่านี้สามารถที่จะให้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องที่เราไม่รู้ได้ หรือเป็นผู้ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ดังที่ทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์ได้กล่าวไว้ว่า

ทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์อธิบายถึงเครือข่ายทางสังคมว่า คือการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีความสำคัญ การปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในเครือข่ายครอบคลุมการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ (กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์, 2547, น. 111)

ทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์สะท้อนให้เห็นพลวัตของการติดต่อสัมพันธ์ของบุคคลในเครือข่าย ตั้งแต่ระดับครอบครัว จนถึงเครือข่ายรอบวงนอก เป็นแบบแผนพฤติกรรมของการตอบสนองความต้องการของบุคคลในเครือข่าย การปรับตัวระหว่างบุคคลที่มีสัมพันธภาพต่อกัน ทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์จึงเกี่ยวข้องโดยตรงกับการวิเคราะห์การสนับสนุนทางสังคม ทำให้เป็นแบบแผนของพฤติกรรมที่แสดงออกต่อบุคคลในระดับสัมพันธภาพแตกต่างกัน นักสังคมสงเคราะห์พึงพิจารณาปฏิสัมพันธ์เหล่านี้ ทั้งในด้านบวกและลบ ในการสนับสนุนทางสังคมกับผู้ให้บริการ

จะเห็นได้ว่าทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์ เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล เครือข่าย เป็นการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านอารมณ์ จิตใจ

เป็นการเกื้อกูลกันในกลุ่ม ดังเช่นเครือข่ายกลุ่มเพื่อนและบุคคลรอบข้างของผู้พิการทางสายตาที่มีการปฏิสัมพันธ์กันทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.4 เครือข่ายหน่วยงานองค์กรอื่นในการให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา

เครือข่ายหน่วยงานองค์กรอื่นในการให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา ผู้ศึกษาจะอธิบายโดยการยกตัวอย่างผู้พิการทางสายตาที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ดังนี้

ปอง เมื่ออายุได้ 16 ปี ได้รับการฝึกอาชีพที่ศูนย์ฝึกอาชีพชายปากเกร็ด ปองรับการฝึกในวิชาชีพช่างไม้ เมื่อฝึกจบทางหน่วยงานก็ให้ปองทำงานเป็นช่างไม้ต่ออยู่ที่ศูนย์ฝึกอาชีพชายปากเกร็ด นอกจากปองจะได้ฝึกเป็นช่างไม้แล้ว ปองยังได้รับการฝึกใช้ไม้เท้าเพื่อนำไปใช้ในการเดินทาง ฝึกอักษรเบลล์ ฝึกการเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตประจำวันอย่างคนปกติ ที่ศูนย์ฝึกอาชีพชายปากเกร็ดโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในการรับบริการ ปองเล่าว่าการที่เขามีโอกาสได้รับการฝึกอาชีพทำให้เขาได้มีงานทำ มีเพื่อน มีสังคม เพราะที่ศูนย์ฝึกอาชีพชายปากเกร็ดได้ให้อะไรกับเขาหลายอย่าง ทำให้เขาได้ใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ที่นี้ได้สร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้เขา เมื่อปองออกจากหน่วยงาน ทางหน่วยงานก็ช่วยเหลือในการจัดหางานให้กับปอง ปองเล่าต่อว่า การที่ปองได้มาฝึกอาชีพทำให้เขารู้สึกว่าตัวเขาเองมีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถที่จะทำอะไรได้ด้วยตัวเองได้ มีความคล่องตัวมากขึ้น สามารถไปไหนมาไหนได้ด้วยตัวเอง รู้สึกว่าชีวิตเขามีความสมบูรณ์กว่าเดิม

ดังนั้นเครือข่ายทางสังคมของผู้พิการทางสายตา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการให้การสนับสนุน จากการศึกษาผู้ศึกษาพบว่า เครือข่ายที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ เครือข่ายครอบครัวซึ่งเป็นเครือข่ายหลัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องเครือข่ายทางสังคมที่แยกประเภทของเครือข่ายไว้ ดังนี้ (สุภัสตรา แก้วประดิษฐ์, 2535, น. 19)

1. เครือข่ายหลัก (intimate network) ได้แก่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ซึ่งมีความใกล้ชิดมากที่สุด
2. เครือข่ายรอง (effective network) ประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ ซึ่งบุคคลที่เป็นศูนย์กลางรู้จักคุ้นเคยน้อยกว่ากลุ่มแรก สามารถคาดหวังจากเครือข่ายนี้ได้น้อยกว่าเครือข่ายแบบแรก ได้แก่ ญาติพี่น้องที่ห่าง ๆ ออกไป เพื่อนฝูงและคนรู้จักคุ้นเคยอื่น ๆ
3. เครือข่ายขยาย (ego's extended network) ได้แก่ กลุ่มคนที่บุคคลผู้เป็นศูนย์กลางไม่รู้จักกันโดยตรง แต่สามารถติดต่อสัมพันธ์ด้วยได้ถ้าต้องการ โดยผ่านเครือข่ายใกล้ชิดอีกทีหนึ่ง

เครือข่ายครอบครัวและญาติพี่น้อง เป็นเครือข่ายหลักที่มีความใกล้ชิดกับตัวผู้พิการทางสายตามากที่สุด และเครือข่ายหลักนี้เองที่มีส่วนในการให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา ดังกล่าวแล้วข้างต้น

เมื่อเกิดเครือข่ายทางสังคมแล้ว เครือข่ายทางสังคมเหล่านี้จะมีส่วนในการให้การสนับสนุน หากไม่มีเครือข่ายทางสังคม ก็จะไม่มีการสนับสนุนทางสังคม เมื่อคนเราเกิดการปฏิสัมพันธ์กัน จะมีการแลกเปลี่ยนในด้านข้อมูลข่าวสาร สิ่งของ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การมีปฏิสัมพันธ์นี้ เป็นการสร้างเครือข่ายทางสังคมให้เกิดขึ้น และนำมาสู่การให้การสนับสนุนทางสังคม

การให้การสนับสนุนนั้นมีหลายรูปแบบ ทิลเดน (Tilden, 1985, pp. 201-202) ได้แบ่งการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การสนับสนุนด้านอารมณ์ (Emotional Support) เป็นความรู้สึกใกล้ชิด ผูกพันรักใคร่ และความรู้สึกเป็นเจ้าของ ตลอดจนรู้สึกเชื่อใจ หรือความไว้วางใจ
2. การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational Support) เป็นการให้คำปรึกษาด้านข้อมูลข่าวสารในการแก้ไขปัญหา หรือให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคล
3. การสนับสนุนทางด้านสิ่งของ (Tangible Support) เป็นการช่วยเหลือด้วยการให้สิ่งของ เงินทองหรือบริการ

จากแนวคิดในเรื่องของเครือข่ายทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคม ได้อธิบายถึงประเภทของเครือข่ายทางสังคม ครอบครัวและญาติพี่น้องจะเป็นเครือข่ายที่มีความใกล้ชิดมากที่สุด และเป็นเครือข่ายหลักในการให้การสนับสนุน สำหรับบุคคลที่รู้จักคุ้นเคย แต่ปฏิสัมพันธ์กันน้อยกว่าเครือข่ายหลักจัดเป็นเครือข่ายรอง ส่วนบุคคลที่มีการปฏิสัมพันธ์กันน้อยมากหรือเป็นบุคคลที่รู้จักผ่านเครือข่ายหลักและเครือข่ายรองจัดเป็นเครือข่ายขยาย

เมื่อเกิดเครือข่ายทางสังคม เครือข่ายต่าง ๆ เหล่านี้จะคอยให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านข้อมูลข่าวสาร สิ่งของ เงิน บริการต่าง ๆ เป็นต้น การสนับสนุนเหล่านี้ช่วยให้ผู้พิการทางสายตาได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพ

เครือข่ายทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคมเป็นเรื่องที่มาควบคู่กัน เมื่อเกิดเครือข่ายทางสังคมก็จะมี การสนับสนุนทางสังคมตามมา เพราะเมื่อบุคคลมีการติดต่อสัมพันธ์กัน มีความใกล้ชิดผูกพัน ก็จะมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ดังที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาในเรื่องของเครือข่ายทางสังคมในการให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา สิ่งสำคัญในการให้การช่วยเหลือแก่ผู้พิการทางสายตา คือ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับตัวผู้พิการทางสายตา จากการศึกษาพบว่า ผู้พิการทางสายตาส่วนใหญ่ล้วนขาดการรับรู้ในเรื่อง

ข้อมูลข่าวสาร รวมถึงเครือข่ายครอบครัวของผู้พิการทางสายตาเอง มักขาดการรับรู้ในเรื่องของข้อมูลข่าวสาร จะเห็นได้จากมีผู้พิการทางสายตาจำนวนหลายคนที่ไม่ติดตามตลอด ทางครอบครัวไม่สนับสนุนให้เรียนหนังสือ เพราะเชื่อว่าเมื่อติดตามแล้วก็ไม่จำเป็นต้องเรียน เรียนไปก็ไม่รู้ว่าจะนำไปใช้อะไรได้ อีกเหตุผลหนึ่ง คือ ทางครอบครัวไม่รู้ว่าส่งลูกของตนไปเข้ารับการศึกษ หรือฟื้นฟูสมรรถภาพได้จากที่ไหน จึงทำให้ผู้พิการทางสายตาหลายคนที่ไม่ติดตามแล้วต้องอยู่กับบ้าน และไม่มีโอกาสได้ออกไปมีสังคม ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษามีความเห็นว่ เครือข่ายครอบครัวและญาติพี่น้อง มีส่วนสำคัญที่เป็นแรงผลักดันให้กับผู้พิการทางสายตา เช่น ผู้พิการทางสายตาที่ประสบอุบัติเหตุแล้วตาบอด จะสามารถต่อสู้และยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเองได้ โดยมีครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจ ช่วยเหลือและให้การสนับสนุนในทุก ๆ เรื่อง

เครือข่ายกลุ่มเพื่อนและบุคคลรอบข้าง เป็นเครือข่ายที่มีความสำคัญรองลงมา ในการให้ข้อมูลข่าวสารกับผู้พิการทางสายตาและครอบครัวของผู้พิการทางสายตา ในบางครั้งทางครอบครัวและตัวผู้พิการทางสายตาไม่มีข้อมูลในเรื่องของการฝึกอาชีพและการฟื้นฟูสมรรถภาพ แต่เมื่อผู้พิการทางสายตาและครอบครัวมีเครือข่ายกลุ่มเพื่อนและบุคคลรอบข้างที่มาปฏิสัมพันธ์กัน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และสนับสนุนซึ่งกันและกัน จากการศึกษาพบว่า มีผู้พิการทางสายตาหลายคนที่มีโอกาสในการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพและการฝึกอาชีพ โดยการได้รับข้อมูลข่าวสารจากกลุ่มเพื่อนและบุคคลรอบข้างเป็นผู้แนะนำ

เครือข่ายโรงเรียนมีส่วนช่วยให้ผู้พิการทางสายตาได้มีโอกาสได้รับการศึกษา แต่จากการศึกษา ผู้ศึกษาเห็นว่าโรงเรียนสอนคนตาบอดในประเทศไทยยังมีจำนวนน้อย ทำให้ครอบครัวบางครอบครัวอาจไม่สะดวกที่จะส่งบุตรที่มีความพิการทางสายตามาเรียนในต่างจังหวัด จึงเป็นสาเหตุให้ผู้มีความพิการทางสายตาไม่มีโอกาสได้รับการศึกษา นอกจากโรงเรียนสอนคนตาบอดจะเป็นสถานที่ในการให้การศึกษาแล้ว ยังเป็นสถานที่ช่วยฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ เมื่อผู้พิการทางสายตาได้มาอยู่ร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน พวกเขาจะมีความรู้สึกว่ พวกเขามีคุณค่า ไม่รู้สึกแตกต่างไปจากผู้อื่น ผู้พิการทางสายตาได้บอกกับผู้ศึกษาว่า เมื่อพวกเขาไปอยู่ร่วมกับคนปกติเขารู้สึกว่เขาเหมือนหุ่นยนต์ที่คนปกติจะพาเขาไปตั้งที่ไหนก็ได้ แต่เมื่อเขาได้มาอยู่กับคนที่มีความพิการทางสายตาเช่นเดียวกัน เขารู้สึกว่ตัวเขาเองมีประโยชน์ และไม่รู้สึกอึดอัด โรงเรียนยังช่วยสอนให้ตัวผู้พิการทางสายตาได้รู้จักที่จะช่วยเหลือตัวเอง รู้จักที่จะปรับภาวะทางอารมณ์ให้เข้ากับผู้อื่นได้ โรงเรียนยังเป็นสถานที่ในการช่วยติดต่อประสานงานกับเครือข่ายอื่น ๆ ที่ให้ผู้พิการทางสายตาได้มีโอกาสเรียนต่อ หรือได้รับการฝึกอาชีพ รวมถึงการจัดหาสถานที่ในการทำงานให้กับผู้พิการทางสายตาอีกด้วย การที่ผู้พิการทางสายตาจะมีโอกาสได้รับการศึกษา จึงขึ้นอยู่กับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของครอบครัวและการสนับสนุนของครอบครัวด้วยเช่นกัน

เครือข่ายองค์กรหน่วยงาน เป็นเครือข่ายที่ช่วยให้ข้อมูลข่าวสารกับผู้พิการทางสายตา และครอบครัว ช่วยติดต่อประสานงานกับเครือข่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการทางสายตา นอกจากนี้ยังเป็นทางเลือกให้กับผู้พิการทางสายตาในการที่จะเลือกเข้ารับบริการกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ผู้พิการทางสายตามีความสนใจที่จะขอรับบริการ ในการทำงานขององค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการทางสายตา ผู้ศึกษาพบว่า ยังไม่มีการทำงานในเชิงรุก หน่วยงานต่าง ๆ จะรอให้ผู้พิการทางสายตาเป็นฝ่ายเข้ามาขอรับบริการเอง นอกจากนี้ยังไม่มีการประชุมสัมพันธในเรื่องของข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการทางสายตา เพื่อให้ผู้พิการทางสายตาได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับตนเอง

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า เครือข่ายทุกเครือข่ายต่างก็มีความสำคัญในการให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา เพราะหากขาดการสนับสนุนจากเครือข่ายใด ก็จะทำให้ตัวผู้พิการได้รับการพัฒนาที่ไม่ครบถ้วน และเครือข่ายทุกเครือข่ายควรต้องมีการติดต่อประสานงานซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการให้การสนับสนุนแก่ผู้พิการทางสายตา โดยเริ่มจากเครือข่ายครอบครัว ญาติพี่น้อง ที่คอยให้การสนับสนุนเป็นแรงผลักดันให้ผู้พิการทางสายตาได้รับการรักษา ได้รับการศึกษา และการดูแลฟื้นฟูสมรรถภาพ เมื่อเครือข่ายครอบครัวมีความต้องการที่จะให้การสนับสนุน แต่ยังขาดข้อมูลข่าวสาร เครือข่ายญาติพี่น้อง และกลุ่มเพื่อนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจะช่วยแนะนำให้กับทางครอบครัว เมื่อทางครอบครัวมีความต้องการที่จะให้การสนับสนุนอยู่แล้วและได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ก็จะพาผู้พิการทางสายตาไปรับบริการตามสถานทีนั้น ๆ เมื่อผู้พิการทางสายตาได้ไปรับบริการแล้ว โรงเรียนหรือหน่วยงานก็มีส่วนสำคัญในการให้การสนับสนุน และสามารถช่วยให้ผู้พิการทางสายตาได้มีโอกาสดี ๆ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังนั้นเครือข่ายทุกเครือข่ายยังคงต้องมีการติดต่อประสานงานกันอยู่ตลอดเวลาเพื่อเป็นประโยชน์กับตัวผู้พิการทางสายตาเอง

ส่วนที่ 3 การได้รับความช่วยเหลือจากเครือข่ายทางสังคมทำให้

ผู้พิการทางสายตามีการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ

การได้รับความช่วยเหลือจากเครือข่ายทางสังคมทำให้ผู้พิการทางสายตาได้รับการพัฒนาศักยภาพ เมื่อผู้พิการได้รับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ แล้ว ไม่ว่าจะเป็นด้านภาวะทางอารมณ์จิตใจ เงิน สิ่งของ ข้อมูลข่าวสาร หรือการรับบริการต่าง ๆ ทำให้ผู้พิการทางสายตาได้รับการฟื้นฟู และมีการพัฒนาศักยภาพให้ดีขึ้น ผู้ศึกษาได้แบ่งศักยภาพออกเป็นด้านต่าง ๆ เช่น ศักยภาพด้านภาวะทางอารมณ์และจิตใจ ศักยภาพด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน ศักยภาพด้านการประกอบอาชีพ ใน

การอธิบายผลการศึกษา ผู้ศึกษาจะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ตาบอดตั้งแต่กำเนิดและตาบอดตั้งแต่เด็กอยู่ในกลุ่มเดียวกัน อีกกลุ่มหนึ่ง คือ ผู้ที่ตาบอดในภายหลัง เนื่องจากผู้พิการทางสายตาในสองกลุ่มนี้มีการพัฒนาศักยภาพที่แตกต่างกัน

3.1 ศักยภาพด้านภาวะทางอารมณ์และจิตใจ

ผู้ที่ตาบอดแต่กำเนิดและตาบอดตั้งแต่เด็ก

ชาญ มีพัฒนาการทางภาวะอารมณ์และจิตใจที่ดีขึ้นตามประสบการณ์ที่มากขึ้น ชาญเล่าว่า เมื่อตอนเด็กชาญมีอาการที่หงุดหงิดง่าย เจ้าอารมณ์ เอาแต่ใจตัวเอง แต่เมื่อชาญได้เข้าศึกษาที่โรงเรียนสอนคนตาบอดพญา ทำให้ชาญต้องรู้จักปรับอารมณ์ของตัวเอง จากที่เคยเอาแต่ใจตัวเองก็เริ่มที่จะฟังความคิดของเพื่อนมากขึ้น ชาญยังบอกต่อว่า การที่ชาญมาเรียนและต้องอยู่ประจำ ทำให้ชาญต้องปรับตัวอย่างมาก จากที่เคยอยากได้สิ่งของต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า ชาญมีคนที่ทำให้ทุกอย่าง แต่เมื่อมาอยู่โรงเรียนประจำชาญต้องทำทุกอย่างด้วยตัวเอง เมื่ออยากได้สิ่งของต่าง ๆ เช่น รองเท้า เสื้อผ้า ก็รู้จักที่จะตัดใจหรือไม่ก็รู้จักที่จะเก็บเงินซื้อเอง ชาญเคยถูกเพื่อนเรียกว่า “ไ้บอด” แต่ชาญก็ไม่ได้มีอาการโกรธแต่อย่างใด ชาญบอกว่าการที่เขาเรียกว่าไ้บอด ก็ถูกแล้วเพราะตัวเขาก็ตาบอดจริง ๆ ไม่มีประโยชน์ที่เขาจะโกรธ ชาญบอกว่า หากเป็นตอนเด็ก ๆ ชาญก็คงโกรธไปแล้ว แต่เมื่อคิดทบทวน ชาญบอกว่า เขาต้องยอมรับสิ่งที่เขาเป็น เมื่อเขาเกิดมามีความพิการแล้ว เขาก็ต้องยอมรับสภาพกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนให้ได้ ผู้ศึกษาถามชาญว่า เขาเคยโกรธคนภายนอกบ้างไหม เมื่อเราไปขอความช่วยเหลือแล้วถูกปฏิเสธ เช่น เมื่อไปถามสายรูดแล้วเขาเดินหนี ชาญบอกว่าไม่รู้จะไปโกรธเขาทำไม ชาญคิดว่าเขาคงรีบหรือไม่รู้ว่าจะช่วยอย่างไรดี ชาญบอกว่าตัวเขาทำใจได้แล้ว เพราะเขาพบเหตุการณ์เช่นนี้บ่อยครั้ง เมื่อแรก ๆ เขาก็รู้สึกโกรธ และคิดว่าคนในสังคมไม่ให้ความช่วยเหลือ แต่ชาญบอกว่าการที่เขาตาบอดเป็นเรื่องที่ธรรมชาติสร้างให้เขาเกิดมาเป็นอย่างนี้ เพื่อให้เขารู้จักฝึกความอดทน ชาญยังเล่าต่อว่า ตัวเขาเองโชคดีที่เกิดมาตาบอด เพราะทำให้เขาได้ฝึกความอดทนมากกว่าคนอื่น ชาญไม่เคยรู้สึกน้อยใจหรือกดดันที่ตัวเองเกิดมาตาบอด ชาญคิดว่าการที่ชาญตาบอดแต่ยังสามารถมีงานทำและเลี้ยงตัวเองได้ไม่เป็นภาระให้กับผู้อื่น นับได้ว่าตัวเขายังดีกว่าคนปกติที่ต้องคอยพึ่งผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา

ศักยภาพด้านภาวะอารมณ์และจิตใจของชาญ จากการที่ผู้ศึกษาได้ลงไปเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาสังเกตเห็นว่า ชาญเป็นผู้ที่มีศักยภาพด้านอารมณ์และจิตใจที่ดี ตลอดระยะเวลา 2 เดือนที่ผู้ศึกษาได้ลงไปเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาไม่เคยเห็นชาญมีอาการโกรธหรือหงุดหงิดเลย ผู้ศึกษาได้ถามชาญว่า ตัวเขาคิดและทำอย่างไรที่ทำให้เขายอมรับในสิ่งที่ตนเป็นและเผชิญอยู่ได้โดยไม่เครียด

หรือรู้สึกไม่ดีกับตัวเอง ชาญบอกว่า การที่ชาญได้เรียนหนังสือ ได้มีสังคม และได้รับการฝึกในด้านต่าง ๆ มานั้น ทำให้ตัวเขารู้จักคิดมากขึ้น และรู้จักที่จะมองให้เห็นถึงคุณค่าและศักยภาพที่ตัวเขามีอยู่ ชาญคิดว่าหากตัวเขาจมอยู่กับความเครียดในสิ่งที่เขาเป็น ก็จะทำให้ตัวเขายิ่งแย่ ชาญบอกว่าเขาโชคดีที่มีครอบครัวคอยให้การสนับสนุนเขามาโดยตลอด และเคารพในการตัดสินใจของเขาทุกเรื่อง ซึ่งเขายังโชคดีที่มีกลุ่มเพื่อนที่เข้าใจกันและคอยช่วยเหลือกัน ชาญบอกว่าชาญไม่ค่อยมีเพื่อนที่เป็นคนปกติ เพราะหากชาญไปอยู่กลุ่มเดียวกับเขา พวกเขาอาจไม่เข้าใจในธรรมชาติที่เขาเป็น ชีวิตของชาญปัจจุบันนี้ เขารู้สึกว่าตัวเองมีความสุขและสามารถใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างคนปกติทั่วไป

ชาญได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านอารมณ์และจิตใจได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ จากการที่มีครอบครัวกลุ่มเพื่อนที่คอยให้การสนับสนุน และมีโรงเรียนที่คอยให้การฝึกและการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางด้านอารมณ์และจิตใจ ทำให้ตัวเขาสามารถพัฒนาอารมณ์ให้มีความสุข มองทุกอย่างในแง่บวก และยอมรับตัวเองได้ นอกจากนี้ประสบการณ์ที่ผ่านมา สามารถช่วยให้เขาได้รู้จักคิดและปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้

ปอง เป็นผู้มีอายุค่อนข้างมากแล้ว ดังนั้นศักยภาพด้านภาวะอารมณ์และจิตใจของปองจึงอยู่ในระดับที่มองทุกอย่างเป็นบวก และเป็นสัจธรรมของชีวิต ตัวปองเองไม่ได้เรียนหนังสือหรือได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพจากที่ใด ผู้ศึกษาถามปองว่า ปองรู้สึกโกรธหรือไม่ ที่ทางครอบครัวไม่ส่งปองเรียนหรือพาปองไปรับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ปองบอกว่าไม่โกรธเพราะรู้ว่าทางครอบครัวไม่รู้จะส่งปองไปเรียนที่ไหน และตัวเขาก็คิดว่าเขาตาบอดก็ไม่จำเป็นต้องเรียน เพราะไม่รู้ว่าจะเรียนไปแล้วจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ นอกจากนี้ปองยังเล่าต่อว่า เมื่อตอนเด็กทางครอบครัวไม่ได้พาปองไปเที่ยวเหมือนกับคนอื่น ๆ มักจะให้ปองอยู่บ้านคนเดียว ผู้ศึกษาจึงได้ถามปองว่า แล้วปองรู้สึกอย่างไรที่ทางครอบครัวให้ปองอยู่บ้านคนเดียว ปองบอกว่าเขาคงคิดว่าหากพาปองไปก็มองอะไรไม่เห็นและอาจเป็นภาระ เขาก็เลยไม่พาไป ซึ่งในขณะที่ปองตอบ ผู้ศึกษาสังเกตอาการได้ว่าปองนั้นมีความรู้สึกน้อยใจทางครอบครัวบ้างเล็กน้อย แต่ที่ปองตอบว่าไม่รู้สึกอะไรนั้น อาจเป็นเพราะตอนนี้ปองมีอายุมากขึ้น และเหตุการณ์ดังกล่าวก็ผ่านมานานแล้ว ทำให้ปองไม่รู้สึกอะไร เมื่อตอนเด็กปองเคยถูกเพื่อนแกล้งบ้านล่อว่าตาบอด ปองบอกว่าตอนนั้นรู้สึกโกรธมาก และพูดต่อว่าเพื่อนที่ล่อปองทันที แต่เมื่อปองถูกเพื่อนล่อบ่อย ๆ ปองเริ่มรู้สึกทำใจได้และกลับมาคิดทบทวนว่าตัวเขานั้นก็ตาบอดจริง ๆ ก็ไม่แปลกอะไรที่เพื่อนจะล่อ ผู้ศึกษาถามปองว่า ตัวเขาเคยรู้สึกน้อยใจตัวเองบ้างไหม ปองตอบว่า เมื่อก่อนก็รู้สึกจะทำไมตัวเขาต้องเกิดมาตาบอด รู้สึกเบื่อกับสิ่งที่ตัวเองเป็น เมื่อเวลาผ่านไป ก็ทำให้เขาเริ่มรู้จักที่จะยอมรับตัวเอง และเมื่อทางครอบครัวได้ส่งปองมาฝึกอาชีพ ก็ทำให้เขารู้สึกว่าตัวเขาเองมีคุณค่ามีประโยชน์ สามารถที่จะทำงานหาเลี้ยงตัวเองได้ ชาญบอกว่า การที่ชาญได้มาฝึกอาชีพและทำงานหาเลี้ยงตัวเองได้ ทำให้เขารู้สึกว่าตัวเขาเป็นคนที่มีความสมบูรณ์ขึ้น

สามารถเติมสิ่งที่ขาดหายไป เพราะเขามีสังคม มีเพื่อน และสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ ปองบอกว่า ตอนนีंपองไม่รู้สึกน้อยใจในโชคชะตาของตัวเองแล้ว เพราะไม่รู้ว่าเครียดเพื่ออะไร ทุกวันนี้ชีวิตของเขาก็มีพร้อมทุกอย่างแล้ว และการที่ตัวเขาเกิดมาตาบอดคงเป็นเพราะกรรมเก่าที่เขาได้กระทำความ เขาจึงคิดว่าชาตินี้เขาเกิดมาเพื่อใช้กรรมที่ตัวเขาได้กระทำไว้ ฉะนั้นชาตินี้เขาควรมุ่งสร้างแต่กรรมดีมากกว่าที่มาเครียด ปองบอกว่าสิ่งสำคัญคือ เราต้องยอมรับตัวเราเองให้ได้ และพร้อมที่จะเผชิญต่อสิ่งที่เราต้องพบ และอยู่กับมันให้ได้อย่างมีความสุข

ภาวะด้านอารมณ์และจิตใจของปอง ได้รับการพัฒนาที่ดีขึ้น จากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาในชีวิต ทำให้ปองเรียนรู้ที่จะมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข โดยได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ที่พาปองมารับการฝึกอาชีพ ทำให้ปองได้เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีสังคม มีเพื่อน มีงานทำ ทำให้ตัวเขามองเห็นถึงคุณค่าที่ตัวเขามีอยู่ ผู้ศึกษาสังเกตว่า ปองเป็นผู้ใหญ่ที่มีความใจเย็น มีความคิดดี ๆ หลายอย่าง มีมุมมองของชีวิตที่น่าสนใจ ปองบอกกับผู้ศึกษาว่า เราต้องอย่ากลัวในสิ่งที่ยังมาไม่ถึง และเมื่อเหตุการณ์นั้นมาถึง เราอย่าไปตื่นตระหนก ต้องคิดและแก้ปัญหา นั้น ๆ ให้ได้ คนเราทุกคนไม่สามารถเลือกหรือคิดอะไรตามใจเราได้ทุกเรื่อง การที่ปองมีความคิดหรือมุมมองที่ดี เพราะปองได้ผ่านชีวิตและเผชิญกับเรื่องต่าง ๆ มากมาย ทำให้ปองมีศักยภาพด้านภาวะอารมณ์และจิตใจค่อนข้างสูง

เพชร มีสายตาเลือนลาง แต่ก็พอมองเห็นอยู่บ้าง จึงสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ค่อนข้างมาก และไม่ค่อยได้พบกับภาวะกดดัน เพชรไม่เคยรู้สึกที่ตัวเองมีความผิดปกติ ด้วยความมีอุปนิสัยเป็นคนร่าเริง หัวเราะง่าย ทำให้เพชรไม่มีความเครียดกับการที่มีสายตาเลือนลาง เพชรได้รับการศึกษาในระบบ นอกจากนั้นเพชรยังต้องเดินขายล็อตเตอรี่กับครอบครัว เพชรบอกว่า ตัวเขาไม่รู้สึกน้อยใจที่เขาไม่ได้เรียน เพราะพี่ชายของเขาก็มีสายตาเลือนลางและก็ได้ไม่ได้เรียนเหมือนกัน ตัวเขาเองก็คิดว่าเรียนไปก็ไม่รู้จะนำไปใช้ประโยชน์อะไรได้ ผู้ศึกษาถามเพชรว่า เขากลัวที่จะตาบอดในอนาคตหรือไม่ เขาตอบว่าเขาไม่กลัว และไม่เคียดด้วย เพราะเขารู้สึกว่าไม่รู้ว่าคิดไปทำไม คิดไปก็เครียด ไม่มีอะไรดีขึ้นมา

เพชรมีภาวะด้านอารมณ์และจิตใจค่อนข้างดี เพราะเพชรยังพอที่จะมองเห็นและเพชรก็มีพี่และน้องที่มีสายตาเลือนลางเหมือนกัน ทำให้เพชรไม่มีความรู้สึกกดดัน และเมื่อเพชรมาอยู่ร่วมกับคนตาบอด ตัวเขาเองก็ทำประโยชน์ได้มาก เพราะสามารถช่วยเหลือคนตาบอดอื่น ๆ ด้วยการเป็นตาให้กับเขา ทำให้เขารู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่าและมีประโยชน์ และรู้สึกว่ายังโชคดีกว่าคนที่ตาบอดอื่น ๆ อย่างมาก ดังนั้น ศักยภาพด้านภาวะอารมณ์และจิตใจของเพชรจึงอยู่ในระดับที่ดี และมองโลกในด้านบวกได้เสมอ

ปิ่น เป็นคนที่มีอารมณ์ขัน ยิ้มง่าย มีความเป็นมิตร ปิ่นไม่ได้เรียนหนังสือและไม่ได้รับการฟื้นฟู ปิ่นไม่เคยโกรธทางครอบครัวหรือรู้สึกน้อยใจแต่อย่างใด เพราะปิ่นเข้าใจดีว่าทางครอบครัวมีฐานะยากจน และไม่รู้จะพาปิ่นไปรับการฟื้นฟูที่ไหน ปัจจุบันปิ่นค่อนข้างมีอายุแล้ว ทำให้ปิ่นมีภาวะทางอารมณ์ที่ดี ปิ่นบอกว่าเมื่อตอนเด็กปิ่นเคยถูกเพื่อนล้อ และรู้สึกโกรธบ้าง แต่พอตอนหลังปิ่นเริ่มรู้สึกเคยชิน และรู้สึกว่าไม่รู้จะโกรธไปเพื่ออะไร การที่ปิ่นเป็นคนสนุกสนาน ทำให้ปิ่นไม่รู้สึกว่าเรื่องต่าง ๆ เป็นปัญหา ผู้ศึกษาถามปิ่นว่า เวลาเดินทางและขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น แล้วเขาไม่ยอมช่วยเหลือ ปิ่นรู้สึกโกรธบ้างไหม ปิ่นบอกว่า ไม่โกรธเพราะโกรธไปเขาก็ไม่รับรู้ จึงคิดว่าอย่างนั้นจะโกรธไปทำไม และตัวปิ่นเองก็พบเหตุการณ์ลักษณะนี้ค่อนข้างบ่อย จนรู้สึกชิน และยังบอกว่าตั้งแต่เล็กจนโตปิ่นไม่เคยรู้สึกน้อยใจในโชคชะตาที่เขาต้องเกิดมาตาบอด ปิ่นคิดว่าเป็นกรรมเก่าของตัวเอง ดังนั้นเขาต้องยอมรับกรรมที่เขาต้องเผชิญให้ได้ และมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

ผู้ศึกษาสังเกตเห็นว่า ปิ่นเป็นผู้ที่มีภาวะทางอารมณ์และจิตใจที่ดี เพราะปิ่นมักจะมองทุกอย่างในแง่บวก ปิ่นบอกว่า การได้มารับการฝึกอาชีพ ทำให้ตัวเขารู้สึกว่าตัวเขามีคุณค่าขึ้น มีสังคม มีเพื่อน และเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอย่างคนตาบอด สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุขตัวเองและมีความสุขมากขึ้น ด้วยเหตุที่ปิ่นมีพื้นฐานทางอารมณ์ที่ดีอยู่แล้ว ประกอบกับการได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว และมูลนิธิ ทำให้ปิ่นมีพัฒนาการทางอารมณ์ที่ดียิ่งขึ้น ปิ่นบอกว่าชีวิตของปิ่นทุกวันนี้มีความสุข และไม่ต้องการอะไรไปมากกว่านี้อีกแล้ว

ยู มีอายุค่อนข้างมากแล้ว ทำให้ปัจจุบันยูมีภาวะทางอารมณ์และจิตใจที่ดี เมื่อยูตาบอดยูได้รับการสนับสนุนที่ดีจากครอบครัว ทำให้ยูไม่รู้สึกว่าตัวเองมีความผิดปกติ และเมื่อถึงวัยเรียนยูเองก็ได้เข้าเรียน ทำให้ยูได้มีสังคม มีเพื่อน จึงไม่มีความรู้สึกกดดันกับสิ่งที่ตัวเองเป็น ยู บอกว่าเมื่อเกิดมาตาบอดแล้วก็ต้องทำใจให้ได้ และการที่ยูมีแต่เพื่อนที่มีความพิการทางสายตาเหมือนกัน ทำให้ยูไม่มีความรู้สึกกดดัน หรือน้อยใจในโชคชะตา

การที่ยูได้มีโอกาสมาเรียนและได้รับการฟื้นฟูอาชีพ ได้มีสังคม มีเพื่อน ทำให้ยูได้รับการพัฒนาภาวะทางอารมณ์ ก่อนที่ยูจะมาเรียน ยูเองก็ไม่ได้เป็นผู้ที่มีอารมณ์ในทางลบอยู่แล้ว ผู้ศึกษาถามว่า ยูคิดอย่างไรจึงทำให้ยูทำได้ ยูบอกว่ามันเป็นกรรมของเราที่เราได้กระทำความผิด หากเรามาเครียดอีก ก็ยิ่งทำร้ายตัวเองมากขึ้น ผู้ศึกษายังได้ถามยูต่ออีกว่า ยูเคยพบเหตุการณ์ที่เวลาต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นแล้วถูกปฏิเสธไหม ยูบอกว่า ยูเคยพบ ผู้ศึกษาถามว่าแล้วยูทำอย่างไร ยูบอกว่าก็ช่างเขา เขาไม่ตาบอดบ้างก็แล้วไป ยูบอกว่ามองให้เป็นเรื่องตลกไป

จะเห็นได้ว่ายูมีศักยภาพภาวะทางอารมณ์และจิตใจที่ดี เพราะยูได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีไม่ว่าจากครอบครัว ญาติพี่น้อง กลุ่มเพื่อน หรือองค์กร ทำให้ยูมีภาวะทางอารมณ์ที่ดีและด้วยประสบการณ์ที่ผ่านมา ทำให้ยูมีการพัฒนาศักยภาพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ปี มีอายุค่อนข้างมาก ทำให้ปีมีศักยภาพทางอารมณ์และจิตใจที่ดี มีความใจเย็น มีอารมณ์ขัน เป็นคนสนุกสนาน มองโลกในด้านบวกเสมอ เมื่อปีติดตามทางครอบครัวก็ให้การสนับสนุน ปีเป็นอย่างดี เมื่อปีได้มาเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอด ทำให้ปีได้รับการพัฒนาภาวะทางอารมณ์มากขึ้น ปีบอกว่าต้องปรับตัวเองให้เข้ากับผู้อื่นให้ได้ ต้องรู้จักปรับอารมณ์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ปีบอกว่าไม่เคยรู้สึกน้อยใจที่ตัวเองต้องตาบอด เพราะตอนนั้นปียังเด็ก เลยไม่รู้สึกละอะไร และเมื่อโตขึ้นปีเองก็มีแต่เพื่อนตาบอด จึงไม่รู้สึกละตัวตัวเองสูญเสียหรือมีความผิดปกติแต่อย่างใด ปีบอกว่าหากเราคิดว่าเป็นปัญหามันก็เป็นปัญหา หากเราไม่คิดเราก็ไม่เครียด ปีเป็นผู้ที่มีมุมมองความคิดที่น่าสนใจ ตลอดเวลาของการสนทนาปีจะแทรกแง่คิดให้กับผู้ศึกษาโดยตลอด ปีบอกว่าให้มองทุกเรื่องเป็นเรื่องที่สนุกสนาน มองให้เป็นเรื่องที่ดีของชีวิต คิดว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เราเข้มแข็ง ผู้ศึกษาถามปีว่า ปีเคยพบหรือไม่เวลาที่เราไปขอความช่วยเหลือจากใครแล้วเขาไม่ช่วยเหลือ ปีตอบว่าเคย เช่น เวลาปีจะเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางแล้วไปขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นที่รอรถอยู่ เมื่อปีเข้าไปขอความช่วยเหลือขอให้เขาช่วยมองสายรถประจำทางให้ ในตอนแรกเขาก็รับอาสาจะดูให้ แต่ในระหว่างรอรถอยู่นั้น รถโดยสารของคนที่รับอาสาดูให้ นั้นมาก่อนเขาก็ขึ้นรถเขาไป โดยที่ไม่บอกกับปีว่า ตัวเขาขอตัวไปก่อนเพราะรถของเขามาแล้ว ทำให้ปียังคงยืนรอรถอยู่โดยไม่รู้ ว่าคนที่รับอาสาจะดูให้ นั้นไปแล้ว กว่าที่ปีจะรู้ว่าผู้ที่รับอาสานั้นไปแล้ว ระยะเวลาที่ผ่านไปนานพอสมควร ผู้ศึกษาถามปีว่ารู้สึกโกรธไหม ปีบอกว่าไม่โกรธหรอก เพราะพบเหตุการณ์เช่นนี้บ่อยครั้ง ปีบอกต่อว่า เขาขอแค่เพียงให้บอกเขาหน่อยว่าจะไปก่อน เพื่อที่เขาจะได้หาคนช่วยใหม่เท่านั้นเอง

ตลอดระยะเวลาที่ผู้ศึกษาไปเก็บข้อมูล ปีจะเป็นผู้ที่มีแต่คนให้ความเคารพ และจะเป็นผู้ที่ให้คำปรึกษากับน้อง ๆ ปีบอกว่า การที่ปีตาบอดเป็นเพราะเวรกรรมที่เขาเคยกระทำความ ดังนั้นชาตินี้ต้องทำบุญให้มาก ๆ ปีบอกว่าปีอายุขนาดนี้แล้ว จึงไม่เครียดกับชีวิต การที่ปีมีภาวะทางอารมณ์และจิตใจที่ดี เนื่องจากปีได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว กลุ่มเพื่อน และหน่วยงาน ทำให้ปีเป็นคนที่มีมุมมองโลกในด้านบวก และด้วยประสบการณ์ที่ผ่านมาของปี ทำให้ปีเป็นผู้ที่มีศักยภาพทางอารมณ์และจิตใจที่ดี

นก เป็นคนเฉย ๆ ได้รับการพัฒนาทางอารมณ์โดยได้รับการสนับสนุนจากหลายด้าน นกบอกว่านกไม่รู้สึกลดดันกับความพิการตาบอด เพราะส่วนใหญ่นกก็อยู่กับบ้าน แต่เมื่อโตขึ้น นกเริ่มรู้สึกเบื่อ อยากออกมามีเพื่อน มีสังคม อยากทำอะไรต่าง ๆ ได้ นกบอกว่าตอนนั้นมีภาวะทางอารมณ์ที่แปรปรวน เจ้าอารมณ์ แต่เมื่อนกได้มีโอกาสมารับการฝึกอาชีพจึง ทำให้นกรู้สึกได้ว่าตัวเองมีค่าและมีประโยชน์ รู้จักที่จะปรับตัวเองให้เข้ากับผู้อื่นให้ได้ ผู้ศึกษาถามนกว่า ตอนนี้มี ความคิดและรู้สึกอย่างไรกับตัวเอง นกบอกว่า รู้สึกเฉย ๆ กับทุกเรื่อง

จากการที่ผู้ศึกษาได้ไปเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาสังเกตเห็นว่า นักเป็นคนที่ไม่มีการแสดงออกถึงอารมณ์ของตัวเอง นักจะนั่งอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากนักมีบุคลิกที่นิ่งเฉยมาก ทำให้นักมีภาวะศักยภาพทางอารมณ์ที่ไม่เด่นชัด แต่ด้วยการได้รับการสนับสนุนจากด้านต่าง ๆ ทำให้นักรู้จักที่จะปรับตัว ทำอารมณ์ของตนให้นิ่ง ประกอบกันพื้นฐานของนักเป็นคนเฉย ๆ อยู่แล้วทำให้นักมีศักยภาพทางอารมณ์และจิตใจที่คงที่

ผู้ที่มีความพิการทางสายตาภายหลัง

เปรม ประสบอุบัติเหตุตาบอดในภายหลัง เมื่อเปรมตาบอดเปรมมีภาวะทางอารมณ์ที่แปรปรวน อารมณ์หงุดหงิดง่าย ในช่วงแรกเปรมไม่สามารถยอมรับสภาพที่ตัวเองเป็นได้ รู้สึกเบื่อและอึดอัด เปรมต้องใช้เวลาปรับตัวอยู่ 1 ปี ในช่วงระยะเวลา 1 ปี นี้เปรมได้รับการพัฒนาภาวะอารมณ์ขึ้นเรื่อย ๆ เปรมรู้สึกกดดันอย่างมาก เพราะจากที่เขาเคยทำอะไรได้ด้วยตัวเอง ไปไหนมาไหนได้ด้วยตัวเอง แต่ตอนนี้ต้องคอยให้คนอื่นช่วย เปรมบอกว่าเวลาที่ไม่มีใครเดินมาแล้วเขาถามว่าเป็นใคร แต่คนนั้นไม่บอก ตัวเขาจะรู้สึกหงุดหงิด โกรธ แต่เมื่อเวลาผ่านไปเปรมเริ่มคิดว่า ถึงตัวเขาจะตาบอดแต่เขายังมีแรงที่จะทำงานได้ ด้วยการสนับสนุนจากครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนเปรมในทุกเรื่อง ทำให้เปรมเริ่มมีภาวะทางอารมณ์ที่ดีขึ้น ยอมรับตัวเองได้มากขึ้น เมื่อเปรมเริ่มที่จะกล้าออกมาพบโลกภายนอก ประกอบกับเปรมได้รับการฝึกอาชีพและรับการฟื้นฟูสภาพร่างกายจิตใจด้วย ทำให้เปรมรู้สึกถึงคุณค่าและประโยชน์ของตนเอง

เปรมบอกว่าปัจจุบันนี้ เปรมไม่คิดอะไรแล้ว เปรมคิดว่าการที่ตัวเองต้องตาบอดเป็นเพราะตัวเองทำตัวเอง ฉะนั้นเขาต้องยอมรับสภาพตัวเองให้ได้ เปรมคิดเพียงว่าตอนนี้เขามีอาชีพสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ และเลี้ยงคนในครอบครัวได้ก็พอแล้ว เปรมบอกว่าตอนนี้ตัวเขามีความสุขและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ

การที่เปรมมีศักยภาพทางอารมณ์และจิตใจที่ดีขึ้น จากที่เคยมีอารมณ์แปรปรวนไม่สามารถยอมรับในสิ่งที่ตัวเองเป็นอยู่ได้ แต่เมื่อเขาได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวเป็นอย่างดี ทำให้เขามีภาวะทางอารมณ์และจิตใจที่ดีขึ้น ยอมรับตัวเองได้ และเมื่อเปรมมาได้รับการฝึกอาชีพและรับการฟื้นฟู ทำให้เปรมได้มีสังคม มีเพื่อน ทำให้เขาไม่รู้สึกว่าตัวเองแตกต่างไปจากคนอื่น ๆ เขาเรียนรู้ที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งใหม่ ๆ ที่เขาต้องเผชิญ และทำให้เขาได้รับการพัฒนาศักยภาพทางอารมณ์และจิตใจให้ดีขึ้นไปเรื่อย ๆ

สื่บ มาประสบอุบัติเหตุตาบอดภายหลัง เมื่อสื่บตาบอด เขาไม่สามารถยอมรับตัวเองได้ อยู่แต่กับบ้านไม่ได้ออกไปมีสังคมอยู่เป็นระยะเวลา 4 ปี สื่บเคยคิดที่จะฆ่าตัวตาย เขาคิดว่าตัวเขาเองไม่มีค่า ไม่มีประโยชน์ สื่บบอกว่าสุนัขเฝ้าบ้านเวลาใครผ่านมายังเห่าได้ แต่ตัวเขาเองไม่รู้เลยว่าใครผ่านมา เขารู้สึกว่าตัวเขาเองต้องมานั่ง ๆ นอน ๆ อยู่กับบ้านทำอะไรก็ไม่ได้ เป็นภาวะ

ของครอบครัวที่ต้องคอยดูแล ตอนนั้นเปรมรู้สึกเบียดตัวเองอย่างมาก และโกรธในโชคชะตาที่ทำให้เขาต้องมาตาบอด สืบแล้วว่าเมื่อเขาตาบอดเพื่อนที่เคยคบหากันก็หายไปหมด ทำให้เขายังรู้สึกโดดเดี่ยว กลัวสิ่งรอบข้างไปหมด เพราะเขามองไม่เห็น

เมื่อสืบใช้เวลาในการทำใจอยู่ 4 ปี และทางครอบครัวเริ่มที่จะพาเขาออกมามีสังคมบ้าง ทำให้สืบเริ่มที่จะคิด และยอมรับตัวเองได้มากขึ้น สืบบอกว่าตอนนั้นเมื่อเขาเริ่มออกมามีสังคม ทำให้เขาอยากที่จะมีอาชีพ สืบจึงได้ตัดสินใจมาฝึกอาชีพและรับการฟื้นฟู ทำให้สืบได้รู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถที่จะทำงานหาเลี้ยงตัวเองได้ ไม่ต้องเป็นภาระให้ผู้อื่น สืบบอกว่าตอนนี้เขาไม่คิดมากแล้ว และคิดว่าการที่เขาต้องตาบอดคงเป็นเคราะห์กรรมของเขา

สืบได้รับการพัฒนาภาวะทางอารมณ์ จากการที่ครอบครัวให้การสนับสนุนพาสืบออกมามีสังคม มีเพื่อน ทำให้เขาไม่รู้สึกโดดเดี่ยว ได้มีความผ่อนคลายทางด้านอารมณ์ และเมื่อสืบได้มารับการฝึกอาชีพและรับการฟื้นฟู ทำให้สืบได้มีเพื่อนมีความพิการทางสายตาเหมือนกัน ทำให้สืบไม่รู้สึกว่าตัวเองมีปัญหาแต่อย่างใด และเมื่อเขามีอาชีพที่สามารถหาเลี้ยงตัวเองได้ ทำให้เขารู้สึกว่าตัวเองก็ยังมีความสามารถทำอะไรได้ด้วยตัวเอง และด้วยประสบการณ์ที่ผ่านมาทำให้สืบมีพัฒนาการและศักยภาพทางอารมณ์และจิตใจที่ดีขึ้น

แนน ตาบอดในภายหลัง ก่อนที่แนนจะตาบอด เขารู้ตัวอยู่แล้วว่าตัวเองจะต้องตาบอด ทำให้แนนมีการเตรียมพร้อมความรู้สึก และยอมรับกับสภาพที่ตนจะต้องเผชิญในอนาคต ทางครอบครัวก็คอยให้กำลังใจและเตรียมพร้อมแล้วเช่นกัน ดังนั้นเมื่อแนนตาบอดจึงไม่มีความกดดันแต่อย่างใด เพียงแต่รู้สึกอึดอัดที่ไม่สามารถมองเห็นสิ่งต่าง ๆ และทำอะไรได้คล่องแคล่วอย่างแต่ก่อน แต่ด้วยกำลังใจจากครอบครัวทำให้แนนมีกำลังใจและสามารถสู้กับสิ่งต่าง ๆ ได้ เมื่อแนนได้มารับการฝึกอาชีพและรับการฟื้นฟู ทำให้แนนรู้สึกว่าตัวเองยังสามารถทำงานเลี้ยงตัวเองได้ ไม่ต้องเป็นภาระให้กับบุตรของเธอ

ด้วยเหตุที่แนนมีการเตรียมตัวและรู้ล่วงหน้าว่าตัวเองจะต้องตาบอด ทำให้แนนมีศักยภาพทางอารมณ์และจิตใจที่ดี มีความเข้มแข็ง การได้รับการสนับสนุนที่ดีจากครอบครัว ทำให้แนนมีกำลังใจที่จะสู้ และเมื่อแนนเข้ารับการฝึกอาชีพ จึงทำให้แนนได้รู้ว่าตัวเองยังมีประโยชน์สามารถหาเลี้ยงตัวเองได้

การได้รับการสนับสนุนทำให้ผู้พิการทางสายตา มีพัฒนาการทางอารมณ์ที่ดีขึ้น ดังจะเห็นได้ว่า ผู้พิการทางสายตาส่วนใหญ่ ในระยะแรก มักจะมีอารมณ์ที่แปรปรวนแต่เมื่อได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว จากองค์กรมูลนิธิ ทำให้ผู้พิการทางสายตาสามารถยอมรับตัวเองได้ จากการศึกษา ผู้ศึกษาเห็นว่า ผู้ที่ตาบอดแต่กำเนิดและตาบอดตั้งแต่เด็กไม่มีภาวะกดดันมากเท่ากับผู้ที่มาพิการตาบอดในภายหลัง สำหรับเรื่องประสบการณ์ มีส่วนสำคัญในการพัฒนาภาวะทาง

อารมณ์ของผู้พิการทางสายตา ผู้พิการทางสายตาที่มีอายุมากขึ้น ก็จะมีความคิด มีมุมมองในด้านบวกเสมอ สามารถที่จะยอมรับสภาพต่าง ๆ ได้ เมื่อผู้พิการทางสายตายอมรับตัวเองได้ และพร้อมที่จะเผชิญกับทุกเรื่อง ก็จะทำให้ตัวเขานั้นมีศักยภาพทางอารมณ์และจิตใจที่ดี เป็นที่น่าสังเกตว่ามีปัจจัยสิ่งหนึ่งซึ่งผู้พิการทางสายตามักจะนำมาลอบตัวเองอยู่เสมอ นั่นคือ การมีความเชื่อในเรื่องของกรรมที่เขาได้กระทำไว้ในอดีต และส่งผลต่อความพิการตาบอดของเขาในปัจจุบัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้พิการทางสายตาสามารถพัฒนาศักยภาพทางอารมณ์และจิตใจได้เป็นอย่างดี

3.2 ศักยภาพทางด้านการดำเนินชีวิตประจำวันในชีวิตประจำวันในสังคม

ผู้ที่ตาบอดแต่กำเนิดและตาบอดตั้งแต่เด็ก

ชาญ มีศักยภาพในการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมที่ดี เนื่องจากชาญตาบอดแต่กำเนิด และได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้ชาญสามารถที่จะดำเนินชีวิตประจำวันและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี ชาญสามารถเดินทางไปไหนมาไหนได้อย่างคล่องแคล่ว และมีประสาทสัมผัสที่ดี ชาญบอกว่าชาญสามารถจำเสียงรถเมล์ที่ชาญโดยสารอยู่เป็นประจำได้ และเมื่อถึงป้ายที่ชาญลงเป็นประจำ ชาญก็สามารถจำได้ด้วยการสัมผัสจากสภาพแวดล้อมรอบด้าน ชาญสามารถเดินได้อย่างคล่องแคล่ว สามารถที่จะไปซื้อของต่าง ๆ ด้วยตัวเอง ทำงานบ้านได้ ซักผ้ารีดผ้าได้เอง ชาญบอกว่าการที่ชาญสามารถทำอะไรได้ด้วยตัวเอง เพราะชาญได้รับการฝึกตั้งแต่เด็กสมัยที่เรียนอยู่ในโรงเรียนสอนคนตาบอด และในปัจจุบันชาญมีอาชีพที่สามารถเลี้ยงตัวเองได้

ชาญมีศักยภาพในการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมได้เป็นอย่างดี เพราะชาญได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการฟื้นฟู การฝึกอาชีพ จึงเรียนรู้ที่จะสามารถดำเนินชีวิตในประจำวันได้ ทำให้ชาญมีความคล่องตัวและมีความสามารถไม่น้อยไปกว่าคนปกติทั่วไป

ปอง เมื่อตอนเด็ก ปองไม่เคยได้รับการฟื้นฟูและการฝึกอาชีพแต่อย่างใด เมื่ออายุได้ 16 ปี จึงมาได้รับการฝึก ปองบอกว่าก่อนที่จะได้รับการฝึกปองไม่สามารถเดินทางไปไหนมาไหนได้อย่างคล่องแคล่ว ทำอะไรไม่ค่อยเป็น และยังไม่รู้ว่าจะใช้ชีวิตอย่างคนตาบอดได้อย่างไร ครั้นเมื่อปองมาเข้ารับการฟื้นฟู ทำให้ปองสามารถที่จะเดินทางไปไหนมาไหนได้คล่องตัวขึ้น สามารถทำงานบ้านได้ ซักผ้ารีดผ้าได้เอง เลือกซื้อของได้ด้วยตัวเอง สามารถทำงานหาเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ และที่สำคัญปองสามารถเลี้ยงบุตร 3 คนได้เองทั้ง ๆ ที่ปองและภรรยาตาบอดทั้งคู่

ปองมีศักยภาพในการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมได้ เพราะได้รับการสนับสนุนและการฟื้นฟู จึงทำให้ปองรู้จักการใช้ไม้เท้าในการเดินทาง สามารถรับรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยการสัมผัสให้เป็น

ประโยชน์ได้ การเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอย่างคนตาบอด ทำให้ปองสามารถประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวและเลี้ยงดูบุตรได้

เพชร มีศักยภาพในการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมได้ดีอยู่แล้ว แม้จะไม่ได้รับการฟื้นฟู เพราะเพชรนั้นมีสายตาเลือนราง ทำให้เพชรสามารถที่จะใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างคนปกติทั่วไป หากมองในเรื่องของศักยภาพในการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคม เพชรสามารถเดินทางไปไหนมาไหนได้โดยไม่ต้องใช้ไม้เท้า สามารถซักผ้ารีดผ้า ทำงานบ้านเองได้ สามารถทำงานหาเลี้ยงตัวเองได้ โดยในปัจจุบันเพชรก็เช่าห้องอยู่คนเดียว และสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ในสังคมอย่างคนปกติทั่วไป

ปิ่น ไม่เคยได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพมาก่อน จนกระทั่งอายุได้ 45 ปี จึงได้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพและการฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ซึ่งทำให้ปิ่นมีความคล่องตัวในการเดินทาง เมื่อก่อนปิ่นไม่สามารถเดินทางเพียงลำพังได้ ชื่อของก็ไม่สามารถหาจุดสังเกตการใช้ถนนบัตรได้ ทำอะไรก็ไม่ค่อยสะดวก แต่เมื่อได้รับการฝึกอาชีพและการฟื้นฟู ทำให้ปิ่นสามารถที่เดินทางโดยลำพังได้ ถึงแม้ว่าจะไม่มีความคล่องตัวเท่ากับผู้ที่ได้รับการฝึกอาชีพก็ตาม ปิ่นสามารถหาจุดสังเกตบนถนนบัตรได้ สามารถที่จะใช้การรับรู้ด้วยวิธีสัมผัสเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้ ซึ่งแต่เดิมไม่มีอาชีพที่มั่นคง แต่เมื่อได้เข้ารับการฝึกอาชีพ ทำให้ปิ่นสามารถทำงานหาเลี้ยงตัวเองได้ และสามารถที่จะดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมได้อย่างมีศักยภาพ

ปิ่นได้รับการพัฒนาให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวันอยู่ในสังคมให้มีศักยภาพ เพราะได้รับการสนับสนุนให้ฝึกอาชีพและรับการฟื้นฟู ทำให้ปิ่นเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอย่างคนตาบอดได้ และสามารถที่จะดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

ยู ได้รับการฝึกอาชีพและการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจตั้งแต่เด็กจากโรงเรียนสอนคนตาบอด นอกจากนี้ยังได้รับการฝึกให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมในสังคมได้ ทำให้ยูมีความคล่องแคล่ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเดินทาง การทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเอง ยูสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข และปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี ยูสามารถทำงานบ้านเองได้ ซักผ้ารีดผ้าเอง ทำอาหารรับประทานเองได้ ยูเป็นคนที่มีความคล่องแคล่วอย่างมาก ยูบอกว่าสามารถจำเสื้อผ้าของตัวเองได้ สามารถเลือกใส่เองได้อย่างเข้าชุดกัน สามารถที่จะทำงานหาเลี้ยงตัวเองได้

เมื่อยูได้รับการฝึกอาชีพและการฟื้นฟูตั้งแต่เด็ก ทำให้ยูมีศักยภาพในการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมได้เป็นอย่างดี และมีความสุข สามารถช่วยเหลือตัวเองและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี ดังนั้น การได้รับการสนับสนุนโดยการฝึกอาชีพนั้น เป็นสิ่งสำคัญมากที่ทำให้ยูได้เรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมได้อย่างมีศักยภาพ

บี ได้รับการฝึกอาชีพและการฟื้นฟูสมรรถภาพตั้งแต่เด็ก และได้รับการฝึกให้เรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตประจำวันในสังคมได้อย่างคนปกติ ทำให้บีมีความคล่องตัวเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเดินทาง การทำงานบ้าน การทำอาหาร ซักผ้ารีดผ้าด้วยตัวเอง บีสามารถที่จะเลือกเสื้อผ้าใส่เองได้อย่างเข้าชุดกันได้ บีสามารถทำงานหาเลี้ยงตัวเองได้ มีศักยภาพในการดำเนินชีวิตประจำวัน มีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้เป็นอย่างดี

การที่บีได้รับการฝึกฝนตั้งแต่เด็กในเรื่องของการเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอยู่ในสังคม ทำให้บีได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง และช่วยให้บีรู้จักที่จะปรับตัวเพื่อใช้ชีวิตให้อยู่มีความสุข ดังนั้น จึงทำให้บีมีศักยภาพในการดำเนินชีวิตประจำวันอยู่ร่วมในสังคมได้เป็นอย่างดี

นก มีการปรับตัวในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ค่อนข้างช้า เนื่องจากได้รับการฟื้นฟูเมื่อโตแล้ว และก่อนหน้านี้ก็ใช้ชีวิตอยู่กับบ้านไม่ค่อยได้ออกไปมีสังคม มีเพื่อน ทำให้นกปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ช้า การเดินทางก็ไม่มีความสะดวก แต่ก็พอที่จะสามารถเดินทางไปไหนมาไหนเองได้ นกเป็นคนที่ค่อนข้างช้าในการทำกิจกรรมต่าง ๆ แต่นกก็สามารถทำงานบ้านเองได้ ซักผ้ารีดผ้าเองได้ ทำอาหารเองได้ และสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้

ดังนั้น จากเมื่อก่อนที่นกยังไม่มีศักยภาพในการดำเนินชีวิตประจำวันนัก แต่เมื่อได้รับการฟื้นฟู ก็ทำให้นกสามารถที่จะเดินทางด้วยตัวเองได้คล่องขึ้น และเมื่อนกออกมามีสังคม มีเพื่อน ก็ทำให้นกสามารถเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีขึ้น จนทำให้นกมีศักยภาพในการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมได้อย่างดี

ผู้ที่ตาบอดในภายหลัง

เปรม ต้องใช้เวลาปรับตัวกับการดำเนินชีวิตประจำวันอยู่ในสังคมอย่างมาก เพราะจากที่เปรมเคยมองเห็นได้อย่างคนปกติทั่วไป เมื่อเปรมตาบอดเขาต้องเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอย่างคนตาบอดให้ได้อย่างมีความสุข เมื่อเปรมได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ทำให้เปรมสามารถที่จะใช้ไม้เท้าในการเดินทางได้ แต่ก็ยังมีความคล่องมากน้อย สำหรับเรื่องของการทำงานบ้าน เปรมไม่ได้ทำเองมาตั้งแต่ก่อนตาบอดแล้ว เปรมได้มาเรียนรู้การจำลักษณะของเสื้อผ้าให้ได้ เพื่อที่ตัวเขาจะสามารถเลือกเสื้อผ้าใส่เองได้ และรู้จักที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ ปัจจุบันเปรมสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ และเริ่มที่จะปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและสามารถเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมได้อย่างมีศักยภาพ

ดังนั้น การที่เปรมได้รับการฟื้นฟูทำให้เปรมสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งต่าง ๆ รอบข้างได้ และปรับตัวที่จะต้องอยู่อย่างคนตาบอดให้มีความสุข และฝึกที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ให้ได้ด้วยตัวเอง เปรมมีอาชีพสามารถที่จะทำงานหาเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ เมื่อเปรมสามารถที่จะปรับตัวและเรียนรู้ได้แล้ว ทำให้เปรมมีศักยภาพที่จะดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมได้เป็นอย่างดี

สืบ ใช้เวลาในการปรับตัวเพื่อดำเนินชีวิตประจำวันอยู่ในสังคมเป็นเวลาค่อนข้างนาน เพราะกว่าที่สืบจะยอมรับตัวเอง และยอมที่จะออกมามีเพื่อน มีสังคม ต้องใช้เวลาอยู่หลายปี เมื่อสืบเริ่มออกมามีเพื่อน ทำให้สืบได้รับการฟื้นฟูและการฝึกอาชีพ ทำให้สืบเริ่มที่จะเรียนรู้การใช้ชีวิตประจำวันอย่างคนตาบอดให้ได้อย่างมีความสุข สืบเริ่มที่จะใช้ไม้เท้าในการเดินทาง ฝึกการใช้สัมผัสให้เป็นประโยชน์ เรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมให้ได้ เรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตให้มีความสุข สืบสามารถทำงานบ้านเองได้ ทำอาหารเองได้ เลือกซื้อสิ่งของต่าง ๆ เองได้ และสามารถที่จะทำงานหาเลี้ยงตัวเองได้

เมื่อสืบได้ออกมามีเพื่อน มีสังคม ตลอดจนได้รับการฟื้นฟู ทำให้สืบสามารถที่จะดำเนินตัวเองให้มีชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข ปัจจุบันสืบมีศักยภาพในการดำเนินชีวิตประจำวันและอยู่ร่วมในสังคมได้เป็นอย่างดี

แนน ตาบอดในภายหลังและมีอายุค่อนข้างสูงแล้ว เรื่องการปรับตัวของการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคม แนนปรับตัวได้ค่อนข้างดี จากที่เคยมองเห็นสามารถทำอะไรได้อย่างคล่องแคล่ว ก็เปลี่ยนมาทำอะไรได้ช้าลง สำหรับเรื่องการเดินทาง ในระยะแรกเวลาจะไปไหนต้องมีคนพาไป แต่เมื่อแนนมารับการฝึกอาชีพและการฟื้นฟูสมรรถภาพ ทำให้สามารถที่จะเดินทางโดยลำพังด้วยไม้เท้าได้ เรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอย่างคนตาบอด และให้ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ แนนบอกว่าแนนเองยังทำอะไรไม่คล่องมากนัก การใช้ไม้เท้าในการเดินก็ยังไม่เก่ง แต่ก็สามารถประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงตัวเองได้

เมื่อแนนได้รับการฟื้นฟู ทำให้แนนสามารถที่จะใช้ชีวิตอย่างคนตาบอดได้อย่างมีความสุขขึ้น เรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งรอบข้างได้ ทำให้แนนมีศักยภาพในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ดีมากขึ้น

การที่ผู้พิการทางสายตาจะมีศักยภาพในการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมได้นั้น สิ่งสำคัญคือ การได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพและการฝึกฝนในด้านต่าง ๆ ก่อน โดยจะเห็นได้ว่า ผู้พิการทางสายตาที่ได้รับการฝึกตั้งแต่เด็ก จะสามารถทำกิจกรรมได้คล่องแคล่วมากกว่าผู้ที่มารับการฟื้นฟูสมรรถภาพในภายหลัง ผู้พิการทางสายตาที่มีศักยภาพในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ทุกคน แต่ความสามารถของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ปัจจัยของเรื่องระยะเวลาที่มีส่วนสำคัญในการช่วยพัฒนาศักยภาพให้กับผู้พิการทางสายตา เพราะเมื่อเขามีความคุ้นเคยมากขึ้น ก็จะทำให้เขาดำเนินชีวิตประจำวันได้คล่องมากขึ้น และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีมากขึ้น จนทำให้ผู้พิการทางสายตาที่มีศักยภาพในการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมได้อย่างดีและมีความสุข

3.3 ศักยภาพในการประกอบอาชีพ

ผู้ที่ตาบอดแต่กำเนิดและตาบอดแต่เด็ก

ชาญ มีอาชีพหลักเป็นหมอนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด มีรายได้จากการนวดโดยคิดค่าบริการรายละ 150 บาท แบ่งให้มูลนิธิฯ 40 บาท โดยทำมานาน 8 ปีแล้ว ปัจจุบันชาญยังมีหน้าที่สอนนวดให้กับผู้พิการทางสายตาที่มาขอรับการฝึกอาชีพ นอกจากนี้ ชาญยังมีรายได้เสริมจากการรับจ้างดูหมอบ โดยคิดอัตราค่าบริการรายละ 150 บาท แบ่งให้มูลนิธิฯ 50 บาท ชาญมาทำงานทุกวัน และชาญเองก็มีลูกค้าประจำค่อนข้างมาก

ชาญเองมีศักยภาพในการประกอบอาชีพ จากการที่ชาญได้รับการสนับสนุนในเรื่องของการฝึกอาชีพ ประกอบกับการมีความตั้งใจและใส่ใจที่จะฝึกฝน ทำให้ชาญมีลูกค้าประจำค่อนข้างมาก และในบางครั้งชาญก็ไปรับจ้างนวดตามบ้าน ด้วยความขยันของชาญทำให้ในแต่ละเดือนชาญมีรายได้ค่อนข้างสูง ชาญบอกว่า ตัวเขาเองนั้นมีความภาคภูมิใจเพราะเขามีอาชีพและมีรายได้เลี้ยงตัวเองได้ ซึ่งเขาคิดว่าก็เพียงพอแล้ว

ปอง มีอาชีพนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด มีรายได้จากการนวดโดยคิดค่าบริการรายละ 150 บาท แบ่งให้ทางมูลนิธิฯ 40 บาท โดยทำมานาน 30 ปีแล้ว ปัจจุบันปองยังมีหน้าที่สอนนวดให้กับผู้พิการทางสายตาที่มาขอรับการฝึกอาชีพ นอกจากนี้ ปองยังมีอาชีพขายล็อตเตอรี่ ปองจะเดินขายในช่วงวันใกล้ออกสลากของทุกงวด ปองขายล็อตเตอรี่มานานกว่า 35 ปีแล้ว ก่อนที่ปองจะมามีอาชีพนวดและขายล็อตเตอรี่ ปองเคยเป็นช่างไม้อยู่ที่ศูนย์ฝึกอาชีพชายปากเกร็ดมาก่อน ปองบอกว่าการทำงานที่ตัวเขามีอาชีพ มีรายได้เป็นสิ่งที่มีความภาคภูมิใจที่สุดแล้ว เพราะตัวเขาไม่ต้องเป็นภาระให้กับผู้อื่น และยังสามารถเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้

ปองมีศักยภาพในการประกอบอาชีพอย่างมาก ปองมีความอดทนในการทำงาน การเดินขายล็อตเตอรี่ของคนตาบอด ซึ่งเป็นงานที่ค่อนข้างหนักและเสี่ยงต่ออุบัติเหตุรอบด้าน แต่ปองก็ยังขยันอดอาชีพนี้มาโดยตลอด ปองมาทำงานทุกวัน ปองมีลูกค้าประจำไม่บ่อยมากนัก แต่ก็ยังพอมีอยู่บ้าง ถึงแม้ปองจะตาบอด แต่ก็มีความขยันและมีความมุ่งมั่นในการทำงาน ทำให้ปองมีศักยภาพในการประกอบอาชีพ

เพชร มีอาชีพนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เพชรมีรายได้จากการนวดโดยคิดค่าบริการ 150 บาทต่อครั้ง โดยแบ่งให้ทางมูลนิธิฯ 40 บาท เพชรประกอบอาชีพนวดมากกว่า 7 ปีแล้ว เพชรมีอาชีพนวดเพียงอย่างเดียว ไม่ได้ทำงานอย่างอื่นอีก เพชรมาทำงานทุกวัน เพชรไม่ค่อยมีลูกค้าประจำ

ด้วยการที่เพชรได้รับการฝึกอาชีพ ทำให้เพชรสามารถมีอาชีพและมีรายได้ จากเมื่อก่อนที่เดินตามพ่อและแม่ขายล็อตเตอรี่ แต่เมื่อเพชรมีอาชีพและเลี้ยงตัวเองได้ ทำให้เพชรมีงานทำที่มั่นคง ซึ่งในตอนนี้นเพชรสามารถที่จะเช่าห้องอยู่เพียงลำพังและดูแลตัวเองได้เป็นอย่างดี เพชรบอกว่าทุกวันนี้ตัวเพชรสมบูรณ์แล้ว เพราะเขามีงานทำ มีรายได้และดูแลตัวเองได้

ปิ่น มีอาชีพนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด โดยปิ่นจะมีรายได้จากการนวดโดยคิดค่าบริการ 150 บาทต่อครั้ง แบ่งให้ทางมูลนิธิ 40 บาท ปิ่นมีลูกค้าประจำค่อนข้างมาก ปิ่นทำงานทุกวัน ก่อนที่ปิ่นจะมาทำอาชีพนวด ปิ่นเคยทำอะไรทำมาอยู่ที่บ้านมาก่อน ปิ่นเล่าว่า มีกินไม่มีกินบ้างชีวิตค่อนข้างลำบาก แต่เมื่อปิ่นมาได้รับการฝึกอาชีพและมีงานทำ ทำให้ปิ่นมีรายได้เลี้ยงตัวเองและมีชีวิตที่ดีขึ้น

ปิ่นบอกว่า หากปิ่นยังไม่ได้มาฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ชีวิตปิ่นก็คงลำบากต่อไป เมื่อปิ่นมีอาชีพและมีรายได้ ทำให้ชีวิตเขามีค่ามากขึ้น ไม่เป็นภาระให้กับผู้อื่น ปิ่นบอกว่าชีวิตของเขาตอนนี้มีพร้อมทุกอย่างแล้ว เพียงเขามีอาชีพมีรายได้เลี้ยงตัวเองก็พอแล้ว

ยู มีอาชีพนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด มีรายได้จากการนวดโดยคิดค่าบริการ 150 บาทต่อครั้ง โดยแบ่งให้ทางมูลนิธิฯ 40 บาท ยูทำอาชีพนวดมาแล้วกว่า 15 ปี นอกจากนี้ ยูยังมีอาชีพเสริมโดยการขายล็อตเตอรี่ โดยจะไปนั่งขายอยู่ที่ห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์ รามคำแหง ในช่วงใกล้วันออกสลาก ก่อนที่ยูจะทำอาชีพนวด ยูเคยทำงานฝีมือขายอยู่ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ จากนั้นยูก็มีอาชีพเป็นพนักงานรับโทรศัพท์ ต่อมายูจึงเปลี่ยนเป็นมาฝึกอาชีพนวดและยึดอาชีพนี้มาจนถึงปัจจุบัน

ยูมีศักยภาพในการประกอบอาชีพที่ดี ยูมีความขยันในการทำงาน เพราะนอกจากที่ยูจะทำอาชีพนวดแล้ว ยูยังไปนั่งขายล็อตเตอรี่อีกด้วย ยูมีความหลากหลายในการประกอบอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการทำงานฝีมือ พนักงานรับโทรศัพท์ การที่ยูได้รับการศึกษา ได้รับการฝึกอาชีพ ทำให้ยูมีศักยภาพในการประกอบอาชีพ ยูบอกว่า การที่ยูมีอาชีพมีรายได้ ชีวิตยูก็มีคุณค่ามีประโยชน์ ไม่เป็นภาระให้กับผู้อื่นก็พอแล้ว

บี มีอาชีพนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด โดยมีรายได้จากการนวดครั้งละ 150 บาท แบ่งให้ทางมูลนิธิฯ 40 บาท ด้วยความที่บีมีอายุค่อนข้างมากแล้ว บีจึงไม่ได้มาทำงานทุกวัน

บีบอกว่าตอนนี้รายได้ของบีอยู่ตัวแล้ว จึงไม่ต้องดิ้นรนอะไรมาก บีทำอาชีพนวดมาแล้วกว่า 20 ปี และปัจจุบันก็ยึดถืออาชีพนวดเพียงอย่างเดียวเท่านั้น โดยก่อนหน้านี้ บีเคยทำงานที่โรงงานทำพลอยมาก่อน โดยมีหน้าที่ฝนพลอย จากนั้นก็ลาออกมาทำงานเป็นพนักงานรับโทรศัพท์ ปัจจุบันบียึดอาชีพนวด ขายล็อตเตอรี่ และรับดูหมอลงกัณไป

ปี่มีศักยภาพในการประกอบอาชีพค่อนข้างสูง สังเกตได้จาก ปี่มีความขยันอย่างมาก โดยทำงานพร้อมกัน 3 อย่าง คือ อาชีพนวด ขายล็อตเตอรี่ และรับจ้างดูหมอ การที่ปี่ได้รับการศึกษา และได้รับการฝึกอาชีพ ทำให้ปี่มีทางเลือกในการประกอบอาชีพได้มากกว่าผู้พิการทางสายตาคนอื่น ๆ ปี่บอกว่าชีวิตของเขาตอนนี้ไม่ต้องการอะไรอีกแล้ว ทุกอย่างในชีวิตมันคงที่แล้ว ถึงแม้ว่าตอนนี้จะมีอายุ 64 ปี แต่ปี่ก็ยังคงจะทำอาชีพนวดต่อไปเรื่อย ๆ ปี่บอกว่าชีวิตของเขามีคุณค่าและมีประโยชน์ เพราะสามารถทำงานหาเลี้ยงตัวเองและก็ไม่เป็นภาระให้กับผู้อื่น ถึงแม้ว่าจะตาบอดก็ตาม

นก นกมีอาชีพนวดอยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด โดยมีรายได้จากการนวดครั้งละ 150 บาท แบ่งให้ทางมูลนิธิฯ 40 บาท นกมีสุขภาพร่างกายที่ไม่ค่อยแข็งแรงทำให้ไม่สามารถมาทำงานได้ทุกวัน แต่นกก็ค่อนข้างมีลูกค้าประจำ ก่อนที่นกจะมาทำอาชีพนวด นกเคยนั่งขายล็อตเตอรี่อยู่ที่บ้านในจังหวัดเชียงรายมาก่อน แต่ก็ขายอยู่ได้ไม่นาน จากนั้นนกจึงได้มาฝึกอาชีพและทำอาชีพนวดจนถึงปัจจุบัน ซึ่งนกยึดอาชีพนวดมานานกว่า 15 ปีแล้ว

นกบอกว่าการที่เขาได้มารับการฝึกอาชีพ และมีอาชีพมีรายได้ เท่านี้ชีวิตของเขาก็มีคุณค่าแล้ว เพราะนกสามารถทำงานเลี้ยงตัวเองได้โดยไม่เป็นภาระให้กับผู้อื่น ถึงแม้ว่านกจะมีปัญหาเรื่องสุขภาพ แต่นกก็ยังมีความมุ่งมั่นในการทำงาน โดยที่นกยังคงนวดอยู่ที่มูลนิธิฯ มานานถึง 12 ปี นกเป็นผู้พิการทางสายตาที่มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ

ผู้ที่ตาบอดในภายหลัง

เปรม เมื่อเปรมตาบอดเปรมจึงได้มารับการฝึกอาชีพและมีอาชีพนวด อยู่ที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด โดยเปรมมีรายได้จากการนวดครั้งละ 150 บาท แบ่งให้ทางมูลนิธิฯ 40 บาท เปรมไม่ค่อยมีลูกค้าประจำ แต่เปรมก็มาทำงานทุกวัน ก่อนที่เปรมจะตาบอด เปรมมีอาชีพต๋อยมว โดยมียาได้จากการต๋อยมวประมาณ 35,000 บาท เปรมบอกว่าในช่วงแรกเปรมต้องใช้เวลาปรับตัวจากที่เคยมีรายได้ค่อนข้างสูง แล้วต้องมาทำอาชีพนวดที่มีรายได้ไม่ถึง 10,000 บาท และจากอาชีพต๋อยมวที่เข้มแข็ง ต้องเปลี่ยนมาทำอาชีพนวด

หลังจากที่เปรมตาบอดแล้วต้องอยู่บ้านเฉย ๆ แต่เมื่อเปรมได้รับการฝึกอาชีพ ทำให้เปรมมีอาชีพ มีรายได้ที่สามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ เปรมเล่าว่าเมื่อเปรมตาบอด เปรมคิดเพียงอย่างเดียวว่าขอแค่มีอาชีพ มีรายได้ไม่เป็นภาระให้กับผู้อื่นก็พอแล้ว ซึ่งในปัจจุบันเปรมก็ทำได้ เพราะเขาได้มีงานทำ มีรายได้ ซึ่งเปรมยึดอาชีพนวดมาได้ 5 ปีแล้ว เปรมบอกว่าเขาคงจะทำอาชีพนวดนี้ต่อไปเรื่อย ๆ การที่เปรมได้รับการฝึกอาชีพในครั้งนี้ทำให้ตัวเขามีศักยภาพในการประกอบอาชีพที่ดีขึ้น

สืบ เมื่อตาบอดสืบก้อยู่บ้านเฉย ๆ ไม่ได้ทำงานเป็นเวลานานถึง 4 ปี แต่เมื่อสืบได้มารับการฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ทำให้สืบมีอาชีพ และมีรายได้เลี้ยงตัวเอง สืบมีรายได้จากการนวดครั้งละ 150 บาท แบ่งให้ทางมูลนิธิฯ 40 บาท สืบเล่าว่าเมื่อสืบตาบอดสิ่งเดียวที่สืบต้องการ คือ การมีอาชีพที่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่ต้องเป็นภาระให้กับผู้อื่น ก่อนที่สืบจะตาบอด สืบเคยเป็นทหารรับจ้างมาก่อน จากนั้นจึงได้ไปทำงานในบริษัทเอกชน

ปัจจุบันสืบมีอาชีพ มีรายได้เลี้ยงตัวเอง จากการที่ได้รับการสนับสนุนในการฝึกอาชีพ สืบบอกว่าตอนนี้ชีวิตเขามีคุณค่าเป็นคนที่มีความสมบูรณ์ ก็เพราะตัวเขามีอาชีพและรายได้เลี้ยงตัวเอง ดังนั้น การได้รับการฝึกอาชีพและมีอาชีพทำให้สืบมีศักยภาพในการประกอบอาชีพมากขึ้น

แนน หลังจากที่ตาบอดแนนก็มาทำงานบ้านให้บุตรของตน แนนบอกว่า ตอนนั้นแนนอยากมีอาชีพ แต่ก็ไม่รู้ว่าจะไปทำอาชีพอะไร เมื่อแนนได้มารับการฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ทำให้แนนมีอาชีพนวด ซึ่งแนนก็ทำอาชีพนี้ได้ 5 ปีแล้ว โดยจะมีรายได้จากการนวดครั้งละ 150 บาท แบ่งให้กับทางมูลนิธิฯ 40 บาท ก่อนที่แนนจะตาบอดแนนมีอาชีพรับจ้างทั่วไปมาก่อน

การที่แนนได้รับการฝึกอาชีพ ทำให้แนนมีงานทำ มีรายได้เลี้ยงตัวเองได้ ไม่เป็นภาระให้กับผู้อื่น แนนก็ไม่ต้องการอะไรอีกแล้ว แนนคิดว่าการที่คนเราจะมีคุณค่า คือเราต้องมีงานทำ ซึ่งตัวแนนเอง ก็มีงานทำ มีรายได้ ทำให้ตัวแนนมีศักยภาพในการประกอบอาชีพ

ผู้พิการทางสายตาทุกคนมีความเห็นตรงกันว่า การมีอาชีพ ที่สามารถสร้างรายได้เพื่อเลี้ยงตนเอง โดยไม่เป็นการให้กับครอบครัวและสังคม ถือว่า พวกเขามีศักยภาพในการประกอบอาชีพแล้ว ซึ่งผู้พิการทางสายตาที่ผู้ศึกษาได้ไปทำการศึกษาคูณต่างก็มีอาชีพนวด มีรายได้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ ในเรื่องของการประกอบอาชีพ ถึงแม้ว่าผู้พิการทางสายตาจะได้รับการศึกษามามากเพื่อช่วยให้เขามีทางเลือกในการประกอบอาชีพ แต่ผู้พิการทางสายตาก็เลือกจะประกอบอาชีพนวด เพราะพวกเขาคิดว่าเป็นงานที่อิสระ การที่พวกเขาได้มาทำงานร่วมกับผู้ที่มีความพิการทางสายตาเหมือนกันทำให้มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้ดีกว่าการที่พวกเขาไปทำงานในบริษัททั่วไป ซึ่งมีแต่คนปกติทำให้ตัวเขาดูไร้คุณค่าลงไป และหาคนที่เขาจะเข้าใจในธรรมชาติของพวกเขาได้ยาก โดยทางบริษัทนั้น ๆ ก็ไม่ได้มีความเต็มใจที่จะรับเขาเข้าทำงานอย่างจริงจัง ให้เขาไปนั่งเฉย ๆ ไม่ได้ให้ทำงานเหมือนคนปกติทั่วไป จึงดูเหมือนว่าพวกเขาไม่มีศักยภาพในการทำงาน

การได้รับการสนับสนุนในการฝึกอาชีพ ทำให้ผู้พิการทางสายตามีอาชีพ ที่สามารถสร้างรายได้เพื่อเลี้ยงตนเอง โดยไม่เป็นการให้กับครอบครัว และสังคม ที่สำคัญทำให้ผู้พิการทาง

สายตารู้สึกถึงควมมีคุณค่าในตัวเอง ที่ทำให้เขาสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีศักยภาพและมีความสุข

การที่ผู้พิการทางสายตาที่มีศักยภาพ ไม่ว่าจะเป็นศักยภาพด้านภาวะอารมณ์และจิตใจ ศักยภาพในการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคม และศักยภาพในการประกอบอาชีพได้นั้น มาจากการได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายประเภทต่าง ๆ เช่น เครือข่ายครอบครัวและญาติพี่น้อง เครือข่ายบุคคลที่อยู่ในหมู่บ้านเดียวกันและกลุ่มเพื่อน เครือข่ายโรงเรียน และเครือข่ายองค์กร หน่วยงาน มูลนิธิ การได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้ผู้พิการทางสายตาได้รับการพัฒนา การได้รับการสนับสนุนจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ การได้รับการรักษา หากผู้พิการทางสายตาได้รับการรักษาอย่างถูกวิธี ก็จะช่วยไม่ให้มีอาการอื่นแทรกซ้อน หรือในบางรายก็อาจมีวิธีที่จะรักษาให้ดีขึ้นได้ การสนับสนุนในเรื่องของการศึกษาก็มีความสำคัญอย่างมาก เพราะนอกจากจะทำให้ผู้พิการทางสายตาได้รับการศึกษาแล้ว ยังทำให้ผู้พิการทางสายตาได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ได้เรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างคนปกติ ทำให้ผู้พิการทางสายตามีสังคม มีเพื่อน มีโอกาสได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความผ่อนคลาย เรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข การได้รับการสนับสนุนในเรื่องของข้อมูลข่าวสาร เป็นเรื่องจำเป็นมากสำหรับครอบครัวที่มีผู้พิการทางสายตาอยู่ด้วย เพราะการรับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทำให้ผู้พิการทางสายตามีโอกาสที่จะได้รับการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ การรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ การได้รับการบริการจากหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อผู้พิการทางสายตาทั้งสิ้น

จากการศึกษาเรื่อง ประเภทเครือข่ายทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคมในการพัฒนา ศักยภาพของผู้พิการทางสายตา ผู้ศึกษาพบว่า เมื่อผู้พิการทางสายตามีความพิการเกิดขึ้นกับตัวเอง การได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายประเภทแรก คือ เครือข่ายครอบครัวและญาติพี่น้อง ที่ต้องคอยให้การสนับสนุนในทุกเรื่อง คอยให้กำลังใจ ดูแลในเรื่องของภาวะทางอารมณ์ โดยจะเห็นได้ว่าผู้พิการทางสายตามักจะมีอารมณ์แปรปรวน หรือหงุดหงิดง่าย เพราะผู้พิการทางสายตานั้นมองไม่เห็นสิ่งที่อยู่รอบตัวเขา ทำให้พวกเขามีความอยากรู้อยากเห็นว่าอะไรที่อยู่รอบตัวและมีอะไรเกิดขึ้นกับเขา เมื่อผู้พิการทางสายตาไม่สามารถมองเห็น ทำให้ไม่มีโอกาสทราบถึงปฏิกิริยาของคนที่อยู่รอบข้างได้ ตลอดจนพฤติกรรมที่ตัวเองได้แสดงออกไปด้วย ความเข้าใจในธรรมชาติของผู้พิการทางสายตามีความสำคัญมาก เพราะบุคคลที่อยู่รอบข้างใกล้ชิดกับผู้พิการทางสายตาต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติที่เขาเป็น เพราะจะทำให้บุคคลที่อยู่รอบข้างไม่ได้รู้สึกถึงความผิดปกติ มองผู้พิการทางสายตาว่าเขาก็มีชีวิตและความเป็นอยู่เหมือนกับคนทั่วไปทุกอย่าง และเพื่อไม่สร้างความกดดันให้กับผู้พิการทางสายตาให้รู้สึกว่าเขแตกต่างจากบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับเขา

ทุกครอบครัวและญาติพี่น้อง ล้วนแต่ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี ครอบครัวของผู้พิการทางสายตาที่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องของสถานที่สำหรับสอนผู้พิการทางสายตา จะเต็มใจในการส่งผู้พิการทางสายตามาเข้ารับการศึกษากันที่ เรื่องของฐานะทางครอบครัวไม่ได้เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการส่งเรียน แต่เรื่องของการขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่ทำให้ไม่ทราบว่าส่งผู้พิการทางสายตามาเข้ารับการศึกษากันที่ใด ทำให้ผู้พิการทางสายตาขาดโอกาสในการได้รับการศึกษาโรงเรียนสำหรับสอนคนตาบอด จะสนับสนุนให้ผู้พิการทางสายตาทุกคนเรียนฟรีโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด โดยโรงเรียนสอนคนตาบอดจะมีรายได้จากการบริจาค และอีกปัจจัยหนึ่ง คือ ครอบครัวของผู้พิการทางสายตาบางครอบครัว มีความเชื่อว่าเมื่อลูกของตัวเองตาบอดก็ไม่จำเป็นต้องเรียนหนังสือ เพราะคิดว่าเรียนไปก็ไม่ได้ใช้ประโยชน์ แต่เมื่อทางครอบครัวได้รับทราบในเรื่องของสถานที่ฝึกอาชีพ ทางครอบครัวก็ส่งผู้พิการทางสายตามาเข้ารับการฝึกอาชีพ สำหรับผู้พิการทางสายตาที่ตาบอดภายหลัง ทางครอบครัวก็จะเป็นกำลังใจ และคอยดูแลเป็นอย่างดี ทำให้ผู้พิการทางสายตาสามารถที่จะสู้และยอมรับตัวเองได้ เมื่อครอบครัวเป็นเครือข่ายแรกในการให้การสนับสนุน จึงทำให้ผู้พิการทางสายตารู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า ไม่รู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองมีความผิดปกติ และจะทำให้ผู้พิการทางสายตาสามารถที่จะพัฒนาศักยภาพของตนได้

การที่ผู้พิการทางสายตาได้รับการสนับสนุนในการฝึกอาชีพ ทำให้ผู้พิการทางสายตามีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้เพื่อเลี้ยงตนเองโดยไม่เป็นภาระให้กับครอบครัวและสังคม โดยจากการศึกษาพบว่า ผู้พิการทางสายตาทุกคนมีความต้องการในเรื่องการประกอบอาชีพ ดังนั้นการที่มีสถานที่สำหรับฝึกอาชีพให้กับผู้พิการทางสายตา และมีงานรองรับให้กับผู้พิการทางสายตา จะทำให้ผู้พิการทางสายตารู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่ามีประโยชน์ ไม่รู้สึกน้อยใจในโชคชะตาแต่อย่างใด เมื่อผู้พิการทางสายตามีอาชีพ ก็จะส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพแก่ผู้พิการทางสายตามากยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 4 ความต้องการได้รับความช่วยเหลือของผู้พิการทางสายตา
และแนวทางในการพัฒนาการทำงานเรื่องของเครือข่าย
ทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคม

ความต้องการในการได้รับความช่วยเหลือของผู้พิการทางสายตา

ผู้ศึกษาได้สรุปความต้องการในการได้รับความช่วยเหลือของผู้พิการทางสายตาได้ ดังนี้ ผู้พิการทางสายตาที่ผู้ศึกษาได้ลงไปทำการศึกษา ทุกคนต่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในเรื่อง ความต้องการในการได้รับความช่วยเหลือ ความต้องการได้รับความช่วยเหลือนี้ ผู้พิการทางสายตา จะมองในระดับนโยบาย มองในระดับสังคมที่กว้าง ดังนี้

1. เรื่องของการเดินทาง ผู้พิการทางสายตาทุกคนต่างบอกว่าพวกเขามีความลำบาก ในการเดินทาง ผู้พิการทางสายตาทุกคนต่างต้องเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง ซึ่งในประเทศไทย ยังไม่มีรถโดยสารประจำทางที่บอกเลขหมายด้วยเสียง ทำให้ผู้พิการทางสายตาต้องถามผู้โดยสาร ที่รอรถโดยสารประจำทางด้วยกัน และด้วยภาวะความรีบเร่งของคนกรุงเทพฯ ในปัจจุบัน ทำให้ไม่มี ผู้เสียสละเวลาในการรอรถโดยสารให้กับผู้พิการทางสายตา หรือในบางครั้ง อาจมีผู้ที่จะอาสาช่วย ดูรถโดยสารประจำทางให้ แต่ในระหว่างรอบบุคคลดังกล่าวนั้นก็หายไปโดยไม่บอกกับผู้พิการทาง สายตาให้ทราบก่อนว่ารถที่เขาจะโดยสารนั้นมาถึงก่อน จึงทำให้ผู้พิการทางสายตาต้องยืนรออยู่ อย่างนั้น และกว่าที่จะรู้ว่าผู้อาสาเขาไปแล้ว ก็ต้องใช้เวลานานพอสมควร

เรื่องของการเดินทางนั้น ผู้พิการทางสายตาต้องการให้หน่วยงานรัฐบาลปรับปรุง สภาพของทางเดินเท้าในกรุงเทพฯ ให้ดีขึ้น เพราะปัจจุบันทางเดินเท้าค่อนข้างจะอันตรายและมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุกับผู้พิการทางสายตาค่อนข้างสูง นอกจากนี้ผู้พิการทางสายตายัง ประสบกับปัญหาเรื่องการบริการของรถโดยสารประจำทาง ที่ไม่จอดป้ายรับผู้โดยสารที่มีความ พิการทางสายตา ตลอดจนกรณีเมื่อรถถึงป้ายแล้ว ก็ไม่ยอมรอให้ผู้พิการทางสายตาลงให้เรียบร้อย เสียก่อน แต่พนักงานขับรถกลับออกรถอย่างรวดเร็วจนทำให้ผู้พิการทางสายตาตกจากรถจนได้รับความ บาดเจ็บ

ผู้พิการทางสายตาต่างพบปัญหาดังกล่าวบ่อยมาก จึงมีความต้องการให้ช่วยเหลือ พวกเขาในเรื่องการเดินทาง อยากให้คนในสังคมให้ความช่วยเหลือ เพราะการที่ผู้พิการทางสายตา จะเดินทางไปไหนมาไหนได้ ก็ด้วยความช่วยเหลือจากคนในสังคมที่ช่วยเป็นสายตาแทนพวกเขา

2. เรื่องการประกอบอาชีพ ผู้พิการทางสายตาทุกคนต่างบอกว่า ผู้พิการทางสายตา ไม่ได้รับการยอมรับในเรื่องของการทำงาน ผู้ที่มีความพิการทางสายตามักจะหางานยาก แม้ว่าจะ

มีการศึกษา แต่ก็ไม่ได้รับการยอมรับ ผู้พิการทางสายตาต้องการให้มีหน่วยงานที่จะมารองรับ ผู้พิการทางสายตาเข้าทำงานอย่างแน่นอน ผู้พิการทางสายตาต่างคิดว่าในปัจจุบันอาชีพที่จะรองรับให้กับผู้พิการทางสายตานั้นไม่ค่อยมี ดังนั้น ผู้พิการทางสายตาจึงต้องการสถานที่สำหรับฝึกอาชีพให้กับผู้พิการทางสายตา และเมื่อฝึกจบแล้วควรมีงานรองรับแน่นอน และเป็นสิ่งที่ควรขยายหน่วยงานเหล่านี้ให้เพิ่มขึ้น เพื่อให้ผู้พิการทางสายตาจะได้มีอาชีพ และมีทางเลือกให้กับตัวเอง

3. เรื่องการสนับสนุนทางสังคม ผู้พิการทางสายตามีความต้องการให้คนในสังคมยอมรับในผู้พิการทางสายตา คือ ยอมรับในความคิดของผู้พิการทางสายตา เปิดโอกาสให้ผู้พิการทางสายตาได้แสดงความคิดเห็น เมื่อพวกเขาแสดงความคิดเห็นออกมาแล้ว ย่อมต้องการให้คนในสังคมยอมรับและเข้าใจ ตัวอย่างเช่น ผู้พิการทางสายตาต้องการที่จะมีเวทีให้ผู้พิการทางสายตาได้แสดงความคิดเห็นโดยเฉพาะ ต้องการพื้นที่ในการแสดงความสามารถของตนเอง ต้องการที่จะเปิดตัวเองให้คนในสังคมได้รู้จักพวกเขามากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันโอกาสที่จะให้ผู้พิการทางสายตาได้แสดงความคิดเห็นและแสดงความสามารถนั้นมีอยู่น้อยมาก

4. มีความต้องการสวัสดิการในด้านต่าง ๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลได้ขยายสวัสดิการโดยจัดให้ผู้พิการทางสายตาสามารถใช้สิทธิด้านการรักษาพยาบาลได้ทุกสถานพยาบาลแล้ว เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการทางสายตาเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม นอกจากนี้ยังพบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการทางสายตายังมีอยู่อย่างจำกัด เช่น สะพานลอยข้ามถนน ซึ่งควรจัดให้มีมาตรฐานเหมือนกันทุกแห่ง เพื่อให้พวกเขาจะสะดวกแก่การจดจำลักษณะการก้าวเดินขึ้นสะพานลอย

นอกจากนี้ผู้พิการทางสายตายังต้องการให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาคต่าง ๆ ที่ผู้พิการทางสายตาไปติดต่อ อำนวยความสะดวกให้กับพวกเขา เพราะผู้พิการทางสายตานั้นมองไม่เห็น การที่จะเดินไปยังจุดต่าง ๆ นั้น เป็นเรื่องที่ยากลำบาก หากมีเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือจะสามารถทำให้พวกเขามีความสะดวกและไม่เกิดความล่าช้าในการติดต่อธุรกรรมต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

แนวทางพัฒนาการทำงานเรื่องของเครือข่ายทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคม

แนวทางพัฒนาการทำงานเรื่องของเครือข่ายทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคม จากการศึกษา มีเรื่องที่ต้องพัฒนาอยู่หลายเรื่องด้วยกัน คือ การพัฒนาการทำงานเรื่องของเครือข่ายทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งผู้ศึกษาได้สรุปเป็นภาพรวม ได้ดังนี้

1. การสนับสนุนเรื่องข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับผู้พิการทางสายตา ควรมีการประชาสัมพันธ์ รายละเอียด รูปแบบ ขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการทางสายตา

จากการศึกษา พบว่า มีผู้พิการทางสายตาส่วนใหญ่นิยมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในเบื้องต้น ทำให้ผู้พิการทางสายตาขาดโอกาสในการได้รับการศึกษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจตั้งแต่เริ่มต้น หากผู้พิการทางสายตาได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารตั้งแต่เริ่มมีความพิการ จะทำให้ผู้พิการทางสายตาได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพในด้านต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

ข้อมูลข่าวสารนี้เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับครอบครัวที่มีผู้พิการทางสายตา จากการศึกษามีครอบครัวหลายครอบครัวที่ไม่มีข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของโรงเรียนสอนคนตาบอด สถานที่ฟื้นฟูสมรรถภาพ สถานที่ฝึกอาชีพสำหรับผู้พิการทางสายตา ดังนั้นครอบครัวที่มีผู้พิการทางสายตาควรที่จะแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการทางสายตา เมื่อครอบครัวเป็นเครือข่ายแรกที่จะให้ความช่วยเหลือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจึงเป็นเรื่องสำคัญ เมื่อครอบครัวมีข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอ จะส่งผลให้ผู้พิการทางสายตาได้มีโอกาสในการได้รับการพัฒนามากขึ้น

เรื่องของข้อมูลข่าวสารนี้ เครือข่ายองค์กรมูลนิธิต่างๆ มีการติดต่อประสานงานกันอยู่ตลอดเวลา เช่น ข้อมูลเรื่องการศึกษา การจัดกิจกรรมต่างและสวัสดิการต่าง ๆ เช่น การเบิกค่ารักษาพยาบาล การฝึกอาชีพ สถานที่ในการที่จะให้ผู้พิการทางสายตาได้ประกอบอาชีพ เพราะหน่วยงานแต่ละหน่วยงานจะมีข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้แตกต่างกัน หากนำมาแลกเปลี่ยนกัน จะได้รับทราบข้อมูลการทำงานซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะได้นำมาเผยแพร่ให้กับผู้พิการทางสายตาได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับตัวเอง

2. การสร้างความเชื่อที่ถูกต้องให้กับครอบครัวที่มีผู้พิการทางสายตา โดยทางครอบครัวไม่ควรมองว่าเมื่อบุตรของตนมีความพิการทางสายตาแล้ว ไม่จำเป็นต้องเรียนหนังสือ เรียนไปก็ไม่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ เพราะในปัจจุบันมีหน่วยงานอยู่หลายแห่งที่สามารถรับผู้ที่มีความพิการทางสายตาเข้าทำงาน หากผู้พิการทางสายตาได้รับการศึกษาและฟื้นฟู จะทำให้เขาได้รับการพัฒนาศักยภาพ ทำให้เขาได้มีเพื่อน มีสังคม เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ จากการศึกษายังพบว่า ครอบครัวที่มีบุตรมีความพิการทางสายตา มักจะเก็บบุตร ไว้กับบ้านนั้น เป็นความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง ทางครอบครัวควรที่จะสนับสนุนให้ผู้พิการทางสายตาได้ออกมามีเพื่อน มีสังคม เพราะจะทำให้เขาไม่รู้สึกเหงา และรู้สึกว่าเขามีคุณค่า ไม่ใช่คนที่พิการ ต้องอยู่กับบ้านให้ผู้อื่นดูแล ครอบครัวควรที่จะสนับสนุนให้ผู้พิการทางสายตาได้มีกิจกรรม พาไปเที่ยวกับครอบครัวเป็นประจำ เพื่อให้เขาไม่รู้สึกว่าตัวเขานั้นมีความแตกต่างจากผู้อื่น

3. การพัฒนาในเรื่องของสถานที่ฝึกอาชีพสำหรับผู้พิการทางสายตา เพราะในปัจจุบันสถานที่ในการฝึกอาชีพสำหรับผู้พิการทางสายตายังมีน้อย ซึ่งผู้พิการทางสายตาจะมีความลำบากในการเดินทางไกล ๆ เพื่อไปฝึกอาชีพ เรื่องของการฝึกอาชีพนี้ มีอาชีพอยู่หลายอาชีพที่ทำการฝึกให้กับผู้พิการทางสายตา ไม่ว่าจะเป็นอาชีพหมวดที่ผู้พิการทางสายตาส่วนใหญ่มาเข้ารับการฝึก

อาชีพช่างไม้ ที่ศูนย์ฝึกอาชีพชายปากเกร็ดฝึกให้กับผู้พิการทางสายตาชาย นอกจากนี้ยังมีศูนย์ฝึกอาชีพหญิงอยู่ที่อำเภอสามพราน จ.นครปฐม โดยทำการฝึกงานฝีมือต่าง ๆ เช่น ทำพวงกุญแจ สร้อยคอ สร้อยข้อมือ เป็นต้น แต่ศูนย์ฝึกอาชีพที่มีอยู่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้พิการทางสายตา ประกอบกับศูนย์ฝึกอาชีพแต่ละแห่งนั้นอยู่ค่อนข้างไกล

หากมีการขยายศูนย์ฝึกอาชีพสำหรับผู้พิการทางสายตาให้มากขึ้น และกระจายตัวให้อยู่ในแหล่งต่าง ๆ จะทำให้ผู้พิการทางสายตาสามารถเดินทางมารับการฝึกอาชีพได้สะดวกขึ้น ช่วยให้ผู้พิการทางสายตาที่ไม่สามารถเดินทางไกลสามารถรับการฝึกอาชีพได้ ทำให้ผู้พิการทางสายตาได้มีอาชีพเพิ่มขึ้น

4. การพัฒนาในเรื่องของแหล่งจัดหางานให้กับผู้พิการทางสายตา เพราะหากมีหน่วยงานที่จะจัดหางานให้กับผู้พิการทางสายตา จะทำให้มีความสะดวกในการที่จะหางานง่ายขึ้น เนื่องจากผู้พิการทางสายตามีความลำบากในการจะหาแหล่งงานของผู้พิการทางสายตา เพื่อที่เขาจะได้ทราบข้อมูลและสามารถที่จะเดินทางไปสมัครเองได้ ในปัจจุบัน หน่วยงานที่รวบรวมข้อมูลในเรื่องของบริษัทที่รับผู้พิการทางสายตา คือ กรมพัฒนาความมั่นคงและสังคมของมนุษย์ โดยให้ผู้พิการทางสายตาไปเลือกบริษัทที่เขาต้องการจะสมัคร จากนั้นทางเจ้าหน้าที่ก็จะมีการส่งตัวจากกรมพัฒนาความมั่นคงและสังคมของมนุษย์ไปยังบริษัทที่สมควร นอกจากนี้ยังมีบริษัทบ้านอุ้มที่นอกจากจะรวมรายชื่อบริษัทไว้แล้ว ยังเป็นหน่วยงานที่ช่วยหางานให้กับผู้พิการทางสายตาอีกด้วย ซึ่งผู้พิการทางสายตาจะต้องส่งรายละเอียดข้อมูลของตนเองไปที่บริษัทบ้านอุ้ม จากนั้นบริษัทบ้านอุ้มก็จะนำข้อมูลของผู้พิการทางสายตาไปเสนอต่อบริษัทต่าง ๆ ที่สนใจจะรับผู้พิการทางสายตาเข้าทำงาน

จะเห็นได้ว่า หน่วยงานที่เป็นตัวกลางในการจัดหางานให้กับผู้พิการทางสายตาก็ยังมีไม่เพียงพอ หากมีการพัฒนาขยายบริการ จะช่วยให้ผู้พิการทางสายตามีโอกาสในการประกอบอาชีพมากขึ้น

5. การพัฒนาในเรื่องของระบบการติดต่อกับหน่วยงานราชการ ผู้ให้บริการควรมีความเข้าใจธรรมชาติของผู้พิการทางสายตา ซึ่งความพิการเป็นอุปสรรคต่อการติดต่อราชการ อาจปฏิบัติไม่ถูกขั้นตอน ลำบาก ดังนั้นควรจัดช่องทางบริการพิเศษ หรือจัดเจ้าหน้าที่ให้บริการเฉพาะผู้พิการ เพื่อลดขั้นตอนและให้บริการได้อย่างทั่วถึง